

Alfabetisch en Chronologisch Overzicht

van de voornaamste gebeurtenissen gedurende het tijdvak

11 November 1918 (Wapenstilstand) tot 30 Juni 1931

A.

AANSLAGEN.

Aartsbisschop van Saragossa vermoord, 5 Juni 1923.
Amerikaansch Consul te Teheran vermoord, 19 Juli 1924.
Berger, penningmeester van de Ligue d'Action Française, vermoord, 26 Mei 1925.
Boris, Koning van Bulgarije, ongedeed. Twee leden van gevolg gedood, 15 April 1925.
Casalini, fascistisch kamerlid, te Rome vermoord, 12 Sept. 1924.
Clemenceau, licht gewond, 20 Fbr. 1919.
Collins, Iersch premier vermoord, 22 Aug. 1922.
Dato, min-pres. van Spanje vermoord, 9 Nov. 1921.
Drasjkowitz, Serv. Min. v. buit. Zaken doodgeschoten, 22 Juli 1921.
Eisner, Min-pres. van Beieren vermoord, 21 Febr. 1919.
Engelsche legatie te Athene, 12 Maart 1924.
Erzberger, Duitsch Min. van Financiën, 27 Jan. 1920; vermoord, 27 Aug. 1921.
Finsch minister van binnenl. zaken vermoord, 15 Febr. 1922.
Hiro-Hito, prins regent van Japan, 25 Dec. 1923.
Ital. kroonprins te Brussel, mislukt, 24 Oct. 1929.
Ital. milit. Missie in Griekenland vermoord, 28 Aug. 1923.
Jap. min.-president vermoord, 5 Nov. 1921.
Koltsjak (admiraal) in Rusland vermoord, 10 Mei 1920.
Koudoeriotis, president van Griekenland licht gewond, 30 Oct. 1927.
Lee Stack, opperbevelhebber van het Egyptische leger, zwaar gewond, overleden, 19 Nov. 1924.
Liebknecht, Leider der Spartakisten vermoord, 16 Jan. 1919.
Luxemburg, Rosa, communiste, vermoord, 16 Jan. 1919.
Mateotti (Ital. soc.-democraat), vermoord, 10 Juni 1924.
Mileff, Bulgaarsch Kamerafgev. doodgeschoten, 13 Febr. 1925.
Moestafa Kemal Pasja, mislukt, 8 Jan. 1924.
Naroetowicz, president van Polen, vermoord, 16 Dec. 1922.

AANSLAGEN (vervolg).

Neuring, Saks. min. v. Oorlog vermoord, 12 April 1919.
Obregon, presid. van Mexico vermoord, 17 Juli 1928.
Rathenau, Dt. min. v. buitenl. zaken gedood, 24 Juni 1922.
Rathenau's moordenaars plegen zelfmoord, 18 Juli 1922.
Seipel, Dr., Oostenrijk's bondskanselier, ernstig gewond, 1 Juni 1924.
Siki, Battling, bekend bokser, vermoord, 15 Dec. 1925.
Sofia. Bom ontploft in de Kathedraal. Talrijke dooden, 17 April 1925.
Tsjechische Min. v. Financiën ernstig gewond, 5 Jan. 1923.
Vorofski, Russ. gevormachtigde ter conf. v. Lausanne vermoord, 10 Mei 1923.
Wilson, Veldmaarschalk Sir Henri, chef van den Engelschen generalen staf, vermoord, 23 Juni 1922.
Wojciechowski, president v. Polen, 5 Sept. 1924.
Woldemaras, Litausch min. president, mislukt, 3 Mei 1929.
Zagloel Pasja, Egyptisch premier, ernstig gewond, 12 Juli 1924.

AARDBEVINGEN.

Alexandropol, duizenden dooden, 23 Oct. 1926.
Ancona, 3 Jan. 1924.
Argentinië, 100 slachtoffers, 15 April 1927; 30 Mei 1929.
Armenië. Dorp verwoest, 4 Dec. 1926.
Azorische eilanden, ca. 50 dooden, 31 Aug. 1926.
Balkan, 30 dooden in Bulgarije, 14 April 1923.
Bessarabië, 30 April 1928.
Bosnië, Herzogowina en Albanië, talrijke slachtoffers, 15 Fbr. 1927.
Bulgarië — Philippopel grootendeels verwoest, 18 April 1928; 30 April 1928; 25 Juli 1929.
Californië, 2 Juli 1925; 26 Aug. 1927.
Canada, 7 Mrt. 1925.
Chili, Talrijke slachtoffers, 14 Apr. 1927; 19 Oct. 1929.
China, 30 Juli 1927.
Columbia. Cumbal verwoest, 16 Dec. 1923; Paniek onder de bevolking, 16 Jan. 1924.
Costa Rica, 7 Maart 1924.
Cumara (Venezuela) totaal vernield, 17 Jan. 1929.

AARDBEVINGEN (vervolg).

Ecuador, 24 Febr. 1924.
Engeland, 15 Aug. 1926.
Formosa, 25 Aug. 1927.
Frankrijk, 9 Jan. 1924.
Georgië. Groot aantal slachtoffers en belangrijke materiele schade, 13 Jan. 1925.
Griekenland. Corinthe grootendeels verwoest, 22 April 1928.
Hawai, 5 Febr. 1923.
Hongarije, 1 Febr. 1925.
IJsland. Groote schade te Reykjavik, 28 Aug. 1924.
Italië. 10 dooden, ca. 50 gewonden. 28 Mrt. 1928; Genua Paniek onder de bevolking, 22 Sept. 1924; Messina, 22 Aug. 1923; Napels, 2000 menschen gedood, 23 Mei 1930; Toscane, 8 Jan. 1926.
Japan hevig geteisterd, Tokio (zie onder T.); Teoyoka en Kinosaki geteisterd, honderden slachtoffers, 23 Mei 1925; 4 Juli 1925; Osaka en Nagoya, 20 Oct. 1926; Doodenaantal ca. 3.500, gewonden 6.500, 3 Mrt. 1927; 7 Sept. 1927.
Java, midden, 900 slachtoffers, 14 Nov 1924; Ongeveer 100 dooden, 3 Dec. 1924.
Kos hevig geteisterd, 25 Fbr. 1926.
Krim, geheele dorpen verwoest, 16 Sept. 1927.
Liparische eilanden. Groote verwoestingen, 21 Aug. 1926.
Madeira. Ongeveer 100 dooden, 7 Mrt. 1929.
Mexico, Sonbrerete verwoest, 7 April 1925; 26 Jan. 1928; 21 Mrt. 1928; 17 Juni 1928; 9 Oct. 1928.
Nederland, Limburg, 14 Jan. 1928; Maastricht, 24 Febr. 1925.
Nieuw Zeeland (Australië), groote verwoestingen, 18 Juni 1929.
Padang, ca. 70 dooden, 30 Juni 1926.
Palestina, talrijke slachtoffers, 10 Juli 1927; Jeruzalem, 23 Febr. 1928.
Peru, 12 Mrt. 1926.
Perzië, 20 Aug. 1923; 14 Juli 1929.
Philippijnen, 22 Apr. 1924; 3 Sept. 1924.
Portugal. Salvaterra de Magos verwoest, 9 Nov. 1924.
Santa Barbara, Californië, verwoest 29 Juni 1925.
Schotland, 23 Aug. 1924.
Sjansi (China) 16 Jan. 1929.
Smyrna. Talrijke slachtoffers, 31 Mrt. 1928.

AARDBEVINGEN (vervolg).

Sumatra's Westkust, 400 dooden, 6 Juli 1926; 21 Oct. 1926.
Tiflis. Gedeelt. verwoest, 14 Mei 1928.

Tokio, 9 Dec. 1921; Groote schade, 27 Apr. 1922; 150.000 dooden en gewonden, 1 Sept. 1923; 3 Oct. 1923; Paniek onder de bevolking, 3 Aug. 1926.

Trier, 3 Jan. 1924.

Turkestan, 5 Sept. 1923; 14 Aug. 1927.

Yokohama, groote schade, 27 Apr. 1922.

Zuid-Slavië, 16 Maart 1923.

Zwitserland, 17 Apr. 1924.

ABSOLUTE SMELTPUNT.

Prof. Keesom te Leiden heeft proeven gedaan bij een temperatuur van 0.82 gr. boven het absolute smeltpunt, 25 Mei 1929.

AFGHANISTAN.

Amanoela, koning doet afstand, 14 Jan. 1929.

Engeland. Verdrag geteekend, 24 Nov. 1921; vrede, 10 Aug. 1919.

Habib Oela, emir., uitgeroepen, 8 Jan. 1929.

Italië. Geschil bijgelegd, 18 Aug. 1925.

Nadir Khan, Koning uitgeroepen, 17 Oct. 1929.

Rusland. Non-Agressieverdrag geteekend, 2 Sept. 1926; Vriendschapsverdrag gesloten, 21 Apr. 1927.

Turkije. Vriendschapsverdrag, 28 Mei 1928.

ALANDSEILANDEN.

Finland toegewezen, door Volkenbond, 24 Juni 1921.

ALBANIE.

Achmed Zogoe, president, 29 Jan. 1925; tot koning uitgeroepen, 1 Sept. 1928.

Italië. Arbitrage en vriendschapsverdrag gesloten, 1 Dec. 1926; Defensief verbond gesloten, 24 Nov. 1927.

Kabinet Achmed Zogoe, 8 Jan. 1925.

Kabinet, afgetreden, 4 Juni 1924; 11 Mei 1923; 14 Jan. 1929.

Opstand. Achmed Zogoe is meester van het land, 27 Dec. 1924; Hoofdstad door rebellen bezet, regent naar Italië gevlucht, 3 Juni 1924; Regeering naar Valona uitgeweken, 25 Dec. 1924.

Regeering omvergeworpen en gevangen gezet, 14 Dec. 1921.

Servië. Grens door Gezantenraad vastgesteld, 5 Aug. 1925.

ALBERT, (KONING VAN BELGIE)

Dankbetuiging aan Koningin Wilhelmina en Nederlandsche volk voor hulp tijdens den wereldoorlog aan Belgische vluchtelingen, Juni 1919.

ALEXANDRA, KONINGIN VAN ENGELAND.

Overleden, 20 Nov. 1925.

AMSTERDAM.

Acht en veertigjarige werkweek v. Gemeentepersoneel, 27 Mei 1923. Algemeen Handelsblad herdenkt 100-jarig bestaan, 5 Jan. 1928.

AMSTERDAM (vervolg).

Beurs-paniekstemming als terugslag op Wall-Street-paniek, 28 Oct. 1929.

Effectenbeurs, vreemdelingen niet toegelaten, 30 Nov. 1922.

Flora-theater afgebrand, 12 Febr. 1929.

Gemeenteraad. „Had-je-me-maar" (de Gelder) wordt gekozen, niet benoemd, 27 April 1921.

Italiaansche Kamer van Koophandel opgericht, 11 Mrt. 1921.

Joodsche H.B.S., eerste, geopend, 4 Sept. 1928.

Kruseman, Mr. J., president van het Gerechtshof, 2 Oct. 1928.

Leening 6 pct., f 10 miljoen, 27 Jan. 1920; mislukt, 31 Jan. 1920.

Olympiade-leening overteekend, 29 Mei 1925.

Paleis van Volksvlijt afgebrand, 18 Apr. 1929.

Rijksmuseum, Schmidt Degener, F., benoemd tot Hoofddirecteur, 1 Juni 1921.

Ruilverkeer. Handelscomp. opgericht (kap. f 10 miljoen), voor den economischen opbouw van Duitschland, 31 Jan. 1920.

Stakingen, zie onder letter S.

Tellegen, burgemeester, herben. 22 Febr. 1921; overleden, 17 Apr. 1921.

Vlugt, W. de, benoemd tot burgemeester, 15 Juni 1921.

Vreemdelingen op Effectenbeurs niet toegelaten, 30 Nov. 1922.

Vrije Universiteit bestaat 50 jaar, 20 Oct. 1930.

Vrijheidsbond. Vrouwengroep, opgericht 20 Mrt. 1921.

Vrouwen, in Gemeentelijke Commissie —voor den eersten keer geïnstalleerd, 27 Mrt. 1921.

Wertheim Salomonson, Dr. J. K. A., overleden 16 Sept. 1922.

Wethouder Miranda dient ontslag in, 8 Apr. 1921.

Wethouder Ter Haar neemt ontslag, 2 Aug. 1929.

Wethouder Wibaut dient ontslag in, 8 Apr. 1921.

Wethouders Wibaut, Ed. Polak en de Miranda herkozen, 16 April 1925.

Wethouderscrisis, 4—17 Spt. 1929.

Zeshonderdvijftig-jarig bestaan, 14 Sept. 1925.

Zevenhonderd vijftigduizendste inwoner ingeschreven, 13 Fbr. 1930.

AMUNDSEN, ROALD.

Noordpool-expeditie, 9 Apr. 1925; Bij pogingen tot redding van Noble's Noordpoolexpeditie, omgekomen in 1928.

ANGORA.

Zie Turkije.

ANNAM.

Khai-Duih, Keizer, overleden, 7 Nov. 1925.

ANTI-OORLOGSVERDRAG.

China toegetreden, 6 Sept. 1928.

ARGENTINIE.

Achtjarige werkday. Wet door de Kamer aangenomen, 5 Juni 1921.

Irigoyen president, 12 Aug. 1928.

Stakingen, zie onder letter S.

Revolutie, 5 Sept. 1930.

ARMENIE.

Onafhankelijk, 16 Jan. 1920.

Tartaren vermoorden 17.000 Armeniërs, 26 Mrt. 1920.

ATHLETIEK.

Holland wint van België, 12 Aug. 1923.

AUTOMOBILISME.

Campell, Kapt., bereikt 246,575 Eng. mijl per uur, 5 Febr. 1931.

Sahara. Fransche expeditie bereikt Timboektoe, 9 Jan. 1923.

Seagrave, Majoor, behaalt een snelheid van ruim 372 Km. per uur, 11 Mrt. 1929; verongelukt, 13 Juni 1930 bij motorbootrace.

AZERBEIDJAN.

Onafhankelijk, 16 Jan. 1920.

B.**BAEDEKER, FRITZ.**

Duitsche uitgever van reisboeken, overleden, 10 Apr. 1925.

BANK VOOR INTERNATIONALE BETALINGEN.

Stichting met Zw. fr. 50 miljoen kapitaal, 7 Juni 1929.

BAZEL.

Int. Landbouw Bank. Opger. 2 Mrt. 1931.

BELA KUHN.

Zie onder Hongarije.

BELGIE.

Academie voor Fransche taal en letterkunde te Brussel ingesteld, 5 Sept. 1920.

Acht en een half uren werkdag voor mijnwerkers ingevoerd, 30 April 1919.

Achturige werkdag door Kamer aangenomen, 1 Juni 1921.

Amnestiewet goedgekeurd, 20 Apr. 1921.

Annexionisme (Ned. grondgebied), Huysmans, verklaart zich er tegen, 18 Dec. 1928; Raad van Tien (Entente) weigert Minister Huysmans annexionistische voorstellen, 6 Mrt. 1919.

Astrid, kroonprinses, dochter geboren, 11 Oct. 1927.

Begroting —tekort 600 miljoen francs, 21 Mrt. 1919.

Brunet, president der Kamer, 11 Dec. 1919; 19 Mei 1925.

Carton de Wiart, Kabinetsformateur, 9 Nov. 1920.

Croix, de la, oud-minister, overleden 14 Oct. 1929.

Duitschland. Luchtvaartverdrag onderteekend, 31 Mei 1926; Voorloopige handelsovereenkomst geteekend, 4 April 1925.

Frankrijk. Handelsverdrag geteekend, 28 Febr. 1928; Militaire overeenkomst geteekend, 27 Aug. 1920.

Fransch-Belgisch handelstractaat, 9 Mrt. 1921.

Fransch-Belgisch-Luxemburgsche economische verdrag geteekend, 13 Mei 1923.

Frédériq, Paul, historicus overleden 2 Apr. 1920.

Gentsche Universiteit. Vervlaamsching door Huysmans verlangd, 24 Nov. 1922; door Kamer geweigerd, 1 Dec. 1922.

BELGIE (vervolg).

Grondwetsherziening aangenomen, 15 Oct. 1921.

Helleputte, Georges, minister van Staat, overleden, 23 Fbr. 1925.

Kabinet Brunet, 10 Mei 1926; Delacroix, 24 Nov. 1929; Jaspar, 21 Mei 1926; 23 Nov. 1927; Pouillet, 8 Juni 1925; 17 Juni 1925; Renkin, 5 Juni 1931; Theunis, 28 Juni 1923; 6 Mrt. 1924; Vandervijvere, 13 Mei 1925.

Kamer, samenstelling na oorlog, 73 Katholieken, 70 Socialisten, 39 Liberalen en 9 Wilden, 20 Nov. 1919.

Keller, von, Dt. buitengewoon gezant te Brussel, 31 Jan. 1924.

Legersterkte voor 1927 op 42.000 man vastgesteld, 28 Dec. 1926.

Leman, Generaal, verdediger van Luik overleden, 19 Oct. 1920.

Leopold, kroonprins en prinses Astrid gehuwd, 4 Nov. 1926.

Loewenstein, financier uit vlieg-machine gevallen en gedood, 5 Juli 1928.

Luxemburg. Economisch verdrag geteekend, 17 Mei 1921.

Mercier, Kardinaal, overleden 23 Jan. 1926.

Nederland. — Dankbetuiging voor gastvrijheid Belg. gedurende den oorlog, 5 Febr. 1919; Handelsaccorder ondertekend, 3 April 1925; Herziening van verdragen van 1839 aan Commissie opgedragen, 28 Apr. 1919; Paspoort afgeschaff, 1 Febr. 1923.

Oorlogs-schadeloosstelling. Prioriteit op 2½ milliard francs erkend 17 Juli 1920.

Pan-Afrikaansch Congres, Brussel, 1 Sept. 1921.

Stakingen. zie letter S.

Turkije. Voorloopig handelsverdrag gesloten, 1 Fbr. 1926.

Veepest, ernstig, 19 Sept. 1920.

Vervlaamsching der Gentsche Universiteit door Huysmans verlangd 24 Nov. 1922.

Vlaamsche taal. Wetsontwerp aangenomen betr. het gebruik in Bestuurszaken, 6 Aug. 1920.

Vreedenburch, Jhr. Dr. v.n, Nederlandsch gezant, 13 Sept. 1919.

Vrouwenkiesrecht voor gemeenteraden door Kamer aangenomen, 12 Mrt. 1920.

Vrouwenkieswet verworpen, 2 Juli 1920.

Zwitserland. Arbitrageverdrag geteekend, 8 Febr. 1927.

BELGISCHE VLUCHTELINGEN.

Dankbetuiging van Koning Albert aan Nederland voor hulp tijdens wereldoorlog, 5 Febr. 1919.

BERNHARDT SARAH.

Fransche tooneelspeelster, overleden, 26 Mrt. 1923.

BETTMAN HOLWEG, VON.

Oud-rijkskanselier overleden, 2 Jan. 1921.

BEZET GEBIED.

Roergebied. Groote bedrijven worden stopgezet, 23 Mei 1924.

Uitbreiding der Entente bezetting wegens wanbetaling en wanpresaties van Duitschland in 1921 en

BEZET GEBIED (vervolg).

1923, speciaal in het Roergebied. In 1924 gedeeltelijk en in 1930 geheel ontruimd.

Vrije verkeer met onbezet gebied weder toegestaan, 3 Sept. 1924.

BILJARTEN.

Belle, Van, Europeesch kampioen, 22 Dec. 1929; Europ. kampioen, 8 Febr. 1931.

Couti (Franschman) maakt een serie van 477, 25 Dec. 1924.

Dommering, Europeesch kampioen amateurs, 15 Febr. 1925; Wereldkampioen amateurs, 26 Apr. 1925;

Ned. kampioen 1e kl. groot biljart, 13 Apr. 1930.

Heemskerk, G., kampioen 1e kl. klein biljart, 21 Dec. 1930.

Holland wint van Duitschland, 23 Mrt. 1930.

Kuyper, Ned. kampioen 1e klasse klein biljart, 28 Dec. 1929.

Moons, Europeesch kampioen amateurs, 21 Febr. 1926; Wereldkampioen, 24 Apr. 1926; Wereldkampioen amateurs, 20 Mrt. 1927;

Wereldrecord algemeen gemiddelde (29.94), 6 Nov. 1927.

Robijn, Nederl. kampioen 1 klas grootbiljart, 11 Mrt. 1928.

Schaeffer (Amerikaansch) wereldkampioen, 24 Nov. 1921.

BODE, DR. WILHELM.

Duitsch Kunsthistoricus, overleden, 1 Mrt. 1929.

BOKSEN.

Battalino, wereldkampioen veder-gewicht, 24 Sept. 1929.

Carnera, wint van Stribling, 18 Nov. 1929; wint van Diener, 18 Dec. 1929.

Carpentier, verliest tegen Battling Siki, 25 Sept. 1922.

Dempsey, verslaat Carpentier, 2 Juli 1921.

Klaveren, v., Ned. kampioen lichtgewicht, 18 Febr. 1930.

Stribling, wint van Carnera, 7 Dec. 1929.

Tunney, slaat Dempsey en wordt wereldkampioen, 24 Sept. 1926;

wint van Dempsey den wereldtitel, 23 Sept. 1927; slaat Heeney, 26 Juli 1928.

BOLIVIA.

Bolivian Power Co., legt telefoon-net aan, 1928.

Nederland. Handelsverdrag, 1 Juni 1929.

BOLSJEWIKI.

Zie Rusland.

BONAPARTE, PRINS ROLAND.

Overleden, 14 Apr. 1924.

BOOTH, GEN. BRAMWELL.

Hoofd van het Leger des Heils, overleden, 17 Juni 1929.

BORMS, Dr.

Vlaamsche activist, doodvonnis, 6 Sept. 1919; Levenslange dwangarbeid, 29 Jan. 1920; Uit de gevangenis ontslagen, 17 Jan. 1929.

BOTHA (GENERAAL).

Zuid-Afrik. staatsman, overleden, 29 Aug. 1919.

BOUWMEESTER, LOUIS.

Vermaard tooneelspeler, overleden, 28 April 1925.

BOVEN-SILEZIE.

Conventie Duitschland—Polen, 16 Mei 1922.

BRANDES, GEORG.

Deensch schrijver en literatuur-historicus, overleden, 19 Febr. '27.

BRANTING, K. H.

Zweedsch ex-premier, overleden, 24 Febr. 1925.

BRAZILIE.

Muiterij op de vloot, 4 Nov. 1924; Opstand, 30 Juni 1923; 12 Jan. '26.

President overleden, Onlusten, 20 Jan. 1919.

Vargas, Dr., president, 3 Nov. 1930.

Vrouwenkiesrecht, Wetsontwerp aangenomen, 11 Juni 1921.

BRITSCHE-INDIE.

Autonomie, Wet door Engelsche Lagerhuis aangenomen, 7 Dec. 1919.

Bolsjewisme wint veld, Juni 1920.

Cholera epidemie, Juli 1926.

Gandhi, gearresteerd, 11 Mrt. 1922; veroordeeld tot 6 jaar gevangenisstraf, 19 Mrt. 1922; begint ongehoorzaamheids-campagne, 12 Mrt. 1930; eindigt ongehoorzaamheids-campagne, 4 Mrt. 1931.

New Delhi, nieuwe hoofdstad, ingewijd, 10 Febr. 1931.

Pest epidemie, 12 Nov. 1924; Bombay, 8 Oct. 1929.

Onderkoningen, Reading, lord, 6 Jan. 1920; Willingdon, lord, 20 Dec. 1930; Wood, 29 Oct. 1925.

BRUCH, MAX.

Componist, overleden, 3 Oct. 1920.

BUELOW, PRINS BERNH. VON.

Oud-rijkskanselier, †, 28 Oct. '29.

BUELOW, KARL VON.

Duitsch gener. veldmaarsch., †, 1 Sept. 1921.

BULGARIJE.

Amnestiewet goedgek., 5 Febr. '26.

Communistische bezittingen geconfiscieerd, 5 Apr. 1924.

Dimitroff, minister van Oorlog, vermoord, 23 Oct. 1921.

Egeische Zee, uitgang bij Dedeagatsj verkrege, 25 Nov. 1922.

Kabinet Liaptsjeff, 13 Sept. 1928.

Kleine Entente, Diplomatieke betrekkingen hersteld, 6 Juli 1923.

Koning Boris trouwt met prinses Giovanni van Italië, 25 Oct. 1930.

Sobranje, gebouw, afgebrand, 30 Apr. 1929.

Staat van beleg, afgekondigd, 23 Sept. 1923; opheffen, 6 Oct. 1923; afgekondigd, 7 Aug. 1924; 17 Apr. 1925.

Staatsgreep, Alle ministers gevangen, 9 Juni 1923.

Stamboelinski, min.-president, gedood, 15 Juni 1923.

Vrede van Neuilly (met Geallieerden), Bulgarije moest Thracië aan Griekenland afstaan en werd daardoor van de Egeïsche Zee afgesloten, geteekend, 27 Nov. 1919; geratificeerd, 14 Febr. 1920.

BURNETT, FRANCES HODGSON.

Am. schrijfster, o.a. van de „Kleine Lord", overleden, 2 Nov. 1924.

BUSONI, FERRUCCIO.

Ital. componist, overleden, 29 Juli 1924.

C.

CACAO.

	Wereldprod.	Consumptie
	Metrieke	tonnen
1920 .	373.751	373.072
1925 .	497.019	484.903
1927 .	488.216	466.378
1928 .	514.503	479.823
1929 .	535.489	548.280
1930 .	486.335	482.994

CANADA.

Nederland, Handelsovereenkomst geteekend, 5 Sept. 1924.
Parlement ontbonden, 7 Oct. 1931.
Regeering afgetreden, 28 Juni 1926.
Rusland, Sovjet Regeering erkend, 27 Mrt. 1924.
Verkiezingen, Liberalen behalen groote overwinning, 8 Dec. 1921; Conservatieven lijden nederlaag, 15 Sept. 1926.

CARUSO, ENRICO.

Beroemd Italiaansch zanger, overleden te Napels, 2 Aug. 1921.

CAVELL (MISS).

Tijdens oorlog door Duitschers in België doodgeschoten, lijk naar Engeland overgebracht, 14 Mei 1919.

CHILI.

Arica door Peru afgestaan, Febr. 1929.
Peru, Diplomatieke betrekkingen na 17 jaar hersteld, Febr. 1929.
President afgetreden, 7 Sept. 1924; 4 Mei 1927.

CHINA.

Bolsjewiki, penetratie, 1921-'30.
Burgeroorlogen, 1921, '22, '24, '27.
Feng Kwo Tsjang, voormalig president, overleden, 6 Jan. 1920.
Frankrijk, Handelsovereenkomst opgezegd, 11 Juli 1928; Verdrag betr. Indo-China gesloten, 16 Mei 1930.
Grondwet, door Parlement goedgekeurd, 10 Oct. 1923; nieuwe, uitgevaardigd, 4 Oct. 1928.
Hongersnood, 16 miljoen personen, 18 Mrt. 1929.
Japan, mijnbeheer in het Kiant-sjaupachtgebied, 19 Jan. 1922; Verhouding gespannen, 14 Jan. 1929.
Kabinet, Tang Sjao Ji, 7 Aug. 1922; Hsue Sjik Jing, 27 Dec. 1925; Wang, gevormd, 1 Nov. 1924.
Kanton heft anti-Japansche boycot op, 21 Juli 1927.
Li jang Loeng, president, 12 Juni 1922.
Moekden, door Japanners bezet, 18 Dec. 1925; door de Japanners ontruimd, 29 Dec. 1925.
Nanking verklaart Hankau den oorlog, 26 Sept. 1929.
Oostenrijk, Vrede gesloten, 21 Juni 1920.
Peking, Staat van Beleg, 13 Sept. 1924; door den Christen Generaal Feng Joe Sjang bezet, 24 Oct. 1924; Staat van Beleg, 12 Nov. 1925.
President Tsaokoen afgetreden, 25 Oct. 1924.
Revolutie uitgebr., 21 Apr. 1922.

CHINA (vervolg).

Rusland, Diplomatieke betrekkingen verbroken, 2 Juni 1929; Protocol Nikolsk Ussuryrsk ondertekend, 3 Dec. 1929.
Shanghai, Hevige gevechten, burgeroorlog, 4 Sept. 1924.
Soen Jat-Sen, president republiek, 12 Apr. 1921; overleden, 27 Jan. 1925.
Stakingen, zie onder letter S.
Swatow geheel door typhoon verwoest, 5 Aug. 1922.
Tsjang Kai-Sjek, dictator, 16 Mrt. 1929.
Tsao-Koen, president, 4 Oct. 1923.
Twan-Tsji-Joei, president, 24 Nov. 1924.
Vreemdelingen, vijandelijke actie breidt zich uit, 21 Juni 1925.
Wapenstilstand, 17 Nov. 1925.
Wellington Koo, Dr., premier, 1 Oct. 1926; afgetreden, 16 Juni 1927.

CHOLERA.

Batavia, 25 Nov. 1927; Bengalen, Dec. 1927; Indo-China, Juli 1926; Japan, 11 Sept. 1925; Mesopotamië, epidemie, 20 Aug. 1920; Aug. 1927; Philippijnen, Juli 1926; Siam, Juli 1926; Zuid-Slavië, epidemie, 2 Aug. 1922.

CLEMENCEAU, GEORGES.

Fransch Staatsman, bijgenaamd „de Tijger”, †, 24 Nov. 1929.

COMMISSIE VAN HERSTEL.

Barthou, voorzitter, 5 Oct. 1922.
Duitschland, kolen, moet 200.000 ton per maand meer leveren, 26 Oct. 1922.

Duitsche Financiën, toezicht wordt verscherpt, 21 Oct. 1922.

COMMUNISTISCH CONGRES.

Geopend te Rotterdam, 12 April 1924.

CONFERENTIE VAN GENUA.

Zie Genua.

CONFERENTIE VAN LAUSANNE.

Overeenstemming tusschen Griekenland en Turkije, na oorlog in 1922, 22 Juli 1923.

CONFERENTIE TE PARIJS.

Financieele regeling met Duitschland mislukt, 5 Jan. 1923.
1920.

CONFERENTIE TE SPA.

Duitschland, Kolenvoorziening aan Frankrijk geregeld, Groote onrust in het Roergebied, 15 Juli 1920.
Entente eischt ontbinding van Duitse Rijksweer. Duitschland neemt genoegen en ondertekent, 9 Juli 1920.

CONGO (BELGISCHE).

Onlusten, ernstige, 7 Febr. 1921.

CONRAD, JOSEPH.

Bekend schrijver, †, 2 Aug. 1924.

CONVENTIE VAN MOEDANIA.

Griekenland, wapenstilstand met Turkije, 13 Oct. 1922.

COUE, EMILE.

Franschman, bekend door autosuggestie, overleden, 2 Juli 1926.

CRICKET.

Holland slaat België, 1 Juli 1928.

CRISIS.

Begin, Paniek in Amerika, Paniekstemming op de Amsterdamsche beurs, 28 Oct. 1929.

CROIX, DE LA.

Belg. oud-minister, †, 14 Oct. '29.

CUBA.

Opstand tegen president Zagas uitgebroken, 2 Mei 1924.
Zagas, president, 4 Nov. 1920.

CUYPERS, Dr. P. J. H.

Ned., vermaard architect, op 93-jarigen leeftijd, †, 3 Mrt. 1921.

CURAAO.

Brantjes, Mr., eervol ontslagen als Gouverneur, 21 Aug. 1928.
Fruytier, Ir. L. A., Gouverneur, 30 Oct. 1928.
Willemstad, Aanslag door Venezolanen, Gouverneur ontvoerd, 9 Juni 1929; Staat van beleg, 12 Juni 1929.

CURWOOD, J. A.

Amerik. schrijver van natuurverhalen, overleden, 14 Aug. 1927.

CURZON, LORD.

Engelsch premier, †, 19 Mrt. '25.

D.

DAMMEN.

Springer, wereldkamp., 1 Nov. '28.

DANZIG.

Colban, Erik, Opper-Commissaris, 5 Nov. 1920.
Polen, In- en uitvoerovereenkomst gesloten, 4 Aug. 1922.
Stichtingsacte der vrije stad Danzig tusschen Danzig en Polen geteekend, 11 Nov. 1920.

DARDANELLEN.

Geïnternationaliseerd, 20 Apr. 1920.

DAWES-PLAN.

Plan tot regeling der Duitsche herstelbetalingen onder voorzitterschap van den Amerikaan en grootindustriëel Dawes, 1924.
Zie Herstelbetalingen v. Duitschl.

DENEMARKEN.

Brandes, Georg, schrijver en literatuurhistoricus, †, 19 Febr. 1927.
Duitschland, Arbitrage-verdrag geteekend, 9 Apr. 1927.
Frankrijk, Arbitrage-verdrag gesloten, 6 Juli 1926.
Kabinet Stauning, 23 Apr. 1924; afgetreden, 3 Dec. 1926.
„Kopenhagen” met 60 Deensche Kadetten aan boord verdwenen, 21 Dec. 1928.
Louise, Koningin, †, 20 Mrt. 1926.
Noord-Sleeswijk, door volksstemming toegewezen en bezet 5 Mei, 5 Mei 1920.
Oorlogsfilms verboden, 18 Aug. 1927.

Polen, arbitrageverdrag gesloten, 23 Apr. 1926.

Rusland, verdrag gesloten, 12 Oct. 1921; voorloopige handelsovereenkomst, 24 Apr. 1923.

Sleeswijk opgeëischt, 12 Mei 1919.
Socialisten eischen aftreden van den Koning, 29 Mrt. 1920.

Spanje, handelsverdrag gesloten, 3 Jan. 1928.

Stakingen, zie letter S.

Verkiezingen, Conservatieven behouden meerderheid, 24 Spt. 1920.

DERDE INTERNATIONALE ARBEIDERS-VEREENIGING.

Moskou, stichting, Mrt. 1919.

DESCHANEL, PAUL.

Fransch president, †, 29 Apr. '22.

DIAMANTINDUSTRIE.

Belangrijke verplaatsing van Amsterdam naar Antwerpen, 16 Jan. 1920.

Diepzeeonderzoek.

Internationale Commissie te Londen bijeen, eerste sinds den oorlog, 2 Mrt. 1920.

DJAMBI.

Ontginning petroleumvelden goed-gekeurd, 1 Juli 1921.

DORPAT (VREDE).

Vrede tusschen Estland en Rusland geteekend, 15 Oct. 1920.

DOUANE-CONFER. GENEVE.

Mislukt, 18 Mrt. 1931.

DRAADLOOZE TELEFONIE.

Brussel-Washington verbinding ingewijd, 19 Jan. 1928.
Den Haag-Buenos Aires, 3 Oct. 1928.

Koningin en Prinses Juliana spreken W.-Indië toe, 31 Mei 1927; O.-Indië, 1 Juni 1927 (in het laboratorium van Philips te Eindhoven).

Londen-New York dienst geopend, 7 Jan. 1927.

Nederland-Amerika, verkeer geopend, 30 Jan. 1928.

Persbureau Vaz Dias opent draadl. telefon. dienst voor dagbladen, 21 Febr. 1922.

Zie Radio onder R en Radio onder Nederland.

DUITSCHKE KEIZER.

Afdanking, 9 Nov. 1918.

Berechting gevraagd door Geallieerden voor Internationale Rechtbank, 2 Mei 1919; geïnterneerd te Amersfoort, 13 Nov. 1918 (later Doorn); Lloyd George kondigt in het Lager Huis verschijning voor een geallieerde rechtbank aan, 4 Juli '19; verklaart in Lagerhuis de onmogelijkheid van zijn uitlevering, 6 Nov. 1920; Uitlevering aan Nederland gevraagd, 19 Jan. 1920; Nederlandsche Regeering weigert uitlevering, 23 Jan. 1920.

DUITSCHKE KEIZERIN.

Overleden te Doorn, 11 Apr. 1921.

DUITSCHKE KOLONIEN.

Smits (generaal) eischt Zuid-West Afrika, 25 Jan. 1919.

Verdeeling door Oppersten Raad goedgekeurd, 27 Dec. 1919.

Wilson (pres.) bepleit internationalisatie, 28 Jan. 1919.

DUITSCHKE KROONPRINS.

Afst. van den kroon, 6 Dec. 1918; geïnterneerd te Wieringen, 21 Nov. 1918; Wieringen ontvlucht, naar Duitschland uitgeweken, 10 Nov. 1923.

DUITSCHLAND.

Amnestiewet door Rijksraad aangenomen, 22 Juli 1925.

Baedeker, Fritz, uitgev. van reisboeken overleden, 10 Apr. 1925.

Bankbiljetten, Circulatie 110 milliard mark in een week vermeerderd, 6 Dec. 1922.

Barmat, gebr., gearresteerd, 1 Jan. 1925.

DUITSCHLAND (vervolg).

Barmat-affaire: Höftele ex-minister der Posterijen gearresteerd, 10 Febr. 1925; Richter, ex-hoofdcommissaris van politie, bekend geld en geschenken te hebben aangenomen, 7 Juli 1925.

Barmat-proces, Julius krijgt 11 maanden en Henry 6 maanden gevangenisstraf, 30 Mrt. 1928.

Begroting, tekort 440 milliard mark, 2 Nov. 1922.

Belastingwetten (nieuwe) door Rijksdag aangenomen, 15 Mrt. 1923.

België, luchtvaartverdrag ondertee-kend, 31 Mei 1926; voorloopige handelsovereenkomst gesloten 12 Jan. 1925; vraagt uitlevering van 1153 ambtenaren en militairen, 28 Oct. 1919.

Beschermingswet door Rijksdag aangenomen, 16 Mei 1927.

Bethmann Hollweg, von, Oud-Rijkskanselier, overleden, 2 Jan. 1921.

Bezet gebied (zie onder letter B.). Blokkade opgeheven, 12 Juli 1919. Bode, Dr. Wilhelm, Kunsthistoricus overleden, 1 Mrt. 1929.

Bülow, Prins Bernhard von, oud-Rijkskanselier, †, 28 Oct. 1929.

Bülow, Karl von, generaal-veldmaarschalk, †, 1 Sept. 1921.

Chemische stoffen, Entente eischt opgave fabrieksgeh., 6 Dec. 1919.

Crediet, 120 millioen dollar door Entente en Neutralen verleend, 22 Juni 1931.

Crediet-restrictie door Rijksbank, 22 Juni 1931.

Curtius, Dr., opvolger van Stresemann, 5 Oct. 1929.

Darmstadt en Hamburg door Franse troepen bezet, 7 Apr. 1920.

Delbrück, Prof. Hans, overleden, 15 Juli 1929.

Demobilisatie voltooid, 6 Jan. 1919.

Denemarken, arbitrage-verdrag geteekend, 9 Apr. 1927.

Deviezenverordening, 5 Aug. 1923.

Dienstplicht afgeschaft, 3 Juni 1920

Disconto tot 6% verhoogd, 29 Juli 1922; Rijksbank 8%, 22 Sept. 1922; tot 9% verlaagd, 26 Febr. 1925; tot 5% verlaagd, 11 Jan. 1927; tot 6% verhoogd, 10 Juni 1927; van 6½ op 7½% verhoogd, 25 Apr. 1929. (Enkele grepen).

Düsseldorf, Belgische bezetting, 30 Mrt. 1919.

Ebert, Friedrich, president, 6 Febr. 1919; mandaat verlengd tot 30 Juni 1925, 25 Oct. 1922; overleden, 28 Febr. 1925.

Eisner, min. pres. v. Beieren, vermoord, 21 Febr. 1919.

Engeland, handelsverdrag geteekend, 2 Dec. 1924; luchtvaartovereenkomst gesloten, 8 Mei 1925.

Entente officieren gemolesteerd, schadevergoeding 1 mill. mark betaald, 11 Dec. 1922.

Erzberger, min. v. Financiën, aanslag, 27 Jan. 1920; vermoord, 27 Aug. 1921.

Falkenhayn, gener. Von, overleden, 10 Apr. 1922.

DUITSCHLAND (vervolg).

Frankfurt door de Fransen en Belgen bezet, 8 Apr. 1920.

Frankrijk, Douane overeenkomst betr. Saargebied geteekend, 23 Febr. 1928; handelsrelaties hervat, 13 Juli 1919; handelsverdrag geteekend, 17 Aug. 1927; luchtvaart-overeenkomst, 14 Apr. 1926; voorloopige handelsovereenkomst, 4 Aug. 1926.

Gesequestr. eigendommen, verdrag met Italië, 16 Mei 1922.

Griep-epidemie te Berlijn, 24 Dec. 1921.

Grondwet v. Weimar, 6 Febr. 1919.

Gröner Rijksweermanister, 19 Jan. 1928.

Gymnaslasten (10) te Essen gefusileerd. Lijken door ouders voor 50.000 mark teruggekocht, 27 Mrt. 1920.

Haase, Hugo, overleden, 7 Nov. 1919.

Havenstein, president van de Rijksbank, overleden, 20 Nov. 1923.

Heinrich, prins van Pruisen, overleden, 20 April 1929.

Heldt, Minister-President van Saksen, 4 Jan. 1924.

Hermes, Dr., Rijksminister van Financiën, 11 Mrt. 1922.

Herstelbetalingen, zie letter H.

Hindenburg, von, president, 26 Apr. 1925.

Hitler, leider der Nat.-Soc. in Beieren gearresteerd, 11 Nov. 1923; leiding der nat.-soc. beweging neergelegd, 7 Juli 1924; Nat.-Soc. partij in Beieren gesticht, 22 Nov. 1922; putsch in Beieren, 8 Nov. 1923; veroordeeld tot 5 jaar vestingstraf, evenals Pöckner, Kriebel en Weber, 1 Apr. 1924.

Hörsch, van, benoemd tot gezant te Parijs, 5 Jan. 1924.

Inflatie, zie Mark.

Italië, Arbitrageverdrag, 8 Dec. 1926; Handelsverdrag gesloten, 31 Oct. 1925; Verdrag betr. de Duitse gesequestreerde eigendommen, 16 Mei 1922; Vriendschaps- en arbitrageverdrag geteekend, 29 Dec. 1926.

Joachim, prins, zoon v. d. Duitschen Keizer, pleegt zelfmoord, 18 Juli 1920.

Kabinet en Rijkskanselier (chronologisch):

Scheidemann	13- 2-'19—26- 6-'19
Bauer	21- 6-'19—26- 3-'20
Herm. Müller	27- 3-'20— 8- 6-'20
Fehrenbach	21- 6-'20— 4- 5-'21
Wirth	10- 5-'21—14-11-'22
Cuno	22-11-'22—12- 8-'23
Stresemann	13- 8-'23—23-11-'23
Marx	30-11-'23—15-12-'24
Luther	15- 1-'25—12- 5-'26
Marx	17- 5-'26—12- 6-'28
Herm. Müller	28- 6-'28—27- 3-'30
Brüning	30- 3-'30

Zie verder Keesings Hist. Arch.
Kapp, Dr., overleden, 13 Juni 1922; putsch, rechtsche partijen ook schuldig, 1 Juni 1920; Regeering afgetreden, 17 Mrt. 1920; Rijkskanselier, slechts 3 dagen, 13 Mrt. 1920.

Keizer Wilhelm II afgedankt (zie

DUITSCHLAND (vervolg).

Duitsche Keizer, 9 Nov. 1918.
 Kiesrecht, systeem d'Hondt, goed-gekeurd, 19 Jan. 1919.
 Kolenleveranties, voor Frankrijk; Stinnes regelt, 16 Oct. 1922.
 Kroonprins, afstand van den troon, 6 Dec. 1918.
 Leening (gedwongen), 70 milliard mark door Rijksdag aangenomen, 18 Juli 1922.
 Leening van 125 mill. dollar gesloten, 11 Oct. 1930.
 Lerchenfeld, Graaf van, minister president van Beieren, 22 Sept. 1921.
 Letland, vrede bekrachtigd, 6 Aug. 1920.
 Liebknecht, leider Spartakisten, vermoord, 16 Jan. 1919.
 Litauen, handelsverdrag geteekend, 28 Jan. 1928.
 Loebe herkozen tot Voorzitter van den Rijksdag, 14 Juni 1928.
 Ludendorff, gen., deelnemer aan Hitler-Putsch, gearresteerd en vrijgelaten, 9 Nov. 1923.
 Luther, president der Rijksbank, 11 Mrt. 1930.
 Luxemburg, Rosa, communiste vermoord, 16 Jan. 1919.
 Machtigingswet door Rijksdag aangenomen, 8 Oct. 1923.
 Mainz-gebied door de Franschen bezet, 10 Apr. 1920.
 Margerie, De, Fransch gezant, 6 Oct. 1922.
 Mark daalt onrustbarend, 22 Aug. 1922; waarde 1 dollar = 4.2 biljoen papier, Sept. 1923; Stabilisatie in Rentemark, 15 Oct. 1923.
 Militaire censuur opgeheven, 10 Oct. 1923.
 Monarchistische partij gesticht, 12 Mrt. 1920.
 Möwe (kaperschip) aan de Engelschen uitgeleverd, 15 Mei 1920.
 Mühlheim bezet door Franschen, 9 Mei 1921.
 Nationaal-Socialistische Arbeiderspartij opgericht, door Ad. Hitler, 22 Nov. 1922.
 Nationale feestdag 1 Mei geproclameerd, 16 Apr. 1919.
 Nederland, handelsovereenkomst geteekend, 26 Nov. 1925.
 Neuring, Saks-min. v. Oorlog vermoord, 12 Apr. 1919.
 Noodverordening uitgevaardigd, 28 Mrt. 1931; tot dekking deficit 6 Juni 1931.
 Noske, Rijksweermanister, 6 Febr. 1919.
 Oorlogs-documenten gepubliceerd, 10 Dec. 1919.
 Oorlogsschuld, zie onder Herstelbetalingen, letter H.
 Oostenrijk, handelsverdrag ondertekend, 12 Apr. 1930.
 Oppau, ontploffing Badische Anilfabr. 850 dooden. Schade 1 milliard mark, 21 Sept. 1921.
 Pokken epidemie, 5 Febr. 1920.
 Polen, conventie i.z. Boven-Silezië geteekend, 16 Mei 1922; handelsverdrag geratificeerd, 12 Mrt. 1931.
 Pruisisch kabinet gevormd: 4 soc.-democraten, 2 democraten en 2

DUITSCHLAND (vervolg).

leden centrum partij, 29 Mrt. 1920.
 Rathenau, Dr., minister van herstel, 29 Mei 1921; Rijksminister van Buitenlandsche Zaken, 5 Febr. 1922; vermoord, 24 Juni 1922; Rathenau's moordenaars plegen zelfmoord, 18 Juli 1922.
 Regeering, Ebert, Landsberg, Scheidemann, Haase, Barth, Dittmann, 9 Nov. 1918; Ebert, Landsberg, Scheidemann, David, Noske, Wissel, 30 Dec. 1918.
 Reisbelasting opgeheven, 17 Juni 1924.
 Republiek en bondstaat uitgeroepen, 13 Aug. 1919.
 Rijksinkomsten moeten met 900% worden verhoogd, 9 Juli 1919.
 Rijkskanselier (zie onder Kabinet).
 Roemenië, handelsverdrag gesloten, 27 Juni 1931.
 Roentgen, Von, natuurkundige, overleden, 11 Febr. 1923.
 Roergebied, bezetting breidt zich uit. Anti-Fransche betoogingen te Berlijn, 15 Jan. 1923, (zie bezet gebied onder letter B); communisten bezetten Krupp's fabrieken, 29 Mrt. 1920; Krupp von Bohlen gearresteerd, 2 Mei 1923, tot 15 jaar gevangenisstraf en 100 miljoen mark veroordeeld, 9 Mei 1923; lijdelijk verzet, 25 Jan. 1923; mijneigenaars gevangen gezet, 20 Jan. 1923; milit. actie tegen communisten, 4 Apr. 1920; schupo te Essen buiten dienst gesteld, 17 Febr. 1923.
 Rusland, handelsverdrag ondertekend, 7 Mei 1921; handelsverdrag 12 Oct. 1925; verdrag geteekend, 24 Apr. 1926; verdrag van Rapallo geteekend, 16 Apr. 1922.
 Separisten, Rijnland. Zes leiders vermoord, 10 an. 1924.
 Simons, Dr., tijdelijk president, 10 Mrt. 1925.
 Sklarek, (gebr.), verdacht van groote oplichterijen. Gearresteerd, 20 Oct. 1929.
 Soc. Dem. regeering, 9 Nov. 1918.
 Spartakisten, onlusten in Berlijn, Bremen, Munchen, Halle, Brunswick, Dresden, Roergebied, Dec. 1918—April 1919; ongeregeldheden, 2.000 dooden, 17 Mrt. 1920.
 Staatsschuld bedraagt 265 milliard mark, 1 Juli 1920.
 Stakingen, zie onder letter S.
 Stinnes, Hugo, grootindustrieel. Kolenkwestie met Frankrijk door hem geregeld, 16 Oct. 1922; overleden, 10 Apr. 1924.
 Stresemann, Dr. Gustav, min. v. buitenl. zaken, overleden 3 Oct. 1929.
 Thüringen onder communistisch beheer, 26 Mrt. 1920.
 Tietz's Warenhuis te Berlijn door brand geheel vernield, 30 Jan. '29.
 Turkije, handelsverdrag ondertekend, 27 Mei 1930; verdrag geteekend; 4 Mrt. 1924.
 Typhus, Sept. 1926.
 Valuta conferentie, 3 Nov. 1922.
 Vaticaan, Concordaat met Beieren gesloten, 19 Mrt. 1924.

DUITSCHLAND (vervolg).

Ver. Staten, handelsverdrag ondertekend, 8 Dec. 1923.
 Verkiezingen, verschuiving naar rechts der burgerlijke partijen, verschuiving naar links der socialistische partijen, 7 Juni 1920.
 Vloot uitgeleverd, Scapa Flow.
 Door Duitsche bemanning in Engelsche wateren bij Scapa Flow tot zinken gebracht, 22 Juni 1919; als vergoeding moet door Duitschland 300.000 ton dokmateriaal worden uitgeleverd, 6 Jan. 1920.
 „Volksbegehren” aangenomen, 2 Nov. 1929.
 Volksgemachtigden uitgeroepen, 9 Nov. 1918.
 Vorsten afgezet, 12 Nov. 1918.
 Weimar, grondwet van, bekrachtigd, 6 Febr. 1919.
 Werkloozen, 100.000, 21 Jan. 1921; 1 miljoen, 29 Dec. 1927.
 Zilvergeld aan de circulatie onttrokken, 21 Apr. 1920.
 Zoebkoff, gehuwd met prinses Victoria, 19 Nov. 1927.
 Zweden, arbitrageverdrag gesloten, 30 Aug. 1924.
 Zwitserland erkent Regeering, 18 Apr. 1919.
DUNCAN, ISADORA.
 Amerik. danseres (danskunst), overleden, 14 Sept. 1927.
DUSE, ELEONORA.
 Beroemde Italiaansche tragedienne, overleden, 21 Apr. 1924.
EBERT, FRIEDRICH.
 Rijkspresident, overleden, 28 Febr. 1925.
ECONOMISCHE CONFERENTIE.
 Colijn, H., voorzitter, 3 Oct. 1930.
ECUADOR.
 Opstand uitgebroken. Generaal Gomez vormt een voorloopige regeering, 11 Juli 1925.
EGYPTE.
 Britsch protectoraat erkend, 25 Apr. 1919.
 Foead, Sultan, tot Koning verheven, 16 Mrt. 1922.
 Kabinet Adly Pasja, 6 Juni 1926; Mehmoed Pasja, 27 Juni 1928; Sarwat Pasja, 1 Mrt. 1922; 23 Apr. 1927.
 Lee Stack, opperbevelhebber v. h. Egypt. leger, zwaar gewond en overleden, 20 Nov. 1924.
 Onafhankelijkheid uitgeroepen, Engeland neemt maatregelen, 14 Mrt. 1920.
 Parlement ontbonden, 5 Dec. 1924; voor drie jaar ontbonden, 19 Juli 1928.
 Toet-Ankh-Amen, graf door Howard Carter geopend, 25 Jan. 1925; grafkamer geopend. Belangrijke vondsten, 16 Febr. 1923; mummie onderzocht, 14 Nov. 1925; Sarcophaag blootgelegd, 2 Jan. 1924.
 Verkiezingen, nationalistische successen, 13 Jan. 1924.
 Wafdpartij behaalt overwinning, 29 Dec. 1929.
 Zagloel Pasja premier, 27 Jan. 1924; bij aanslag ernstig gewond, 12 Juli 1924; afgetreden, 24 Nov.

EGYPTE (vervolg).

1924; president van de Kamer, 10 Juni 1926; overleden, 23 Aug. 1927

ENCYCLOELK PAUS PIUS XI.

Encycloelk van paus Pius XI op 15 Mei 1931 uitgegeven ter gelegenheid van den 40sten verjaardag van de sociale encycloelk *Rerum Novarum* van Leo XIII. Deze encycloelk, waarin Leo XIII tegenover de heerschende liberale staatsleer de leer van rechts- en welvaartstaat stelt, noemt Pius XI het magna charta van elken christelijken socialen arbeid. Pius XI zegt dan in deze encycloelk (*Quadragesimo Anno*) o.a.: Zaken van secondaire beteekenis moet het staatsgezag niet zelf bezorgen, doch aan kleinere openbare lichamen overlaten. Uit den strijd der klassen moet men komen tot een eendrachtige samenwerking der standen. Vernieuwing van een standenorganisatie is daarom het politieke doel der maatschappij. De standen moeten niet gevormd worden naar bepaalde groepen op de arbeidsmarkt, maar naar de verschillende maatschappelijke functies van het individu. Gelijk de buurschap de menschen tot een gemeente verbindt, laat zij de vakken tot beroepsstanden of corporaties naar den beroepsstand aaneensluiten. In deze corporaties ligt het gewicht bij de gemeenschappelijke taak, waarvan het belangrijkste de medewerking is van den beroepsstand aan het algemeen welzijn. Speciale belangen van de beroepsstanden dienen daarentegen ook afzonderlijk behandeld te worden. De menschen hebben volle vrijheid den staatsvorm te kiezen naar eigen verlanen, doch zij moeten daarbij de rechtvaardigheid en het algemeen welzijn in het oog houden. De goede orde van het bedrijfsleven mag niet worden prijsgegeven aan een onbeperkte concurrentie. Veeleer dient het bedrijfsleven, met zooveel mogelijk behoud van de noodzakelijke vrijheden aan een waarachtig verhoudingsbeginsel worden onderworpen. De leiding dienaangaande moet geschieden naar de beginselen van sociale rechtvaardigheid en liefde, gelijk ook voor alle staats- en maatschappelijke instellingen vereischte is. De verschillende volken moeten internationale overeenkomsten en instellingen scheppen om tot een waarachtig vruchtbare economische samenwerking te geraken. De staat moet de vakvereeningen rechtens erkennen, maar de aansluiting bij de vakvereening voor het individu vrijlaten. De beroepscorporaties moeten gevormd worden uit vertegenwoordigers van de vakvereeningen van patroons en arbeiders. Als staatsorganen oefenen zij het opertoezicht op de vakvereenin-

ENCYCLOELK (vervolg).

gen uit. Stakingen zijn verboden. De overheid moet als bemiddelaar optreden. Voorwaarde voor de hervorming van de maatschappelijke orde is de zedelijke vernieuwing. De geheele reorganisatie van de maatschappij moet geschieden met officieele medewerking van de kerk.

ENGELAND.

Acht en veertig uur werkweek en minimumloon, 12 Apr. 1919.
Afghanistan, verdrag geteekend, 24 Nov. 1921; vrede 10 Aug. 1919.
Alexandra, Koningin, overleden, 20 Nov. 1925.
Arcos (Russ. handelscomp.). Politie doet inval, neemt een groote hoeveelheid documenten in beslag, 14 Mei 1927.
Astor, lady, lid van het Lagerhuis, eerste vrouw, 30 Nov. 1919.
Baldwin, Stanley, premier, 23 Mei 1923; afgetreden, 22 Jan. 1924; premier, 6 Nov. 1924.
Balfour, premier, afgetreden, opgevolgd door Lord Curzon, 25 Oct. 1919; opvolger van Lord Curzon, 8 Apr. 1925.
Bevan, ex-directeur der City Equit. Fire Insurance Co. te Londen tot 7 jaar dwangarbeid veroordeeld, 6 Dec. 1922.
Bezuinigingswet in derde lezing door Hoogerhuis aangenomen, 17 Mei 1926.
Bonar Law kabinet gevormd, 20 Oct. 1922; premier, afgetreden, 21 Mei 1923.
Budget 1919-1920 heeft een tekort van 475 millioen pond sterling, 29 Oct. 1919.
Carnarvon, Lord, ontdekker van het graf van Tutankhamen, overleden, 5 Apr. 1923.
Chamberlain, Neville, minister van Financiën, 28 Aug. 1923.
Conrad, Joseph, bekend schrijver, overleden, 2 Aug. 1924.
Curzon, Lord, premier, 25 Oct. 1919; overleden, 19 Mrt. 1925.
Disconto tot 4% verlaagd, 14 Apr. 1922; tot 4% verhoogd, 5 Juli 1923; tot 5%, 5 Mrt. 1925; tot 4% verlaagd, 1 Oct. 1925; tot 4½% verlaagd, 21 Apr. 1927; van 6 tot 5½% verlaagd, 21 Nov. 1929. (Enkele grepen).
Dublin Castle aan de voorloopige regeering van Ierland overgedragen, 17 Jan. 1922.
Duitsch eigendom en bankdeposito's, worden niet geconfiscieerd, 16 Mrt. 1921.
Duitsche goederen, heffing van 50%, 27 Mrt. 1921; op 26% teruggebracht, 20 Mei 1921.
Duitschland, handelsverdrag geteekend, 2 Dec. 1924; luchtvaartovereenkomst gesloten, 8 Mei 1925.
Electriciteitswet aangenomen, 12 Nov. 1926.
Frankrijk, garantieverdrag, 22 Nov. 1919.
French, gener., †, 22 Mei 1925.
Grenville Brown, Prof. E., bekende Handelsverdrag ondertekend, 16

ENGELAND (vervolg).

Grey, Lord, afgetreden als leider van de liberalen in het Hoogerhuis, 19 Aug 1924.
Haggard, Sir, Ride, schrijver, overleden, 14 Mei 1925.
Halsbury, Lord, †, 12 Dec. 1921.
Healy, Iersch nationalist, wordt gouverneur-generaal van Ierland, 6 Dec. 1922.
Home Rule Bill in derde lezing door het Parlement aangenomen, 11 Nov. 1920.
Hongarije, handelsverdrag geteekend, 24 Juli 1926.
Ierland, zelfbeschikkingsrecht door Arbeiderspartij met groote meerderheid erkend, 25 Juni 1920.
Iersch-Engelsche overeenkomst afgekondigd, 1 Apr. 1922.
Iersche Grondwet door Hoogerhuis aangenomen, 5 Dec. 1922.
Iersch Verdrag door het Lagerhuis in derde lezing aangenomen, 9 Mrt. 1922.
Irak, Het Lagerhuis ratificeert het verdrag, 31 Juli 1924.
Italië, Overeenkomst i.z. Abessinië gesloten, 17 Apr. 1926.
Jerome, K. Jerome, Humoristisch schrijver, †, 14 Juni 1927.
Koning's jongste zoon overleden, 20 Jan. 1919.
Leening (overwinnings) 708 millioen pd. st. uitgeschreven, 19 Juli 1919
Lloyd George, lijdt nederlaag verkiezing te Hull, 13 Apr. 1919; Afgetreden, 20 Oct. 1922.
Mary, prinses, gehuwd met burggraaf Lascelles, 28 Febr. 1922.
McDonald, leider der Arbeiderspartij gekozen, 22 Nov. 1922; premier, 22 Jan. 1924; afgetreden, 4 Nov. 1924.
Mesopotamië, met inbegrip van Mosoel geëischt, 26 Mrt. 1920; Verdrag, 12 Oct. 1922.
Mexico, Diplomatieke betrekkingen hervat, 28 Aug. 1925.
Mijnbedrijf wordt 7-uur-wet aangenomen, 19 Juli 1919.
Mond- en klauwzeer, breidt zich op schrikbarende wijze uit, 4 Fbr. 1922; 27 Aug. 1924.
Onbekende Soldaat in Westminster Abby begraven, 11 Nov. 1920.
Palestina, mandaat, 26 Apr. 1920. Parlement afgetreden, 9 Dec. 1924.
Pearson, Sir Arthur, philanthroop, te Londen overleden, 9 Dec. 1921.
Rakowsky, Russisch zaakgelastigde, 9 Febr. 1924.
Roemenië, Handelsverdrag ondertekend, 6 Aug. 1920.
Roseberry, Lord, overleden, 21 Mei 1929.
Rusland, Arcos (zie aldaar), Handelsverdrag goedgekeurd, 30 Nov. 1920; Handelsverdrag ondertekend, 16 Maart 1921; Conflict voorloopig bijgelegd, 28 Mei 1923; Gezant benoemd, 24 Jan. 1924; Betrekkingen verbroken, 24 Mei 1927; Diplomatieke betrekkingen hervat, 20 Dec. 1929; oriëntalist, overleden, 4 Jan. '26. April 1930.

ENGELAND (vervolg).

Samuel, Sir Herbert, voorzitter der liberale partij, 16 Febr. 1927. Schuld: 8 milliard pd. st., 5 Mrt. 1919.

Scott, Sir Percy, Admiraal, overleden, 18 Oct. 1924.

Slaapziekte heerscht, 2 Febr. 1921. Snowden treedt uit de Onafhankelijke Arbeiderspartij, 29 Dec. 1927. Spoorwegen onder Staatscontrole gesteld, 3 Mei 1926.

Stakingen, zie onder letter S. Textiel-Confer. Blackpool, Handhaving vrijhandelstelsel, 27 Juli 1921.

Tinader in Cornwall ontdekt, breedte zestig voet, 9 Juli 1920.

Townshend, generaal, overleden, 8 Mei 1924.

Transportarbeiders, De 19 Vereenigingen sluiten zich aan in één grooten bond, 2 Dec. 1920.

Tsjecho-Slowakije, Handelsverdrag gesloten, 17 Juli 1923.

Turkije, Overeenkomst i.z. Mosoel geteekend, 7 Juni 1926.

Verkiezingen, Conservatieve meerderheid, 17 Nov. 1922; 256 conservatieven, 192 leden der arbeiderspartij, 156 liberalen en 10 onafhankelijken, 11 Dec. 1923.

Vier en twintig uurs klokken ingevoerd, 5 Jan. 1920.

Vlootwet met 311 tegen 62 stemmen door Lagerhuis aangenomen, 4 Aug. 1921.

Weihawe aan China teruggegeven, 1 Oct. 1930.

Werkloozen, Aantal 784.000, 10 Jan. 1921; 1.000.000, 12 Aug. '25.

Woningwet in het Lagerhuis aangenomen, 25 Juli 1924.

ESPERANTO.

Internationaal Congres te Praag, 1 Aug. 1921.

ESTLAND.

Letland, Verdrag gesloten, 2 Nov. 1923.

Republiek, 19 Nov. 1918.

Rusland, Vredesverdrag van Dorpat geteekend, 15 Oct. 1920.

Zelfstandigheid geproclameerd, 28 Mei 1919.

EUCHARISTISCH CONGRES.

Amsterdam, 22—27 Juli 1924.

EUPEN.

Belgische bezetting, 28 Mei 1919.

F.**FERD., KONING VAN ROEMENIE.**

Overleden, 19 Juli 1927.

FILMKUNST.

Geluidsfilms vertoond, 1928.

FINLAND.

Alandseilanden door Volkenbond toegewezen, 24 Juni 1921.

Kabinet afgetreden, 10 Dec. 1925; 24 Nov. 1926; 10 Dec. 1927.

Min. v. Binn. Zaken vermoord, 15 Febr. 1922.

Nederland, Diplomatieke betrekkingen aangeknoopt, 21 Juni 1919. Onafhankelijkheid erkend, 6 Mei 1919.

Parlement ontbonden, 19 Apr. 1929.

Relander, president, 17 Febr. 1925.

Rusland, vrede, 2 Jan. 1921.

FINLAND (vervolg).

Scandinaafsch landen, Schepenconventie geteekend, 29 Jan. 1926. Svinhufvud, president, 16 Fbr. 1931.

FLAMMARION, CAMILLE.

Fransch bekend sterrekundige, overleden, 4 Juni 1925.

FOCH, MAARSCHALK.

Fransch Maarschalk, Opperbevelhebber der Geallieerden, Wereldoorlog 1914-1918, overleden, 20 Mrt. 1929.

FORD, HENRI.

Amerik. Autofabrikant, keert 24 miljoen dollar bonussen onder zijn werkvolk uit, 6 Jan. 1920.

FRANCE, ANATOLE.

Bekend Fransch schrijver, overleden, 11 Oct. 1924.

FRANKRIJK.

Acht-urige werkdag aangenomen, 19 Apr. 1919.

Bataille, Henry, overleden, 3 Mrt. 1922.

Belastingverhooging van 20%, 19 Febr. 1924.

België, Militaire overeenkomst geteekend 27 Aug. 1920; Handelsverdrag geteekend, 23 Febr. 1928.

Belgisch-Fransch handelstractaat, 9 Mrt. 1921.

Belgisch-Luxemburgsch economische verdrag geteekend, 13 Mei 1923.

Berenger, Henri, Gezant te Washington, 8 Dec. 1925.

Bernhardt, Sarah, tooneelspeelster, overleden, 26 Mrt. 1923.

Bokanowski, minister van Luchtvaart, bij een vliegongeluk omgekomen, 2 Sept. 1928.

Bouisson, president van de Kamer, 11 Jan. 1927; herkozen tot voorzitter van de Kamer, 5 Juni 1928.

Briand ontwikkelt te Genève plannen voor Europeesche Unie, 17 Mei 1930.

Caillaux, wegens hoogverraad veroordeeld, 17 April 1920.

Cambon, Paul, voormalig gezant te Londen, overleden, 29 Mei 1924.

China, Verdrag betr. Indo-China gesloten, 16 Mei 1930.

Clemenceau, Aanslag, gewond, 20 Febr. 1919; Candidaat voor President der Republiek, 15 Jan. 1920; Overleden, 24 Nov. 1929.

Coué, Emile, bekend door zijn Autosuggestie, overleden, 2 Juli 1926.

Courteline, George, schrijver, overleden, 25 Juni 1929.

Curie, Mevr., lid der Academie van Wetenschappen, 8 Febr. 1922.

Dalcassé, oud-minister, overleden, 22 Febr. 1923.

Demobilisatie geweigerd, 19 Apr. 1919.

Denemarken, Arbitrageverdrag gesloten, 6 Juli 1926.

Deschanel, voorzitter der Kamer, 19 Dec. 1919; President, Poincaré treedt af, 19 Jan. 1920; overleden, 29 April 1922.

De Selves, president van de Senaat, 19 Juni 1924.

Dienstplicht van 1 jaar door Senaat aangenomen, 10 Mrt. 1928.

FRANKRIJK (vervolg).

Diensttijdwet (18 maanden) door Senaat aangenomen, 17 Mrt. 1923. Douanetarief aangenomen, 28 Fbr. 1920.

Doumer, voorzitter van de Senaat, 14 Jan. 1927; Herkozen als voorzitter van den Senaat, 12 Jan. 1928; president, 13 Mei 1931.

Doumergue, president van den Senaat, 23 Febr. 1923; tot president van den Senaat herkozen, 10 Jan. 1924; president, 13 Juni 1924.

Duitschland, Handelsrelaties hervat, 13 Juli 1919; Luchtvaart-overeenkomst, 14 Apr. 1926; Voorloopige handelsovereenkomst, 4 Aug. 1926; Handelsverdrag geteekend, 17 Aug. 1927; Douane-overeenkomst betr. Saargebied geteekend, 23 Febr. 1928.

Engeland, Garantieverdrag, 22 Nov. 1919.

Flammarion, Camille, bekende sterrenkundige, overleden, 4 Juni 1925.

Foch, maarschalk, overleden, 20 Mrt. 1929.

Franc gestabiliseerd, frs. 124,21 in het pond sterling, 25 Juni 1928.

France, Anatole, bekend schrijver, overleden, 11 Oct. 1924.

Gekleurde troepen uit Duitschland teruggetrokken, 29 Nov. 1920.

Glozel-vondsten, geen echte oude inschriften, 10 Mei 1929.

Gouraud, Generaal, militair-gouverneur van Parijs, 21 Juli 1923.

Hanau, Mad., Schandaal van de „Gazette du Franc”, 7 Jan. 1929.

Herriot, Kamervoorzitter, 22 Apr. 1925; Herkozen tot voorzitter van de Kamer, 12 Jan. 1926; premier, 15 Juni 1924.

Hösch, van, Duitsch gezant te Parijs, 5 Jan. 1924.

Italië, Handelsverdrag ondertee-kend, 31 Mei 1926.

Jouvenel, Robert de, hoofdredacteur van l'Oeuvre, overleden, 4 Juli 1924.

Kabinetten, Briand, 16 Jan. '21; 23 Nov. 1925; 10 Mrt. 1926; 23 Juni 1926; Herriot, 15 Juni 1924; Laval, 27 Jan. 1931; Marsal, 9 Juni 1924; Painlevé, 16 Apr. 1925; 29 Oct. 1925; Poincaré, 16 Jan. 1922; 28 Mrt. 1924; 23 Juli 1926; 11 Nov. 1928; Steeg, 13 Dec. 1930; Tardieu, 1 Nov. 1929.

Kamerleden, aantal op 584 bepaald, 19 Mrt. 1924.

Kiesrecht, Hervorming door Kamer aangenomen, 12 Juli 1927.

Klotz, oud-minister van Financiën, veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf wegens oplichting, 12 Juli 1929.

Kol. Tentoonst. Parijs, Ned. Paviljoen geopend, 7 Mei 1931; afgebrand, 28 Juni 1931.

Landru (vrouwenmoordenaar), te Versailles geguillotineerd, 25 Fbr. 1922.

Legerwet aangenomen, 20 Maart 1924; 19 Mrt. 1928.

Linder, Max, filmartiest, overleden, 31 Oct. 1925.

FRANKRIJK (vervolg).

Maginot, voorzitter der legercommissie, 1 Juli 1924.
 Mannoury, Generaal, plotseling overleden, 29 Mrt. 1932.
 Marty, communistisch kamerlid, veroordeeld tot 2 jaar gevangenisstraf, 10 Febr. 1928.
 Millerand, president, in plaats van Deschanel, zenuwlijdend, 23 Sept. 1920; Millerand afgetreden, 10 Juni 1924; tot senator gekozen, 30 Oct. 1927.
 Moskee te Parijs ingewijd, 15 Juli 1926.
 Nederland, Arbitrage en verzoeningsverdrag geteekend, 10 Mrt. 1928.
 Nivelle, Generaal, overleden, 22 Mrt. 1924.
 Onbekende Soldaat onder den Arc de Triomphe begraven, 11 Nov. 1920.
 Oustric failliet verklaard, 4 Febr. 1931.
 Painlevé, voorzitter der Kamer, 4 Juni 1924; 13 Jan. 1925.
 Péret, Raoul, voorzitter der Kamer, 22 Juli 1926.
 Poincaré, R., president, treedt af, 19 Jan. 1920.
 Polen, Handelsverdrag geteekend, 7 Febr. 1922.
 Printemps Au, te Parijs uitgebrand, schade 50 mill. francs, 28 Sept. 1921.
 Rejane, Mad., bekende actrice, overleden, 15 Juni 1920.
 Richepin, Jean, dichter, roman- en tooneelschrijver, †, 11 Dec. 1926.
 Roemenië, Crediet van 100 miljoen francs toegestaan, 30 Mei 1923; Neutraliteits- en arbitrageverdrag gesloten, 10 Aug. 1926.
 Saint-Saëns, componist, overleden, 17 Dec. 1921.
 Sarraïl, Generaal, †, 23 Mrt. 1929.
 Schuldenregeling met Ver. Staten door ministerraad goedgekeurd, 30 Apr. 1926.
 Social. partij, Scheuring, gedeeltelijke aansluiting bij de Derde Internationale van Moskou, 30 Dec. 1920.
 Sorbonne, Leerstoel voor Hollandse cultuur opgericht, 12 Febr. 1921.
 Spanje, Overeenkomst i.z. Marokko geteekend, 16 Juli 1926; Accord i.z. statuut van Tanger geteekend, 3 Mrt. 1928.
 Stakingen, zie onder letter S.
 Tsjecho-Slowakije, Handelsverdrag, 10 Nov. 1920; Verdrag geteekend, 25 Jan. 1924.
 Turkije, Overeenkomst i.z. Syrië, 19 Febr. 1926; Vriendschapsverdrag ondertekend, 3 Febr. 1930.
 Vaticaan, Betrekkingen hervat, 3 Febr. 1920.
 Verdun, Nederl. monument ont-huld, 1 Aug. 1920.
 Ver. Staten, Alliantie, 28 Juni 1919; Arbitrageverdrag geteekend, 6 Febr. 1928.
 Viviani, R., ex-premier, overleden, 6 Sept. 1925.
 Werkloozen, Aantal 120.000, 12 Febr. 1921.

FRANKRIJK (vervolg).

Zomertijd door Senaat aanvaard, 24 Mei 1923.
 Zuid-Slavië, Vriendschapsverdrag geteekend, 11 Nov. 1927.
 Zwitserland, Arbitrageverdrag geteekend, 7 Apr. 1925.
FREDERICQ, PAUL.
 Belg. Historicus, overleden, 2 Apr. 1920.

G.

GANDHI.

Zie Britsch-Indië.

GEALLIEERDE CONFERENTIE.

Boulogne sur Mer, 21 Juni 1920.

GENEVE.Zetel v. Volkenbond, 31 Mrt. 1919.
(Zie Volkenbond).**GENUA.**

Conferentie inzake herstelbetalingen van Duitschland, 11 April—19 Mei 1922, geen resultaten.

GEORGIE.

Onafhankelijk, 16 Jan. 1920.

GOLF.

Holland-België, 6—1, 25 Mei 1930.
 Holland-Duitschland, 6—1, 26 Sept. 1926; 7—1, 18 Sept. 1927; 6—2, 30 Sept. 1928.
 Holland wint van Duitschland, 15 Sept. 1929.
 Holland-Frankrijk, 5—4, 15 Mei 1926.
 Oosterveen, Dirk, Ned. kampioen, 19 Aug. 1930.

GORKI (MAXIM).

Predikt strijd tegen oude orde, 25 Dec. 1918.

GRIEKENLAND.

Alexander, Koning, overleden, Admiraal Koendoeriotis regent, 26 Oct. 1920.
 Andreas, prins, levenslang verban-nen, 3 Dec. 1922.
 Athene, Hevige straatgevechten, 9 Sept. 1926.
 Balkancongres te Athènes, 5 Oct. 1930.
 George, Koning, vertrekt naar Boekarest, 19 Dec. 1923.
 Goenaris, premier, 3 Apr. 1921.
 Gonatas, Kolonel, premier, afgetreden, 24 Dec. 1923.
 Italiaansche militaire missie vermoord, 28 Aug. 1923.
 Italië, krijgt 50 miljoen Lire toegekend (schadevergoeding voor moord op militaire missie), 27 Sept. 1923; Verdrag geteekend, 22 Sept. 1928.
 Kabinetten, Dichalekopoelis, 7 Oct. 1924; Eutaxias, 20 Juli 1926; Genatis afgetreden, 2 Jan. 1924; Gounaris, 16 Mrt. 1922; Kafandaris, 6 Febr. 1928; Kallegoegopoe-los, 6 Febr. 1921; Pangalos, 27 Juni 1925; Papanastasioe, 9 Mrt. 1924; 25 Juni 1925; Politis, 16 Oct. 1923; Protopapadakis, 22 Mei 1922; Stratos, 17 Mei 1922; ten val gebracht, 18 Mei 1922; Triantophilakos, 11 Sept. 1922; Venizelos, 11 Jan. 1924; Zaimis, 30 Sept. 1922; 1 Dec. 1926; 13 Aug. 1927.

GRIEKENLAND (vervolg).

Koendoriotis, president, 14 April 1924; 26 Aug. 1926.
 Konstantijn, ex-Koning, door Regeering tot den troon teruggeroepen, 10 Dec. 1920; Koning, treedt af, 27 Sept. 1922; Verlaat het land, 30 Sept. 1922; overleden, 11 Jan. 1923.
 Korfoe, archipel geheel door de Italianen bezet (wegens moord op milit. missie), 7 Sept. 1923; Ont-ruimd, 22 Sept. 1923.
 Leening van 9 miljoen pond ster-ling door Volkenbondraad goed-gekeurd, 15 Sept. 1927.
 Metaxas, Gen., leider der oppositie, gearresteerd, 21 Aug. 1926.
 Ministers ter doodgebracht, 30 Nov. 1922.
 Moskou, Oorlogstoestand, 25 Juni 1921.
 Nationale Vergadering ontbonden, 30 Sept. 1925.
 Omwenteling uitgebroken, Kan-doeriotis voert het bewind, 22 Aug. 1926.
 Pangalos, Gener., dictator, 3 Jan. 1926; president, 13 April 1926.
 Papanastasioe, premier, gearres-teerd, 6 Oct. 1925.
 Pest, 21 Aug. 1925.
 Republiek, 1 April 1924.
 Staat van Beleg, 6 Oct. 1925.
 Stakingen, zie onder S.
 Thracië verkregen, 18 Sept. 1919.
 Turkije, oorlog, gedurende 1922, Engelsche interventie; Protocol inzake grensregeling get., 6 Nov. 1926; Vredesverdrag van Lausan-ne geteekend, 22 Juli 1923 (zie Lausanne); Vriendschapsverdrag gesloten, 30 Oct. 1930.
 Venizelos, minister-pres., treedt af, 3 Fbr. 1924; president van de Na-tionale vergadering, 5 Jan. 1924; premier, 3 Juli 1928.
 Verkiezingen, Republikeinsche suc-cessen, 6 Nov. 1926.
 Zaimis, president, 14 Dec. 1929.

GRIEPEPIDEMIE.
 Europa sterk geteisterd, 15 Febr. 1920.

GUATAMALA.
 Mexico, Oorlogstoestand ingetre-den, 28 Jan. 1922.
 Nicaragua, Diplomatieke betrek-kingen afgebroken, 25 Jan. 1926.
 Orellana, Generaal José Maris, tot staatshoofd verkozen, 12 Dec. 1921.
 Revolutie, 18 Dec. 1930.

HAAGSCHE
HERSTEL-CONFERENTIE.
 Conferentie, 3—20 Jan. 1930.

HAGGARD, SIR RIDER.
 Engelsch schrijver, Overleden, 14 Mei 1925.

HARDLOOPEN.
 Berger, verbeterd record 100 M. (10.5 sec.), 25 Mei 1931.
 Kemp, Ned. Kampioen, 25 Km., 30 Nov. 1930.
 Peters, Nederl. kampioen over 25 Km., 7 Oct. 1928.
 Zeegers, Jan., Nederl. kampioen veldloop, 15 Dec. 1929.

HEDZJAZ.

Hoessein, Koning, doet afstand van zijn troon, 3 Oct. 1924.
Ibn Saeed, koning, 3 Apr. 1927.
Onafhankelijk, 26 Apr. 1920.

HEIJERMANS, HERMAN.

Nederlandsch tooneel- en romanschrijver (Sumuel Falkland), †, 23 Nov. 1924.

HELGOLAND.

Ontmanteld, 25 Jan. 1920.

HERSTELBETALINGEN VAN DUITSCHLAND.

Londensche Conferentie, 132 miljard Mk., betaalbaar in 37 jaar, 1921; Dawes-plan, geen vaststelling van een totaalbedrag, betalingen jaarlijks te regelen, 1924; Young-plan, Betalingen over 59 jaar verdeeld tot 1988, totaalbedrag 114.5 miljard mark, 1930.

HERSTELCOMMISSIE.

Ingesteld tot regeling der herstelbetalingen van Duitschland, 1919-1930.

HERZIENING DER VREDESVERDRAGEN.

Intern. Conferentie te Den Haag, 7 Dec. 1922.

HEUTSZ, GENER. J. B. VAN.

Overleden te Clarens, 1924.

HILVERSUM.

500-jarig bestaan, 4 Mrt. 1924.

HITLER, ADOLF.

Zie onder Duitschland.

HOCKEY.

Amsterdam kampioen van Nederland, 10 Apr. 1927.

Amst. Hockey- en Bandy-Club, kampioen van Nederland, 15 Apr. 1920.

Hilversum wint den Nederl. dag, 5 Oct. 1930.

Holland-België, 2—1, 23 Jan. 1926; 1—2, 20 Febr. 1927; 0—0, 26 Febr. 1927; 2—0, 21 Apr. 1928; 4—0, 15 Mrt. 1930; 1—0, 19 April 1931; 2—1, 29 Mrt. 1931.

Holland-België (Dames), 2—0, 5 Apr. 1930; 4—3, 12 April 1931.

Holland-Duitschland, 1—3, 3 Apr. 1927; 0—3, 6 Nov. 1927; 0—7, 27 Apr. 1930; 2—2, 8 Mrt. 1931.

Holland-Engeland, 1—9, 19 Apr. 1930.

Holland-Frankrijk (dames), 3—2, 21 Mrt. 1931.

H.S.M., Ned. kampioen, 23 Febr. 1930.

Nederl. Studenten-Cambridge, 0-0, 13 Jan. 1927.

Pioniers-Cambridge, 1—5, 15 Jan. 1927.

HOETZENDORF, C. VON.

Oesterr. Chef van de Gen. Staf, tijdens wereldoorlog overleden, 26 Aug. 1925.

HONDURAS.

Revolutie uitgebroken, 6 Aug. 1924.

HONGARIJE.

Andrassy, Julius, †, 11 Juni 1929.
Bela Kuhn, dictator, met Garbai, 21 Mrt.—1 Aug. 1919.

Dictatuur, proletarisch, 21 Mrt.—1 Aug. 1919.

Engeland, Handelsverdrag geteekend, 24 Juli 1926.

HONGARIJE (vervolg).

Garbai, Alexander, dictator, met Bela Kuhn, 21 Mrt.—1 Aug. 1919.
Horthy's leger Boedapest binnengerukt, 15 Nov. 1919.

Italië, Verdrag geteekend, 5 Apr. 1927.

Koning Karel gevangen, zijn leger bij inval in Hongarije verslagen, 25 Oct. 1921.

Kabinet Huszar gevormd, 27 Nov. 1919.

Karoly, President, 13 Jan. 1919.

Nederland, Handelsverdrag geteekend, 9 Dec. 1924.

Onttroningswet door Nationale Vergadering aangenomen, 5 Nov. 1921.

Oostenrijk, Arbitrage-verdrag gesloten, 12 April 1923; Handelsverdrag gesloten, 18 Jan. 1922; Vriendschapsverdrag ondertee-kend, 26 Jan. 1931.

Parlement ontbonden, 17 Febr. '22.
Roemeensche troepen Boedapest binnengetrokken, 5 Aug. 1919.

Vredesverdrag van Trianon tus-schen Entente en Hongarije waar-bij het Kroatië, Slawonië, Zeven-bergen en het Banaat verloor, 4 Juni 1920.

HUMPHREY WARD, Mrs.

Bekende Engelsche schrijfster, overleden, 25 Mrt. 1920.

I.

IERLAND.

Collins, premier, vermoord, 22 Aug. 1922.

Cosgrave, minister-president, 23 Juni 1927; president van de Zuid-Iersche Dail, 10 Sept. 1922; afgetreden, 21 Nov. 1924; president van de Zuid-Iersche Dail, 2 Apr. 1930.

Craig, Sir James, afgetreden als premier van Ulster, 2 Apr. 1925.
Dail Eireann ratificeert het verdrag van Londen (64 tegen 57 stemmen), 8 Jan. 1922.

De Valera tot president uitgeroepen der Iersche republikeinsche partij, 27 Oct. 1922; te Ulster gearresteerd, 26 Oct. 1924.

Dublin, gemeentebestuur onthonden, 20 Mei 1924.

Dublin Castle door Engeland aan de voorloopige regeering overgedragen, 17 Jan. 1922.

Engelsche troepen gezonden, 18 Mei 1920; verlaten het land, 18 Dec. 1922.

Grensregeling tusschen Zd.-Ierland en Ulster door de Dail aangenomen, 10 Dec. 1925.

Griffith, Arthur, president van het Dail Eireann, overleden, 13 Aug. 1922.

Grondwet aangenomen, 26 Oct. 1922.

Healy, gouverneur-generaal, 6 Dec. 1922.

Liam Lynch, rebellenleider, aan verwondingen overleden, 11 Apr. 1923.

Mc. Swiney, burgemeester v. Cork, sterft na hongerstaking in ge-

IERLAND (vervolg).

vangenis als protest tegen En-gelsch regiem, 5 Nov. 1920.

Opstand uitgebroken tegen En-gelsch regime, 2 Jan. 1919.

Sinn Feiners, opstand, 22 Juli 1920; parlement verboden, 14 Sept. 1919; proclameeren republiek, 22 Jan. 1919; Republiek van Zd. Ierland uitgeroepen, De Valera noemt zich president, 1921.

Staat van Beleg afgekondigd, 12 Dec. 1920.

Stakingen, zie onder letter S.

Ulster wensch afzondering van Zd. Ierland, 8 Dec. 1922.

Unionistische partij gevormd, 29 Jan. 1919.

Verkiezingen wijzen uit dat 92 leden voor en 36 tegen het Engel-sche tractaat zijn, 26 Juni 1922.

Verkiezingen, Regeering 79, Oppo-sitie 73 zetels, 20 Sept. 1927.

Vrijstaat door Iersch parlement bekrachtigd, 4 Oct. 1922.

IJSLAND.

Althing (volksvertegenwoordiging) bestaat 1000 jaar, 26 Juni 1930.

Nederland, pasvisum afgeschaft, 15 Apr. 1922.

INDEXCIJFERS VAN GROOTHANDELSPRIJZEN.

Jaren	Totaal (48 art.)	Voedings-middelen
1901—'10	100	100
1914	119	120
1917	312	285
1918	444	319
1919	338	326
1920	319	277
1921	199	206
1922	174	174
1923	165	159
1924	171	173
1925	173	174
1926	162	163
1927	165	172
1928	167	176
1929	159	167
1930	131	134
1931	108	112

INDO-CHINA.

Cholera epidemie, 9 Juli 1926.

IN- EN UITVOERCONVENTIE.

Geteekend door 18 landen, 8 Nov. 1927.

INTERN. ANTI-MILITARISTISCH CONGRES.

Gehouden te Den Haag, 27 Mrt. 1921.

INTERN. ARBEIDERSCONFERENTIE.

8-urendag en de 48-uren week be-sloten, 25 Nov. 1919.

INTERNATIONALE ARBEIDERS-VEREENIGING.

Weenen, gesticht door Fr. Adler, 1921.

INTERNATIONALE ARBEIDSOR-GANISATIE.

Orgaan van den Volkenbond. Het aantal staten, die als leden van de Internationale Arbeidsorgani-satie zijn toegetreden, bedraagt 56. De organisatie heeft 11 con-ferenties gehouden in 1919 te

INTERNATIONALE ARBEIDERS-ORGANISATIE (vervolg).

Washington-, in 1920 te Genua. Besluiten zijn genomen speciaal ter verbetering der omstandigheden der arbeiders. Geformeerd, 10 Jan. 1920.

INT. ECONOMISCHE CONFER.

Te Genève, 4 Mei 1927.

INT. JURISTENCONGRES TE DEN HAAG.

Intern. Gerechtshof bepleit, 24 Juli 1920.

INTERN. LANDBOUW BANK.

Bazel, opgericht, 2 Mrt. 1931.

INTERN. POSTCONFERENTIE.

Tarief, voor buitenlandsche brieven en kaarten, van voor den oorlog hersteld, 1 Oct. 1924.

IRAK.

Onafhankelijkheid door Engeland erkend, 30 Juni 1930.

Verdrag met Engeland door Landvergadering geratificeerd, 11 Juni 1924.

ITALIE.

Acht-urige werkdag ingevoerd, 20 Mrt. 1923.

Afghanistan, geschil bijgelegd, 18 Aug. 1925.

Albanië, arbitrage en vriendschapsverdrag gesloten, 1 Dec. 1926; Defensief verbond gesloten, 24 Nov. 1927.

Anarchistische beweging. Malatesta, 28 Mrt. 1921.

Belasting op vrijgezellen door Mussolini verdubbeld, 26 Sept. 1928.

Busoni, Ferruccio, componist overleden, 29 Juli 1924.

Casalini, fascistisch kamerlid te Rome doodgeschoten, 12 Spt. 1924.

Communistische arbeiders bezetten alle metaalfabrieken in het Noorden, 2 Sept. 1920; ontruiming, 30 Sept. 1920.

D'Annunzio te Fiume door Regeering gedesavoueerd, 24 Nov. 1919.

Duitschland, arbitrageverdrag, 8 Dec. 1926; handelsverdrag gesloten, 31 Oct. 1925; verdrag betr. de Duitse gesequestreerde eigendommen, 16 Mei 1922; vriendschaps- en arbitrageverdrag geteekend, 29 Dec. 1926.

Durazzo bezet, 29 Mei 1920.

Duse, Eleonora, beroemde tragedienne overleden, 21 Apr. 1924.

Engeland, overeenkomst i. z. Abessinie gesloten, 17 Apr. 1926.

Fascisme breidt zich uit, 23 Juli 1922.

Fascisten eischen Kamerontbinding, 18 Oct. 1922.

Fascistisch optreden, 7 Apr. 1921.

Fiume. Italië en Zd. Slavië betwisten bezit. Op 15 Sept. 1919 door d'Annunzio, Ital. dichter, uit naam van Italië bezet. Italië toegewezen, 14 Jan. 1924.

Frankrijk, handelsverdrag onderteekend, 31 Mei 1926.

Griekenland, verdrag geteekend, 22 Sept. 1928.

Hongarije, verdrag geteekend, 5 Apr. 1927.

Kabinet bevat uitsluitend fascistische ministers, 6 Jan. 1925.

ITALIE (vervolg).

Kabinet Facta, 27 Febr. 1922; 2 Aug. 1922; Giolitti, 17 Juni 1920; Nitti, 23 Juni 1919.

Kieswet-ontwerp door de Kamer aangenomen, 17 Jan. 1925.

Lateraan-verdragen (Vaticaan) aangenomen, 25 Mei 1929.

Luchtvaartpolitie ingevoerd, 12 Mrt. 1927.

Luzatti, oud minister-president, overleden, 29 Mrt. 1927.

Malatesta, Anarchistische beweging, 28 Mrt. 1921.

Margherita, Koningin, overleden, 3 Jan. 1926.

Mateotti, soc.-dem., vermoord, 10 Juni 1924.

Mussolini (chronologisch), Leider der fascisten zet te Napels de politieke eischen uiteen, 25 Oct. 1922; Marsch naar Rome, 26 Oct. 1922; Koning's opdracht een ministerie te vormen, 29 Oct. 1922; Persbeoordeling in de geheele wereld zeer slecht, 18 Nov. 1922; Premier- en minister van Binnen- en Buitenl. Zaken, 31 Oct. 1922; Benoemt 24 nieuwe senatoren, 27 Dec. 1922; Ontbindt Kamer, 4 Jan. 1925; Hoofd van leger en vloot, 16 Jan. 1926; Opperbevelhebber der fascistische militie, 2 Oct. 1926.

Oorlogsschadeloosstelling, Aandeel van 66,6 milliard Lire verlangd, 15 Juni 1920.

Oorlogsschuld bedraagt 42 milliard Lire, 15 Febr. 1920.

Oostenrijk: Crediet van 70 miljoen Lire, 20 Juli 1922; vriendschapsverdrag te Rome geteekend, 6 Febr. 1930.

Perswet aangenomen, 22 Juni 1925.

Post- en Telegrafiemilitie ingesteld, 28 Aug. 1925.

Puccini, Giacomo, opera-componist overleden, 28 Nov. 1924.

Roemenië, vriendschapsverdrag, 16 Sept. 1926.

Rome, Mussolini's opmarsch, 26 Oct. 1922 (40.000 man).

Rusland, handelsverdrag geteekend, 26 Mei 1922; verdrag geteekend, 7 Febr. 1924.

Sonnino overleden, 24 Nov. 1922.

Spalato door troepen bezet, 15 Mrt. 1919.

Spanje, vriendschapsverdrag gesloten, 10 Aug. 1926.

Triest, Pola, de Boven Etsch, enz. opgeëischt, 13 Mrt. 1919.

Turati, secretaris-generaal der Fascistische partij, 31 Mrt. 1926.

Ver. Staten, arbitrageverdrag geteekend, 19 Apr. 1928.

Verkiezingen, Regeeringspartij 374 zetels, oppositie 160, 8 Apr. 1924.

Vrijgezellen belasting ingevoerd, 10 Febr. 1927.

Vrouwenkiesrechtontwerp aangenomen, 20 Nov. 1920.

Werkstaking, algem., 4 Dec. 1919.

Zuid-Slavië (chronologisch), Wrijving, 28 Febr. 1919; Adriatische kwestie geregeld, 15 Apr. 1920; Vriendschapsverdrag en conventie over Fiume geteekend, 27 Jan. 1924.

J.

JAPAN.

Aardbevingen, zie onder letter A.

Boycot tegen Amerikaansche goederen als protest tegen de immigratiewet, 5 Juni 1924.

Brand. Kotaysahi, 600 huizen door brand verwoest, 28 Jan. 1927; Kumajava, 2.000 huizen verwoest, 13 Mei 1925; Tokio, 3.000 huizen verwoest, 18 Mrt. 1925.

China, verhouding gespannen, 14 Jan. 1929.

Cholera te Yokohama en Tokio, 11 Sept. 1925.

Hiro-Hito, regent, 26 Nov. 1921; prins regent, aanslag gepleegd, 25 Dec. 1923; Keizer, 10 Nov. '28.

Kabinet Kato, 12 Juni 1922; 1 Aug. 1925; Kiyoeira, 5 Jan. 1924; Tanaka, 19 Apr. 1927.

Kamsjatka-vischvangst-verdrag Rusland geteekend, 1 Juli 1923.

Kawamaru, Maarschalk, overleden, 28 Apr. 1926.

Keizer Hiro Hito te Kioto gekroond, 10 Nov. 1928.

Keizer Josjihito overleden, 24 Dec. 1926.

Kieswet door Lagerhuis aangenomen, 2 Mrt. 1925.

Kitashirakawa, prins, bij een auto-ongeluk in Frankrijk gedood, 2 Apr. 1923.

Masoeekata, prins, overleden, 6 Juli 1924.

Mexico, handelsverdrag geteekend, 10 Mrt. 1924.

Minister-President vermoord, 5 Nov. 1921.

Rusland, verdrag gesloten, 21 Jan. 1925.

Taka-akira Kato, premier, overleden, 28 Jan. 1926.

Take Hashi, baron, benoemd tot premier, 14 Nov. 1921.

Tanaka, Baron, oud-minister, overleden, 30 Sept. 1929.

Verkiezingen, Regeeringsnederlaag, 10 Mei 1924.

JOFFRE, MAARSCHALK.

Fransch Generaal tijdens wereldoorlog, speciaal bekend door Marne-slag, échec Duitse opmarsch, overleden, 5 Jan. 1931.

K.

KALI-OVEREENKOMST.

Engeland en Duitschland, 3 Sept. 1919.

KARL, EX-KEIZER VAN OOSTENRIJK EN HONGARIJE.

Overleden te Funchal, 1 Apr. 1922.

KEIZER VAN DUITSCHLAND.

zie onder Duitse Keizer.

KELLOGG-PACT.

Verdrag te Parijs geteekend, door Kellogg (Amerikaansch staatsman) tot stand gebracht, waarin de oorlog verworpen wordt als middel tot beslechting van internationale geschillen, 22 Aug. 1928.

KEMALISTEN.

Zie Turkije.

KOFFIE.

Hoeveelheid in Nederland ter inschrijving gebracht.

(in balen)

1920-1921	330,282
1921-1922	278,887
1922-1923	204,863
1923-1924	79,537
1924-1925	90,433
1925-1926	106,415
1926-1927	70,672
1927-1928	87,579
1928-1929	49,267
1929-1930	33,901

KOL. TENTOONSTELLING PARIJS

Nederl. Paviljoen geopend, 7 Mei 1931, afgebrand, 28 Juni 1931.

KONSTANTIJN, ex Koning van Griekenland overleden, 11 Jan. 1923.

KOREA.

Seoel grootendeels door brand verwoest, 30 Apr. 1924.

KORFBAL.

Holland-België, 6—0, 29 Mei 1927.
7—1, 25 Mei 1930; 11—1, 21 Sept. 1930; 7—3, 7 Juni 1931.
Rotterdam-Amsterdam 4—2, 9 Juni 1930.

KROONPRINS VAN DUITSCHL.

Zie Duitse Kroonprins.

L.

LAUSANNE (VERDRAG).

Conferentie in 1922-1923 van Engeland, Frankrijk, Italië, Rusland en Turkije tot herz. v. verdrag van Sevres na overwinning v. Turkije in oorlog tegen Griekenland. Verdrag geteekend, 22 Juli 1923.

LEGER DES HEILS.

Booth, Gener. Bramwell, overleden, 17 Juni 1929.

Higgings benoemd tot opvolger v. Generaal Booth, 13 Jan. 1929.

LEMAN, GENERAAL.

Belg. verdediger van Luik overleden, 19 Oct. 1920.

LENIN, U. W.

Eerste Russische dictator, voorzitter v. d. Raad van Volkscommissarissen, overleden (Rykof opvolger), 21 Jan. 1924.

LENINGRAD.

Naamsverandering voor Petrograd, 1 Mrt. 1924.

LETLAND.

Duitsland den oorlog verklaard, 29 Nov. 1919.

Entente eischt nieuwe Regeering, 9 Mei 1919.

Estland, verdrag gesloten, 2 Nov. 1923.

Kabinet afgetreden, 16 Juli 1922.

Litauen, handelsverdrag geteekend, 15 Dec. 1930.

Nederland, handelsverdrag geratificeerd, 4 Apr. 1925.

Rusland, Non-agressie en arbitrageverdrag gesloten, 22 Oct. 1926; garantieverdrag ondertekend, 11 Mrt. 1927.

LINDER, MAX.

Bekend Fransh filmartist, pleegt zelfmoord, 31 Oct. 1925.

LINGUISTENCONGRES.

Geopend, 10 Apr. 1928.

LITHAUEN.

Duitschland, handelsverdrag geteekend, 28 Jan. 1928.

Grinius, Dr., president, 8 Juni 1926. Grondwet door de Constituanten aangenomen, 4 Aug. 1922.

Letland, handelsverdrag geteekend, 15 Dec. 1930.

Nederland, voorloopige handels-overeenkomst, 11 Juni 1924.

Onafhankelijk, 28 Sept. 1919.

Republiek officieel erkend, 23 Dec. 1922.

Rusland, neutraliteitsverdrag, 28 Sept. 1926.

Smetona, president, 19 Dec. 1926.

Tsjecho-Slowakije, vriendschapsverdrag geteekend, 12 Mrt. 1930.

LOCARNO (VERDRAG VAN).

Onderhandel. tusschen Duitschland en Geallieerden tot stand gekomen, feitelijk twee verdragen n.l. het zoogenaamde Rijnpact, een pacificatie en garantieverdrag tusschen Duitschland, België, Frankrijk, Engeland en Italië en een arbitrageverdrag v. Duitschland met België, Frankrijk, Polen en Tsjecho-Slowakije, 5/16 Oct. 1925, geteekend te Londen, 1 Dec. 1925.

LONDENSCH E CONFERENTIE.

Zie onder Herstelbetalingen van Duitschland.

LONDENSCH VLOOTVERDRAG.

Ver. Staten onderteekeent, 22 Juli 1930.

Japan ratificeert het verdrag, 1 Oct. 1930.

Zittingen, 21 Jan.—22 Apr. 1930.

LUCHTVAART.

Amsterdam-Malmö (over Bremen—Hamburg) ingesteld, 28 Aug. 1920.

Amsterdam-Parijs, anderdaagsche dienst ingesteld, 16 Mei 1921.

Antwerpen-Hamburg lijn geopend, 1 Mei 1929.

Batavia-Singapore, wekelijksche dienst geopend, 4 Mrt. 1930.

Bernardi, Maj. de, behaalt een snelheid van 504 Km. 672 M. p. uur, 5 Nov. 1927; van 512½ Km. p. uur, 30 Mrt. 1928.

Burgerluchtvaartdiensten in Ned. geopend, 1 Nov. 1928.

Byrd volbrengt de tocht Amerika-Frankrijk, 1 Juli 1927.

Californië-Australië door de „Southern Cross” volbracht, 9 Juni 1928.

Chamberlain volbrengt de tocht New York-Berlijn, 7 Juni 1927.

Costes en Belmonte, Parijs-New York, non-stop-vlucht in 37 uur 13 min., 2 Sept. 1930.

Costes en Le Brix volbrengen de vlucht van Senegal naar Brazilië, 15 Oct. 1927.

De la Cierwa vliegt met zijn hélicophère over het kanaal, 18 Sept. 1928.

Dixmude, Fransh luchtschip, verloren, 25 Dec. 1923.

Donazi behaalt een hoogte van 11.827 meter, 23 Dec. 1927.

Dornier-Wal vliegbooten (3) vertrekken naar Ned. O.-Indië, 2 April 1929.

LUCHTVAART (vervolg).

Drouchin en Landry vestigen duuren afstandrecord, 10 Aug. 1925.

Engeland-Australië vlucht in 10 dagen, 19 Oct. 1930.

Engeland-Britsch-Indië geregelde dienst geopend, 30 Mrt. 1929.

„Fort Worth” blijft 172½ uur in de lucht, 27 Mei 1929.

Glijvlucht, Barbot maakt eerste tocht heen en terug over het Kanaal, 6 Mei 1923; Daily Mail prijs door Maneyrol gewonnen 3 uur 21 min. in de lucht), 22 Oct. 1922.

Goedhart gedood, 22 Sept. 1922.

Graf Zeppelin (zie Zeppelin).

Hoogterecord door Neuerhofen op 12.500 M. gebracht, 27 Mei 1929.

Hühnefeld, baron von, te Berlijn overleden, 5 Febr. 1929.

Indië vlucht begonnen, 1 Oct. 1924; in Indië aangekomen, 21 Nov. '24.

„Italia”, zie Noordpool.

Jong, De, gedood, 22 Sept. 1922.

K.L.M., dienst geopend op Schiphol, 14 Apr. 1921; Parijs-Rotterdam passagiers vliegtuig in 1 uur 55 min., 11 Jan. 1924.

Lecointe, Sadi, bereikt een snelheid van 375 K.M. p. uur, 16 Febr. 1923.

Lindbergh vliegt van New York naar Parijs in 33½ uur, 21 Mei 1927.

Londen-Bagdad dienst geopend, 23 Febr. 1927.

Luchtschip D6, (Amerika), door petroleum ontploffing vernietigd, 1 Sept. 1921.

Mont Blanc, passagiersvliegtuig voor het eerst overgevlogen, 27 Jan. 1928.

Motorloos vliegtuig blijft 45 minuten in de lucht, 20 Aug. 1922.

Nationale luchtvaartschool te Rotterdam opgericht, 5 Juli 1927.

Ned. Indië, geregelde dienst geopend, 12 Sept. 1929.

Nungesser en Coli spoorloos verdwenen. Men geeft alle hoop op, 12 Mei 1927.

Oceaanvlucht, Alcock (luit.) in 16 uur, 16 Juni 1919.

„Old Glory” opgestegen voor een oceaanvlucht, als verloren beschouwd, 8 Sept. 1927.

Parijs-Amsterdam dienst, via Brussel-Antwerpen geopend, 2 Mei 1921.

Parijs-New York, non-stop vlucht in 37 uur 13 min. door Costes en Bellonte, 2 Sept. 1930.

Parijs-Warschau, in 8½ uur of ongeveer 190 Km. per uur, door Fransche vliegers in een Henry-Potter, 27 Juni 1920.

Postduif (Lt. Koppen), eerste geregelde Indië-vlucht vertrokken, 1 Oct. 1927; te Batavia geland, 10 Oct. 1927.

R. 101, Eng. luchtschip vergaat, 5 Oct. 1930.

Rijneveld, van en Brand, (Zd. Afrika), van Engeland te Kaapstad aangekomen. Drie machines gebruikt, 21 Mrt. 1920.

Rotterdam-Brussel-Bazel lijn geopend, 15 Juli 1924.

LUCHTVAART (vervolg).

Rotterdam-Dortmund dienst geopend, 13 Juli 1925.
 Schot wint de Alpenvlucht, 20 Aug. 1927.
 Washington-Mexico City in 27 uur door Lindbergh, 15 Dec. 1927.
 Wereldreis in 28½ dag volbracht door 2 Amerikanen, 15 Juli 1926.
 Zeppelin-proeftocht naar de Middellandsche Zee geslaagd, 23 Mrt. 1929; vertrekt van Friedrichshafen naar Amerika, 11 Oct. 1928; te Lakehurst geland, 15 Oct. 1928; voor terugtocht naar Duitschland opgestegen, 29 Oct. 1928; landt na een tocht van 71 uur te Friedrichshafen, 1 Nov. 1928; volbrengt de tocht Amerika-Friedrichshafen in 55 uur en 23 min., 10 Aug. 1929.

LUXEMBURG.

België, economisch verdrag getee-kend, 17 Mei 1921.
 Fransch-Belgisch-Luxemburgsche economische verdrag geteekend, 13 Mei 1923.
 Groothertogin doet afstand ten be-hoeve jongere zuster, 14 Jan. 1919.
 Grootvorstin als soevereine erkend, 6 Febr. 1920.
 Republiek uitgeroepen, 12 Jan. '19. 1919.
 Staatsgreep mislukt, 13 Jan. 1919.
 Volksstemming besluit voor be-staanden regeeringsvorm, 1 Oct. 1919.
 Zes en veertig-urige werkweek in kolenmijnen ingevoerd, 14 Febr. 1920.

M.

MADEIRA.

Karl, ex-Keizer van Oostenrijk en Hongarije en zijn vrouw ont-scheept, 20 Nov. 1921.
 Karl, ex-Keizer van Oostenrijk en Hongarije te Funchal overleden, 1 April 1922.

MALAGA.

Builenpest, 4 Mrt. 1923.

MALMEDY.

België toegewezen, 26 Apr. 1919.

MANDATEN.

Het beheer van het Koloniaal ge-bied, aan de in den wereldoorlog (1914—1918) overwonnen landen toebehoord hebbende, is door den Volkenbond aan een der groote mogendheden opgedragen. Dit koloniaal gebied omvat: de Duit-sche koloniën Togo, Kameroen, Zd. West-Afrika, Oost-Afrika, de Korolinen, Marianen en Marshall-eilanden, Duitsch Nieuw Guinea, Kiautsjau.

MARIETIEME CONVENTIE VAN WASHINGTON.

Betekenis. Een conferentie werd van Nov. 1921 tot Febr. 1922 te Washington gehouden. Zij hield zich bezig met de beperking der Zeestrijdmachten en den staat-kundigen toestand in den Grooten Oceaan en het Verre Oosten. Een gevolg dezer conferentie was de totstandkoming van het Vijfmo-gendhedenverdrag, dat de sterkte-verhouding voor groote oorlogs-

MARIETIEME CONVENTIE VAN**WASHINGTON (vervolg).**

schepen tusschen de Vereenigde Staten, Engeland, Japan, Frank-rijk en Italië regelde. Verder kwam tezelfdertijd tot stand het Negenmogendhedenverdrag be-treffende de Opendeur-politiek in China, de bescherming van China tegen eenzijdige exploitatie, de revisie der Chineesche douaneta-rieven en de teruggave aan Chi-na van de Europeesche bezittingen op het schiereiland Shan-toeng. Een overeenkomst werd eveneens gemaakt, het Viermo-gendhedenverdr. geheeten, waar-bij de Ver. Staten, Japan, Frank-rijk en Engeland het status quo in den Grooten Oceaan erkenden en waartoe Nederland later is toe-getreden. Ten slotte werd een Zesmogendhedenverdrag betref-fende van Duitschland in beslag ge-nomen zeekabels gesloten.

MAROKKO.

Abd. El-Krim naar Madagascar overgebracht en geïnterneerd, 3 Juli 1926; opstand tegen Fransch en Spaansch gezag gebroken, 8 Mei 1925.
 Lyautey, Maarschalk, neemt ont-slag als resident-generaal van Fr.-Marokko, 29 Sept. 1925.
 Moelaj Joessoef tot Sultan verhe-ven, 18 Nov. 1927.
 Opstand, Spanjaarden opnieuw slaags met rebellen, 30 Mrt. 1927; Spanje dirigeert 20.000 man naar het front, 25 Apr. 1927; vereeni-ging tusschen Fransche en Spaan-sche troepen tot stand gekomen, 20 Aug. 1925.
 Rasoeli onderwerpt zich aan Spanje.
 Steeg, resident-generaal van Fr.-Marokko, 6 Oct. 1925.

MEMEL.

Franschen en Litauers slaags, 16 Jan. 1923.

MERCIER, KARDINAAL.

Aartsbisschop van Mechelen, ver-wierf groote genegenheid tijdens den wereldoorlog, †, 23 Jan. '26.

MESOPOTAMIE.

Cholera epidemie, 1 Aug. 1917; 20 Aug. 1920.
 Engeland, verdrag, 12 Oct. 1922.

MEXICO.

Amerikaansch ultimatum, 29 Oct. 1919.
 Calles, Generaal, president, 28 Sept. 1924.
 Carranza, president afgetreden, 12 Mei 1920.
 Engeland, diplomatieke betrekkin-gen hervat, 23 Aug. 1925.
 Godsdienststrijd geëindigd, 3 Juni 1929.
 Guatamala, oorlogstoestand inge-treden, 28 Jan. 1922.
 Huerta president; Carranza afge-treden, 12 Mei 1920.
 Huerta, vormt een voorloopige Re-geering, 13 Dec. 1923; vormt een kabinet, 3 Jan. 1924.
 Japan, Handelsverdrag geteekend, 10 Oct. 1924.
 Kerkelijk bezit door den Staat in beslag genomen, 4 Juli 1926.

MEXICO (vervolg).

Obregon, president, 6 Sept. 1928; 2 Juli 1928; vermoord, 17 Juli '28, Opstand uitgebroken, 7 Dec. 1923; 20 Nov. 1926.
 Ortiz Rubio, president, 17 Nov. 1929.
 Pauselijke nuntius uit het land ge-zet, 18 Mei 1926.
 Petroleumwet, gewijzigde, door den Senaat aangenomen, 30 Dec. 1929.
 Revolutie, 16 Jan. 1919.
 Rusland, Diplomatieke betrekkin-gen afgebroken, 23 Jan. 1930.
 Villa (Generaal), leider van den grooten opstand heeft zich over-gegeven, 29 Juli 1920.

MOEDANIA.

Zie Conventie van Moedania.

MOLDAVIE.

Onafhankelijke Republiek door Bolsjewieken gesticht, 14 Oct. 1924.

MONACO.

Vorst, overleden, 26 Juni 1922.

MONTENEGRO.

Nikita (koning), afgezet, 22 Dec. 1918.
 Ontruiming door Servië, 13 Apr. 1919.
 Vereenigd met Zuid-Slavië, 26 Apr. '19.

MORESNET.

Belgische bezetting, 28 Mei 1919.

MOTORRIJDEN.

Stuyft, Leon, v. d., behaalt een snelheid van 107 K.M. 710 M. per uur, 1 Oct. 1924.

MUNCHEN.

Radenrepubliek, 7 Apr.-3 Mei 1919.

MUSSOLINI, B.

Zie onder Italië.

N.

NEDERLAND.

Aardewerk, noodwet verworpen, 7 Mrt. 1928.
 Acht-en-veertig-urige werkweek ingevoerd voor Rijkspersoneel, 29 Juli 1922.
 Acht-urendag, Wet door Eerste Kamer aangenomen, 31 Oct. 1919.
 Acht-urenwet ingevoerd, 1 Oct. '20.
 Adama van Scheltema, C. S., dichter, overleden, 6 Mei 1924.
 Aengenent, Mgr., ingewijd tot bis-chop van Haarlem, 25 Juli 1928.
 Alastrim-ziekte (pokken), in Ne-derland, Aug. 1929.
 Aletta Jacobs, Dr., eerste vrouwe-lijke studente, een der eerste strijdsters voor vrouwenkiesrecht, overleden, 10 Aug. 1929.
 Anti-Revolutiewet, Aangenomen door Tweede Kamer, 17 Juni 1920.
 Arbeidsgeschillenwet, aangenomen, 27 Oct. 1922.
 Arbeidswet 1919, Wijziging door Eerste Kamer aangenomen, 18 Mei 1922.
 Arntzenius, Floris, bekende kunst-schilder, overleden, 16 Febr. 1925.
 Bankbiljet van f 40.— (nieuw) in omloop, 18 Oct. 1923.
 Barendrecht, J., buitengewoon ge-zant te Buenos-Aires, overleden, 14 Juli 1924.

NEDERLAND (vervolg).

Bavinck, Dr. H., hoogleeraar in de godgeleerdheid, overleden, 29 Juli 1921.

Beaufort, J. F. de, Directeur der Ned. Bank, 28 Dec. 1923.

Bedrijfslaboratorium voor grond-onderzoek geopend, 27 Febr. '28.

Beelaerts van Blokland, Jhr. Mr. F., Minister van Buitenlandsche Zaken, 30 Maart 1927; Rapporteur in het geschil Polen en Lithauen, 7 Dec. 1927.

Begrooting, Suppletoire oorlogsbe-grooting aangenomen, 31 Mrt. 1921.

Belastingen, 37% der verschillende belastingen zijn voor oorlogson-kosten besteed, 6 Febr. 1920.

België, Handelsaccord ondertee-kend, 3 Apr. 1925; Herziening van verdragen van 1839 aan Commis-sie opgedragen, 28 Apr. 1919; Pas-poort afgeschaft, 1 Febr. 1923.

Belgische agitatie in Limburg, 9 Sept. 1919.

Belgisch verdrag, Minister van Karnebeek legt in de Eerste Ka-mer een verklaring af, 12 Maart 1921.

Belgische vluchtelingen, f 33 mil-lioen uitgegeven, 27 Juli 1920.

Bezuinigingscommissie Rink, Twee-de rapport verschenen, 30 Sept. 1922.

Biesboschpolder geopend, 26 Juli 1928.

Bylandt, Mr. W. K. F. P., Graaf van, oud-voorzitter Tweede Ka-mer, overleden, 5 Juli 1924.

Bioscooptrust gevormd met f 10 miljoen kapitaal, 18 Jan. 1921.

Bioscoopwet door de Koningin be-krachtigd, 19 Mei 1926.

Boissevain, A. G., directeur-hoofd-redacteur van het Algemeen Han-delsblad, overleden, 31 Jan. 1922.

Bolivia, Handelsverdrag, 1 Juni 1929.

Bolland, Prof. G. J. P. J., Wijsbe-geerte, overleden, 11 Febr. 1922.

Bosch, Jhr. Mr. Dr. L. H. N., bur-gemeester van Groningen, 13 Mei 1924.

Bosch, P. ten, oud-vice-admiraal, overleden, 30 Apr. 1922.

Boschwet in werking getreden, 1 Aug. 1922.

Bouwmeester, tooneelspeler, be-noemd tot Ridder van het Le-gioen van Eer door de Fransche Regeering, 22 Nov. 1923; over-le-den, 28 Apr. 1925.

Bouwmeester, R., tooneelspeler, overleden, 12 Mei 1926.

Breitner, kunstschilder, overleden, 5 Juni 1923.

Briel, Den, bestaat 600 jaar, 24 Juli 1930; Herdenkt de inneming door de Geuzen 350 jaar terug, 1 Apr. 1922.

Broodkaarten opgeheven, 5 Juli 1920.

Canada, Handelsovereenkomst ge-teekend, 5 Sept. 1924.

Cardinaal, Prof. Dr. J., overleden, 6 Febr. 1922.

NEDERLAND (vervolg).

Christijn Sr., L. H., 50-jarig too-neeljubileum, 10 Apr. 1924; †, 31 Oct. 1926.

Christen-Socialisten, Bond opge-heven, 4 Apr. 1921.

Colijn, H., benoemd tot leider der Anti-rev. partij, 3 Apr. 1920.

Comenius, Stoffelijk overschot te Naarden gevonden, 22 Jan. 1929.

Communistisch Congres te Rotter-dam, 12 Apr. 1924.

Cool, Wouter, staatsraad, oud-minister van Oorlog, overleden, 20 Nov. 1928.

Couperus, Louis, schrijver, overle-den, 16 Juli 1923.

Cremer, J. T., oud-minister van Koloniën, overleden, 14 Aug. 1923.

Cuypers, Dr. P. J. H., vermaard architect, op 93-jarigen leeftijd overleden, 3 Mrt. 1921.

Defensie (Dept.), samensmelting van dept. van Oorlog en Marine, 2 Oct. 1920.

Deterding, Henry, Doct. Hon. causa, Delft, 13 Mrt. 1929.

Diamantindustrie, firma Asscher richt te Parijs fabriek op, 12 Febr. 1920.

Diepenbrock, Alph. J. M., Compo-nist, †, 5 Apr. 1921.

Disconto, tot 4% verlaagd, 18 Juli 1922; verhoogd op 4½%, 12 Dec. 1923; verhoogd tot 5%, 23 Jan. 1924; tot 4½% verlaagd, 15 Nov. 1929; van 4½ op 4% verlaagd, 16 Jan. 1930; van 4 tot 3½% ver-laagd, 6 Mrt. 1930; tot 3% ver-laagd, 24 Mrt. 1930. (Eenige grepen).

Djambi-overeenkomst geteekend, 24 Dec. 1921.

Domela Nieuwenhuis, Prof. Mr. J., rechtsgeleerde, overleden, 16 Aug. 1924.

Domela Nieuwenhuis, F., soc.-dem., overleden, 18 Nov. 1919.

Drankwet-wijziging goedgekeurd, 14 Mei 1925.

Droogleever Fortuyn, Mr. P., bur-gemeester v. Rotterdam, 13 Sept. 1928.

Duitsch schip te Rotterdam aange-komen als eerste ter vervanging der door Duitschland getorpe-deerde Nederlandsche schepen, 23 Apr. 1920.

Duitsche Keizerin te Doorn, over-le-den, 11 Apr. 1921.

Duitsche schepen, Nederlandsch eigendomsrecht op gekochte sche-pen door Oppersten Raad niet erkend, 5 Nov. 1919.

Duitschland, crediet f 25 mill. verleend, 8 April 1920; Crediet f 60 miljoen toegestaan voor levensmiddelen afkomstig van Holland of Ned. Indië, en f 140 miljoen voor aankoop van grond-stoffen, 16 Juni 1920; Crediet f 200 miljoen door Eerste Kamer goedgekeurd, 29 Juli 1920; Han-delsovereenkomst geteekend, 26 Nov. 1925.

Duurtewet verworpen, 2 Apr. 1920.

Eden, Jaap, ex-wereldkampioen wielrijden en schaatsenrijden, overleden, 2 Febr. 1925.

NEDERLAND (vervolg).

Electrische personentreinen Am-sterdam—Rotterdam, 1 Juli 1927.

Engelbrecht, W. B., gezant te War-schau, 30 Dec. 1926.

Erfopvolging, Wijziging en aan-vulling aangenomen, 19 Oct. '22.

Everwijn, Mr. J. C. A., Gezant te Washington, 9 Juli 1921.

Eykman, Prof., Nobelprijs, overle-den, 5 Nov. 1930.

Finland, Diplomatieke betrekkin-gen aangeknoopt, 21 Juni 1919.

Fock, Mr. A., Gouverneur Gene-raal, voorzitter der 2e Kamer, 30 Sept. 1920.

Frankrijk, Arbitrage en verzoe-ningsverdrag geteekend, 10 Mrt. 1928.

Geelkerken, Dr., door de Synode te Assen afgezet, 17 Mrt. 1926.

Geesink, Prof. Dr. W., hoogleeraar der Vrije Universiteit, overleden, 23 Jan. 1929.

Gerretsen, Dr. J. H., hofprediker, overleden, 18 Nov. 1923.

Goedewaagen, K. G., oprichter van de Incasso-Bank, overleden, 31 Aug. 1924.

Goes, Jhr. Mr. van der, gezant te Rome, 4 Juli 1927.

Graaf, Mgr. J. J., overleden, 3 Juli 1924.

Grafische Bond aanvaardt ont-werp-collectief arbeidscontract, in het Grafisch bedrijf, 24 Dec. '22.

Griekenland zegt het handels- en scheepvaartverdrag op, 25 Sept. 1924.

Grondwet, nieuwe, plechtig afge-kondigd, 29 Dec. 1922.

Grootegast, Vier veldwachters doodgeschoten, 18 Jan. 1929.

Haersma de With, Jhr. Mr., be-noemd tot gezant te Lissabon, 6 Jan. 1925.

Hamburger, Prof. Dr. H. J., phy-sioloog, overleden, 4 Jan. 1924.

Heijermans, Herman, tooneel- en romanschrijver, overleden, 23 Nov. 1924.

Heutz, J. B. van, oud-gouverneur-generaal van Ned. Indië, overle-den, 13 Juli 1924.

Hilversum bestaat 500 jaar, 4 Mrt. 1924.

Holland—Zd. Afrika Lijn, Gesub-sidieerd, 19 Mei 1921.

Hongarije, Handelsverdrag getee-kend, 9 Dec. 1924.

Houten, Mr. S. van, staatsman, overleden, 14 Oct. 1930.

Hughenoltz, F. W. N., Kamerlid, overleden, 14 Mei 1924.

Hulst bestaat 750 jaar, 15 Aug. 1930.

Huuraanzeggingswet en de wet van 19 Febr. 1921 tot wijziging der Huurcommissiewet, in wer-king getreden, 1 April 1921.

Huurwetten, Tweede Kamer be-handelt wijziging, Huurprijs van 1916 mag met 50%, van 1918 met 37½% worden verhoogd, zonder tusschenkomst huurcommissie, 10 Oct. 1922.

IJsselbrug bij Katerveer officieel geopend, 15 Jan. 1930.

NEDERLAND (vervolg).

Indische Staatsinrichting, wijziging door Eerste Kamer aangenomen, 19 April 1929.

Jachtwet door Eerste Kamer aangenomen, 28 Juni 1923; Wijziging door Eerste Kamer aangenomen, 20 Mrt. 1925.

Jeugdraad, Centrale, geïnstalleerd, 11 Juni 1920.

Juda, Dr. M., bekende oogarts, overleden, 9 Juli 1926.

Juliana, Prinses, promoveert te Leiden tot doctor honoris causa in de letteren en wijsbegeerte, 31 Jan. 1930.

Kabinetten, Colijn, 4 Aug. 1925; de Geer, 8 Maart 1926; Ruys de Beerenbrouck (1ste), 9 Sept. 1918; (2de), 18 Sept. 1922; (3de), 7 Aug. 1929.

Kalff, Prof. G., †, 3 Sept. 1923.

Kamers van Arbeid opgeheven, 1 Jan. 1923.

Kanaal Zwartsluis-Steenwijk geopend, 13 Juli 1929.

Kappeyne van de Coppello, Mr. J., stadsadvocaat, †, 6 Febr. 1920.

Kapteyn, J. C., sterrenkundige, †, 19 Juni 1922.

Karnebeek, Jhr. Mr. A. P. E. van, Minister van Staat, overleden, 10 Oct. 1925.

Kerkgenootschappen, rechtspositie, Staatscommissie ingest., 21 Mei 1921.

Kieswetwijziging, voorstel Albarda door Eerste Kamer aangenomen, 20 April 1922.

Kinderrechter, Wetsontwerp door Tweede Kamer aangenomen, 24 Mei 1921.

Klinkenberg, J. C. K., overleden, 24 Apr. 1924.

Kolkman, Mr. M. J. C. M., oud-voorzitter en minister, overleden, 19 Febr. 1924.

Koloniale school voor vrouwen en meisjes te Den Haag geopend, 24 Sept. 1921.

Koningin, H.M., 25-jarig regeeringsjubileum, 31 Aug. 1923; 50 jaar, 31 Aug. 1930.

Koningin-Moeder, Herdenkingsfeesten van het 50-jarig Nederlander-schap, 8 Jan. 1919.

Koninklijk echtpaar viert 25-jarige echtvereniging, 7 Febr. 1926.

Kon. Militaire Academie te Breda viert 100-jarig bestaan, 17 Oct. 1928.

Koolen, Mr. voorzitter Tweede Kamer, 21 Sept. 1922.

Kröller, A. G., voorzitter der Nederlandsche organisatie voor de Int. Kamer van Koophandel, 22 Sept. 1921.

Kuenen, Prof. Dr. J. P., overleden, 25 Sept. 1922.

Kuyper, Abraham, Dr., staatsman, overleden, 8 Nov. 1920.

Lager-Onderwijswet, Aangenomen door Tweede Kamer (75 tegen 3 stemmen), 30 Juni 1920; 2 Mei 1923.

Leden Tweede Kamer, Schadeloosstelling verhoogd, 30 Nov. 1922.

NEDERLAND (vervolg).

Leening (vrijwillige), 5%, f 350 miljoen ruim volteekend, 7 Jan. 1919; (gedwongen), f 450 miljoen door Eerste Kamer aangenomen, 29 Jan. 1920; (Indische), van 40 miljoen dollar goedgekeurd, 29 Dec. 1921; (Spoorweg), 20 miljoen gulden uitgegeven, 13 Jan. 1922; 300 miljoen gulden goedgekeurd, 16 Febr. 1922; 350 miljoen gulden aangenomen, 19 Dec. 1922. (Eenige grepen). Zie voor overzichtelijken retrospectieven staat: Keesings Hist. Archief.

Leeningwet 1914, wijziging aangenomen, 22 Oct. 1926.

Leerplichtwet door Eerste Kamer met 32 tegen 3 stemmen aangenomen, 13 Oct. 1921.

Leerplichtwet-wijziging en Lager Onderwijswet door Eerste Kamer aangenomen, 27 Juni 1924.

Leeuwen Jr., Prof. Dr. J. van, overleden, 21 Juli 1924.

Leeuwen, Mr. Dr. W. van, oud-burgem. v. A'dam, Comm. der Koningin, overleden, 6 Sept. 1930.

Legersterkte 250,000 man, 1 Jan. 1920.

Leidsche stadhuis afgebrand, 12 Febr. 1929.

Lely, Dr. Ir. C., Oud-minister, overleden, 22 Jan. 1929.

Levensverzekeringbedrijf, Noodwet, door Eerste Kamer aangenomen, 28 Apr. 1921.

Liebermann (uit de Veendammer Hypoth.-Bank affaire) tot 3 jaar gevangenisstraf veroordeeld, 4 Juli 1929.

Limburg, Mr. J., voorzitter van de Vereeniging voor Volkenbond en Vrede, 28 Jan. 1927.

Limburg Stirum, Mr. J. P. Graaf van, gezant te Berlijn, 9 April 1927.

Linthorst, Homan-kanaal geopend, 2 Sept. 1926.

Litauen, Voorloopige handelsovereenkomst, 11 Juni 1924.

Lobo (echtpaar), tooneelspelers, omgekomen door spoorwegongeluk, 9 Sept. 1926.

Loder, Mr., president van het Perm. Hof van Int. Justitie, 3 Febr. 1922.

Loeff, Mr. J. A., oud-minister van Justitie te Den Haag, overleden, 10 Juli 1921.

Lorentz, H. A., natuurkundige, †, 4 Febr. 1928.

Loudon (Jhr.), Buitengewoon gezant bij pres. Wilson, 4 Jan. 1919; Nederl. Gezant te Parijs, 24 Mei 1919; voorzitter van de Zwitsers-Poolsche verzoeningscommissie, 14 Jan. 1927.

Maas-Waalkanaal door de Koningin geopend, 27 Oct. 1927.

Maassluis, Dieselgemaal in werking gesteld, 20 Febr. 1928.

Mann-Bouwmeester, Mevr., benoemd tot Officier in de Orde van Oranje-Nassau, 26 Oct. 1926.

Margarine-Unie en Lever Bros, overeenkomst van samenwerking, 2 Sept. 1929.

NEDERLAND (vervolg).

Marine-begroting in Tweede Kamer verworpen, 12 Dec. 1919.

Maximum prijzen boter, kaas en melk ingetrokken, 1 Apr. 1920.

Meester, Johan de, Kunstcriticus, overleden, 16 Mei 1931.

Meester, Mr. Ph. H. minister, overleden, 28 Dec. 1919.

Mengelberg, Dr. R., Onder-Directeur voor de artistieke leiding van het Concertgebouw, 2 Mei 1925.

Mengelberg, Dr. W., dirigent Concertgebouw-orkest te Amsterdam, bevorderd tot doctor (honoris causa), Columbia Universiteit, '27.

Messchaert, J. M., baritonzanger, †, 10 Sept. 1922.

Middelbaar Onderwijs, Gewijzigde wet treedt in werking, 1 Sept. 1920.

Mossel, I., toonkunstenaar, over-Muider tol opgeheven, 17 Nov. '28.

Nagell, Mr. J. E. H. baron van, gezant te Boekarest, 16 Mrt. 1924.

Nationale Bankvereniging met Rott. Bank vereenigd, 22 Maart 1929.

Nationale Opera failliet verklaard, 1 Nov. 1923.

Ned. Bank, Beaufort, J. F. de, Directeur, 28 Dec. 1923.

Nederl. Handel Mij. herdenkt 100-jarig bestaan, 29 Mrt. 1924.

Ned. Herv. Kerk, vrouwenkiezersrecht aangenomen, 20 Nov. 1922.

Ned. Mij. voor Nijverheid en Handel herdenkt 150-jarig bestaan, 23 Juni 1927.

Ned. Oost-Indië zal door de vier groote mogendheden geëerbiedigd worden, 6 Febr. 1922.

Nienhuys, J., oprichter der Deli-Maatschappij, overleden, 27 Juli 1927.

Nijmegen bestaat 700 jaar, 25 Aug. 1930.

Nijpels, Mr., oud vice-president van den Hoogen Raad, overleden, 28 Jan. 1929.

Nolthenius, Hugo, Musicus, overleden, 8 Juni 1929.

Noordersluis te IJmuiden geopend, 29 Apr. 1930.

Noord-Hollandsch Kanaal, 100-jarig bestaan herdacht, 13 Dec. 1924.

Olympisch stadion, Eerste steen door Prins Hendrik gelegd, 18 Mei 1927.

Ongevallenwet, wijziging, aangenomen, 28 Mrt. 1928.

Oorlog en Marine (Dept.), zullen tot een Departement van Defensie worden samengevoegd, 2 Oct. 1920.

Oorlogswinstbelasting, f 60 mill. door het Rijk ter beschikking der gemeenten gesteld, 16 Apr. 1920; Twee uitkeeringen van f 53.6 miljoen aan gemeenten, 10 Juni '20.

„Oranjeboek” verschenen inzake Buitenl. Zaken van Mei '21—Oct. '22, 8 Nov. 1922.

Orkaan teistert het land, Borculo bijna verwoest, 10 Aug. 1925.

Overstromingen, Toestand ernstig, 4 Jan. 1925.

NEDERLAND (vervolg).

Pallache I. van J., opperrabbijn, overleden, 1 Dec. 1926.
 Palm, Gener.-Majoor P. J. H. v. d., chef van den Generalen Staf, 13 Nov. 1925.
 Paspoorttarieven verlaagd, 5 Jan. 1924.
 Pensioenen verhoogd, 2 Apr. 1920.
 Personeele belasting, Wet afgekondigd, 31 Dec. 1926.
 Philips Gloeilampenfabrieken en Lorenz A. G. sluiten belangenovereenkomst, 5 Jan. 1929.
 Pissuisse, bekend liedjeszanger, met echtgenoot vermoord. Dader pleegt zelfmoord, 26 Nov. 1927.
 Pokken-epidemie in Duitschland, groote voorzorgsmaatregelen, 5 Febr. 1920.
 Polen, Handelsverdrag geteekend, 30 Mei 1924.
 Poolman, Henri, tooneelspeler, overleden, 22 Mei 1925.
 Pop, Luit.-Gener., minister van Oorlog en a. i. Min. van Marine, 2 Apr. 1920.
 Portugal, Handelsverdrag geteekend, 24 Aug. 1923.
 Postchèque- en Girodienst, Chaotische toestand 1921-'22, giro-rekeningen worden niet uitbetaald; 100.000ste postrekening geopend, 12 Apr. 1923; Staat moet 5% inplaats van 1½% rente betalen, 29 Jan. 1924.
 Postvliegtuig, eerste, uit Indië te Schiphol aangekomen, 22 Jan. 1929.
 Protestantische Volkspartij opgeheven, 24 Dec. 1925.
 Psychopathenwet aangenomen, 5 Maart 1925.
 Raad van Arbeid, Hoogen, geïnstalleerd, 14 Febr. 1920.
 Raalte, Mr. E. E. van, oud-minister van Justitie, overleden, 24 Maart 1921.
 Radio-Conferentie te Den Haag, 16 Sept.—3 Oct. 1929.
 Radio-omroep, Draadloze uitzending door Idzerda-Radio, Den Haag, 1919; Eerste uitzending uit St. Bavo's Kerk, 16 Apr. 1924.
 Radio-ontvangststation te Noordwijk geopend, 10 Nov. 1928.
 Radio Raad geïnstalleerd, 29 Jan. 1929.
 Radiostation Kootwijk, Opening kortegolf met Indië, 1 Aug. 1925; Proefseinen door Bandoeng gehoord, 18 Jan. 1923; Spreekt met Sydney, 16 Febr. 1929.
 Radioverkeer, Regeling door de Tweede Kamer aangenomen, 23 Febr. 1928.
 Reddingsboot „Prins der Nederlanden” bij Hoek van Holland omgeslagen, 16 Jan. 1929.
 Rijnvaartverdrag, Overeenstemming met de Geallieerden, 8 Febr. 1921.
 Rijwielbelasting, door Eerste Kamer aangenomen, 28 Juni 1924; Verlaging van f 3.— op f 2.50 goedgekeurd, 15 Dec. 1927.
 Roëll, Jhr. J. A., oud-minister van Marine, overleden, 10 Juli 1924.

NEDERLAND (vervolg).

Royaards, Dr. Willem, tooneelspeler en regisseur, overleden, 25 Jan. 1929.
 Roijen, Mr. Dr. H. van, buitengewoon gezant te Washington, 2 Oct. 1926.
 Rusland, Nederl. banken en Consul beroofd te Petrograd (Leningrad), 13 Jan. 1919.
 Ruys de Beerenbrouck (min.-pres.), minister van Marine ad interim, 19 Febr. 1919; voorzitter Tweede Kamer, 17 Sept. 1925; 22 Sept. 1926.
 Savornin Lohman, Jhr. Mr. A. F. de, overleden, 11 Juni 1924.
 Schaik, Mr. van, voorzitter Tweede Kamer, 19 Sept. 1929.
 Scheepvaart, Verenigde Staten geeft Nederlandsche schepen tijdens wereldoorlog vastgehouden, (363.362 Ton) vrij, 5 Febr. 1919.
 Schepen door Engeland vrijgegeven, 19 Jan. 1919.
 Scheveningen, Tweede binnenhaven geopend, 23 Apr. 1931.
 Schoenenwet bij K. B. ingetrokken, 16 Juni 1924.
 Servië Regeering roept gezant te Belgrado terug en heeft te kennen gegeven, dat op de aanwezigheid van den Servischen zaakgelastigde te Den Haag geen prijs wordt gesteld, 13 Dec. 1920; Diplomatieke betrekkingen hersteld, 26 Apr. 1922.
 Siam, Verdrag geteekend, 8 Juni 1925.
 Sigaren, invoerrecht aangenomen, 25 Oct. 1922.
 Spanje, Modus vivendi opgezegd, 25 Dec. 1921.
 Spinozahuis te Den Haag geopend, 22 Febr. 1927.
 Spoorwegen zeggen het contract met van Gend en Loos op, 26 Juli 1927.
 Staatsmijnen, verlies 1921 1.712.686 gulden, 26 Sept. 1922.
 Stakingen, zie onder letter S.
 Steenkolenlaag, bij Groenlo aangeboord, 12 Jan. 1927; bij Hupsel aangeboord, 16 Febr. 1927.
 Steenkolenlevering (150.000 ton per maand) uit Duitschland, 12 Oct. 1919.
 Steuncomité's opgericht, 19 Febr. 1929.
 Stikstof-mest, Nederland ontvangt 125.000 ton, 21 Jan. 1919.
 Stoomwet aangenomen, 25 Oct. 1922.
 Stork, Ir., Doct. hon. causa, Delft, 13 Mrt. 1929.
 Strafvordering, nieuw, Wetboek van door Eerste Kamer aangenomen, 13 Jan. 1921.
 Successiebelastingwet afgekondigd, 31 Dec. 1926.
 Synode, Generale, der Gereformeerde Kerken, 26 Jan. 1926.
 Tabak en papier, Wetsontwerp tot het heffen van invoerrechten door Eerste Kamer aangenomen, 4 Mei 1921.
 Tabaksaccijns, Wetsontwerp door Eerste Kamer aangenomen, 4 Mei 1921; Wetsontwerp tot ver-

NEDERLAND (vervolg).

hooging door Eerste Kamer aangenomen, 19 Dec. 1924.
 Tabakswet aangenomen, 16 Febr. 1922.
 Tariefwet afgekondigd, 30 Dec. '24.
 Tarwe, Uitvoerverbod ingetrokken, 19 Mei 1921.
 Telefoonverbinding met Londen (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag), 15 Aug. 1922.
 Telefoonverkeer met Ned.-Indië geopend, 7 Jan. 1929.
 Treub, Prof. Hector, Hoogleraar in de gynaecologie, te Utrecht overleden, 7 Apr. 1920.
 Troelstra, voorzitter der S.D.A.P., verkondigt revolutionaire ideeën, mislukt, Nov. 1918; overleden, 12 Mei 1930.
 Troelstra-oord te Beekbergen geopend, 13 Aug. 1927.
 Troonrede (eerste na oorlog), Aanbidding fiscale herziening der Invoerrechten; belasting op tabak, sigaren en sigaretten, 16 Sept. 1919.
 Tsjecho-Slowakije, Handelsverdrag ondertekend, 21 Jan. 1923.
 Turkije, Handelsverdrag geteekend, 16 Aug. 1926; Vriendschapsverdrag geteekend, 16 Aug. 1921.
 Tuyl van Serooskerken, baron F. W. C. H., overleden, 13 Febr. '24.
 Tweede Kamerleden, Schadeloosstelling verhoogd, 30 Nov. 1922.
 Typhus epidemie, Sept. 1925.
 Unie van Utrecht, herdacht, 22 Jan. 1929.
 Vaccinatie-wet (geen dwang) door Eerste Kamer aangenomen, 30 Sept. 1929.
 Veeartsenijkundige Hoogeschool, 100-jarig bestaan te Utrecht herdacht, 9 Dec. 1921.
 Veenbranden, ernstige, 4 Mei 1923.
 Veendammer affaire. Liebermann tot 3 jaar gevangenisstraf veroordeeld, 4 Juli 1929.
 Venezuela, herstel der betrekkingen, 29 Jan. 1921.
 Verdedigingsbelasting afgeschaft, 17 Dec. 1929.
 Verdun, Ned. monument onthuld, 1 Aug. 1920.
 Ver. Staten, verdrag i.z. vervoer van alcoholische dranken geteekend, 22 Aug. 1924.
 Verkiezingen, Tweede Kamer brengen weinig wijziging in de bestaande verhouding der partijen, 3 Juli 1929. Zie verder (retrospectief) Keesings Hist. Archief.
 Vliegvelde te Eelde geopend, 23 Mei 1931.
 Vlissingen, nieuwe haven geopend, 17 Apr. 1931.
 Vlootwet door Tweede Kamer aangenomen, 28 Oct. 1930.
 Volkstelling: Inwoners 6.841.155, 18 Apr. 1921.
 Vollgraf, Prof. Dr. J. C., overleden, 6 Febr. 1920.
 Vondel's sterfdag plechtig herdacht 6 Febr. 1929.
 Voorst tot Voorst, J. J. G. baron van, Eerste Kamer, voorzitter, 10 Sept. 1924; herbenoemd, 10 Sept. 1927; overleden, 17 Jan. 1931.

NEDERLAND (vervolg).

Vredespaleis, Eerste arbitrage uitspraak, 4 Sept. 1920.
 Vredendurch, Jhr. Dr. van, Gezant in België, 13 Sept. 1919.
 Vreemdelingen, Aantal 140,046, 20 Dec. 1919.
 Vrijheidsbond geconstitueerd, 16 Apr. 1921; Fock, Mr. D., voorzitter, 8 Jan. 1927.
 Vrijwillige Landstorm, Besluit afgekondigd, 1 Mrt. 1922.
 Vrijzinnige partijen, Fusie, 10 Fbr. 1921.
 Vrouwenkiesrecht door Eerste Kamer met 34 tegen 5 stemmen aangenomen, 10 Juli 1919; in de Grondwet vastgelegd, 3 Dec. 1921; in de Ned. Herv. Kerk aangenomen, 21 Nov. 1922.
 Werkloosheid, Voorziening in den nood der werkloze arbeiders (motie-v. d. Tempel) aangenomen, 16 Nov. 1922.
 Wetering, Mgr. van de, aartsbisshop van Utrecht, overleden, 18 Nov. 1929.
 Wilton en Feyenoord gefusioneerd, 11 Sept. 1929.
 Wytema, Dr., burgemeester van Rotterdam, overleden, 11 Juli 1928.
 Zaayer Azn., Dr. J., hoofdredacteur van de Nieuwe Rotterdamse Courant, overleden, 21 Dec. 1925.
 Zimmerman, Dr., burgemeester v. Rotterdam, tot Volkenbondcommissaris over Oostenrijk benoemd, 7 Oct. 1922.
 Zomertijd, Braat en de Boer stellen afschaffing voor, 26 Oct. 1922; ontwerp door Eerste Kamer aangenomen, 23 Maart 1922.
 Zout bij Groenlo aangeboord, 3 Nov. 1926.
 Zoutlaag te Winterswijk aangeboord, 3 Mei 1922.
 Zweers, Bernard, musicus, overleden, 4 Dec. 1924.
 Zwitserland, Luchtvaart Conventie geteekend, 19 Mei 1925.
 Zwolle bestaat 700 jaar, 2 Sept. 1930.

NED. OOST-INDIE.

Begroting, tekort 200 miljoen gulden, 11 Mei 1922. Zie verder (retrospectief) Keesings Historisch Archief.
 Cholera te Batavia, 25 Nov. 1927.
 Communisten, Hoofd-leider Dachlau gearresteerd, 28 Dec. 1926.
 Communistische onlusten, Nov. 1926-1927.
 Deli-tabak, zaad-uitvoer verboden, 28 Nov. 1924.
 Draadloze verbinding met Ver. Staten opengesteld, 1 Mei 1921.
 Duitsland, Rechtstreeksche telefoonlijn geopend, 27 Dec. 1929.
 Geneeskundige-Hoogeschool te Batavia geopend, 16 Aug. 1927.
 Graeff, Jhr. Mr. A. C. D. de, Gouverneur-Generaal, benoemd, 26 Mrt. 1926.
 Jonge, Jhr. Mr. B. C. de, Gouverneur-Generaal, benoemd, 8 Mei 1931.

NEDERL. OOST-INDIE (vervolg).

Leening 6% 1923 D wordt enkele malen volteekend, 30 Aug. 1924.
 Malaria epidemie in het district Kedamean eischt een 1.000 tal slachtoffers, 4 Jan. 1925.
 Merapi, uitbarsting, 1300 slachtoffers, 28 Dec. 1930.
 Meyer Rannett, voorzitter van den Volksraad, 25 April 1929.
 Nat. Indonesische Partij te Soerabaja opgericht, 23 Juni 1927.
 Ongeregeldeheden tusschen Timoreesche en Javaansche soldaten, 16 Oct. 1926.
 Onnes, Mr. J. W., procureur-generaal bij het Hoog Gerechtshof, 31 Dec. 1927.
 Pest in het Djokjasche op Java, 31 Dec. 1924.
 Rutgers, Mr. Dr. D., Directeur van Justitie, benoemd, 19 Febr. 1925.
 Salarisverlaging van 10% voor de ambtenaren, 2 Apr. 1931.
 Stakingen, zie onder letter S.
 Sultan van Boebengan, overleden, 13 Oct. 1924.
 Sultan van Deli, overleden, 15 Sept. 1924.
 Technische Hoogeschool te Bandoeng geopend, 4 Juli 1920.
 Telefoonverkeer met Nederland geopend, 7 Jan. 1929.
 Uitbarsting Kloet, 16.000 dooden, 25 Mei 1919.
 Vierssen, Jhr. Mr. H. J. van, president van den Raad van Justitie te Batavia, 28 Sept. 1927.
 Vlootwet door Volksraad aangenomen, 8 Juli 1921.
 Volkstelling, 60 miljoen inwoners, 15 Oct. 1930.
NEGENMOGENDHEDENVERDR.
 Zie Maritieme Conventie van Washington.
NEULLY (VREDE VAN).
 Zie onder Bulgarije.
NICARAGUA.
 Opstand, Amerikaansche interventie, 1926-1927.
 Regeering afgetreden, 29 Mrt. '28.
NIKOLSK-USSURYSK.
 China-Rusland, protocol ondertekend, 3 Dec. 1929.
NOBELPRIJZEN (Ingesteld 1896).

Geneeskunde (chronologisch):

1918 Niet toegekend.
 1919 Dr. Jules Bordet (Belg.).
 1920 Prof. A. Krogh (Deen).
 1921 Niet toegekend.
 1922 A. V. Hill (Engelschman).
 O. Meyerhoff (Duitscher).
 1923 F. G. Banting (Canadees).
 J. J. R. McLeod (Canadees).
 1924 Prof. W. Einthoven (Ned.).
 1925 Niet toegekend.
 1926 J. Fibiger (Deen).
 1927 J. Wagner Jauregg (Oostenrijker).
 1928 Dr. Ch. Nicolle (Franschm.).
 1929 Prof. C. Eykman (Ned.).
 Sir F. G. Hopkins (Eng.).
 1930 Prof. K. Landsteiner (Am.).

Letterkunde:

1918 Niet toegekend.
 1919 Carl Spitteler (Zweed).
 1920 Knut Hamsun (Noor).
 1921 Anatole France (Fr.man).
 1922 J. Benavente (Spanjaard).

NOBELPRIJZEN (vervolg).

1923 W. B. Yeats (Ier).
 1924 Wladislaw Reymond (Pool).
 1925 G. B. Shaw (Engelschm.).
 1926 Signora G. Deledda (Ital.).
 1927 H. Bergson (Franschman).
 1928 Sigrid Undset (Noorsche).
 1929 Thomas Mann (Duitscher).
 1930 Sinclair Lewis (Amerikaan).

Natuurkunde:

1918 M. Planck (Duitscher).
 1919 J. Stark (Duitscher).
 1920 C. E. Guillaume (Zweed).
 1921 Albert Einstein (Duitscher).
 1922 Niels Bohr (Deen).
 1923 Frits Pregl (Oostenrijker).
 1924 K. M. G. Siegbahn (Zweed).
 1925 J. Franck (Duitscher).
 G. Hertz (Duitscher).
 1926 J. B. Perrin (Franschm.).
 1927 A. Campton (Amerikaan).
 C. T. R. Wilson (Eng.man).
 1928 Niet toegekend.
 1929 Victor de Broglie (Fr.man).
 1930 Raman (Br. Ind.).

Scheikunde:

1918 Prof. F. Haber (Duitscher).
 1919 Niet toegekend.
 1920 Walter Nernst (Duitscher).
 1921 Fred. Soddy (Engelschm.).
 1922 F. W. Aston (Engelschm.).
 1923 R. A. Millikan (Amerik.).
 1924 Niet toegekend.
 1925 R. Zsigmondy (Duitscher).
 1926 F. Svedberg (Zweed).
 1927 H. Wieland (Duitscher).
 1928 A. Windaus (Duitscher).
 1929 A. Harden (Engelschman).
 v. Euler-Chelpin (Zweed).
 H. Fischer (Duitscher).

Vrede:

1918 Niet toegekend.
 1919 Woodrow Wilson (Amerik.).
 1920 L. Bourgeois (Franschm.).
 1921 K. H. Branting (Zweed).
 Chr. L. Lange (Noor).
 1922 F. Nansen (Noor).
 1923-24 Niet toegekend.
 1925 C. G. Dawes (Amerikaan).
 A. Chamberlain (Eng.man).
 1926 Aristide Briand (Fr.man).
 G. Stresemann (Duitscher).
 1927 L. Quidde (Duitscher).
 F. Buisson (Franschman).
 1928 Niet toegekend.
 1929 Kellogg (Amerikaan).
 1930 Nathan Söderblom (Zweed).

NOORDPOOL-EXPEDITIE.

Amundsen, 9 April 1925; Vloog over de Pool met zijn luchtschip Norge, 12 Mei 1926.
 Nobile's tocht met het luchtschip „Italia”, mislukt, 15 April—24 Juni 1928. (Zie Amundsen).

NOORWEGEN.

Alcoholverbod, Volksstemm. geeft blijk van groote meerderheid, 9 Oct. 1919.
 Kabinet Lykke, 4 Mrt. 1926; Moewinkel, 28 Juli 1924; 10 Febr. 1928.
 Kroonprins Olaf en prinses Martha van Zweden getrouwd, 21 Mrt. 1929.
 Stakingen, zie onder letter S.
 Storting door Koning ontbonden, 17 Juli 1926.
 Territoriale grens ter zee van 4 op 6 mijlen gebracht, 20 Aug. 1921.

NOORWEGEN (vervolg).

Ver. Staten, Civiele vordering op de V. S. gr. 12 mill. dollar door Perm. Hof van Arbitrage toegevozen, 14 Oct. 1922.

Verkiezingen, Rechtsche Partijen behalen een kleine overwinning, 22 Oct. 1924; Sociaal-Democraten winnen 27 zetels, 22 Oct. 1927.

NORDAU, MAX.

Bekend Zionist te Parijs, overleden, 23 Jan. 1923.

O.

OEKRAINE.

Kemalisten, Verdrag gesloten, 5 Jan. 1922.

OEKRAINE.

Tsjecho-Slowakije, Verdrag gesloten, 1 Juni 1922.

OLYMP. SPELEN, PARIJS 1924.

Hippisch tournooi, Nederlandsche ruiters behalen het kampioenschap, 27 Juli 1924.

Voetbal, Nederland-Ierland, 2—1, 3 Juni 1924; Nederland-Roemenië, 6—0, 27 Mei 1924; Nederland-Uruguay, 1—2, 6 Juni 1924; Nederland-Zweden, 1—1, 8 Juni 1924; idem 1—3, Nederland verliest de derde plaats, 9 Juni 1924.

Wielrijden, Meyer bezet de tweede plaats in de sprintrace, 27 Juli 1924; Peeters en Bosch van Drakensteyn derden in het tandemnummer, 27 Juli 1924; Willems, kampioen 50 K.M. individueel, 27 Juli 1924.

Zeilen, „Willem Sia” derde in het eindklassement, 26 Juli 1924.

OLYMP. SPELEN, A'DAM 1928.

Boksen, v. Klaveren, kampioen vedergewicht, 11 Aug. 1928.

Discuswerpen, Houser (Amerika) kampioen, 2 Aug. 1928.

Dressuurproef, Voort v. Zijp, Luit. v. d., kampioen, 8 Aug. 1928.

Entreegelden hebben 1½ miljoen gulden opgebracht, 15 Aug. 1928. Gesloten, 12 Aug. 1928.

Gewichtheffen, Holland wint 2 derde prijzen, 30 Juli 1928.

Hardloopen, Atkinson (Z. Afr.), kampioen 110 M. horden, 2 Aug. 1928; Barbutte (Amerika), kampioen 400 M., 3 Aug. 1928; Larva (Finland), kampioen 1500 M., 2 Aug. 1928; Lowe, kampioen 800 meter, 31 Juli 1928; Nurmi verbetert record over 10.000 meter, 29 Juli 1928; Ritola (Fin), kampioen 5.000 M., 3 Aug. 1928; Williams (Canada), kampioen 100 M. in 10.8 sec., 30 Juli 1928; kampioen 200 M., 2 Aug. 1928.

Hinkstap-sprong, Oda (Japan), kampioen, 2 Aug. 1928.

Hockey, België-Zwitserland, 3—0, 20 Mei 1928; België-Oostenrijk, 4—0, 22 Mei 1928; België-Denemarken, 1—0, 24 Mei 1928; Denemarken-Oostenrijk, 3—1, 18 Mei 1928; Duitschland-Frankrijk, 2—0, 22 Mei 1928; Duitschland-België, 3—0, 26 Mei 1928; Eng.-Indië-België, 9—0, 18 Mei 1928; Eng.-Indië-Denemarken, 5—0, 20 Mei 1928; Eng.-Indië-Zwitserland, 6—0, 22

OLYMP. SPELEN (vervolg).

Mei 1928; Holland-Frankrijk, 5—0, 17 Mei 1928; Holland-Duitschland, 2—1, 19 Mei 1928; Holland-Spanje, 1—1, 23 Mei 1928; Holland-Eng. Indië, 0—3, 27 Mei 1928; Zwitserland-Oostenrijk, 1—0, 24 Mei 1928.

Hoogspringen, dames, Gisolf, Mej., kampioene (1.582 M.), 4 Aug. 1928; King (Amer.), kampioen, 30 Juli 1928.

IJshockey, Canada kampioen, 19 Febr. 1928.

Kunst-Concours, Isaac Israëls, eerste prijs, 2 Aug. 1928.

Kunstrijden voor paren, Frankrijk kampioen, 19 Febr. 1928.

Landen-gymnastiekwedstrijd, Zwitserland wint, 10 Aug. 1928.

Marathonloop, El Ouafi (Algerijn) wint, 5 Aug. 1928.

Officieel geopend door Prins Hendrik, 28 Juli 1928.

Polostokhoogspringen, Carr (Amerika) kampioen, 2 Aug. 1928.

Roeien, Amerika wint de 8, 11 Aug. 1928; Amerika wint dubbel skiff, 11 Aug. 1928; Duitschland wint 2 zonder stuurman, 10 Aug. 1928; Engeland kampioen 4 zonder stuurman, 11 Aug. 1928; Italië wint de 4 met stuurman, 10 Aug. 1928; Zwitserland kampioen 2 met stuurman, 11 Aug. 1928.

Ruitersport, Pahud de Mortanges, luit., eerste individueel, 11 Aug. 1928; Spanje wint hindernisrijden, 12 Aug. 1928.

Sabeltournooi, Hongarije kampioen, 9 Aug. 1928.

Samengestelde ruitervedstrijd, Holland wint, 11 Aug. 1928.

Schaatsenrijden, Ballangrud kampioen 5.000 M., 14 Febr. 1928; Thunberg, kampioen 1500 M., 14 Febr. 1928.

Schermer, Gaudin (Frankrijk), kampioen floret, 2 Aug. 1928; kampioen degen, 7 Aug. 1928; Italië wint op floret, 31 Juli 1928; degen, 5 Aug. 1928; Helene Mayer, kampioene dames, 2 Aug. 1928.

Schoonspringen, Desjardins (Amerika), kampioen, 8 Aug. 1928.

Speerwerpen, Lundquist (Zweden), kampioen, 2 Aug. 1928.

Steeple Chase, Loukolo (Fin), kamp. 3.000 M., 3 Aug. 1928.

Tienkamp, Yrjöla (Fin), kampioen, 4 Aug. 1928.

Turnen, dames, Holland kampioen, 9 Aug. 1928.

Voetbal, Argentinië-Amerika, 11-2, 29 Mei 1928; Argentinië-België, 6-3, 1 Juni 1928; Argentinië-Egypte, 6-0, 6 Juni 1928; België-Luxemburg, 5-3, 27 Mei 1928; Duitschland-Zwitserland, 4-0, 27 Mei 1928; Egypte-Turkije, 7-1, 27 Mei 1928; Egypte-Portugal, 2-1, 4 Juni 1928; Holland-Uruguay, 0-2, 30 Mei 1928; Italië-Frankrijk, 4-3, 29 Mei 1928; Italië-Spanje, 1-1, 1 Juni 1928; id. 7-1, 4 Juni '28; Italië-Egypte, 11-3, 9 Juni 1928; Portugal-Joego-Slavië, 2-1, 29 Mei 1928; Portugal-Chili, 4-2, 27 Mei 1928;

OLYMP. SPELEN (vervolg).

Uruguay-Italië, 3-2, 7 Juni 1928; Uruguay-Duitschland, 4-1, 3 Juni 1928; Uruguay-Argentinië, 1-1, idem 10 Juni 1928; idem 2-1, 13 Juni 1928. Uruguay kampioen. Waterpolo, Duitschland kampioen, 8 Aug. 1928.

Wielrijden, Hausen (Deen), kampioen op den weg, 7 Aug. 1928; Leene-van Dijk kampioen tandem, 6 Aug. 1928.

Winterspelen te St. Moritz geopend, 11 Febr. 1928.

Zeilen, Thorell (Zweden), kampioen, 12 voetsjollen, 9 Aug. 1928; Frankrijk wint in de 8 meter klasse, 9 Aug. 1928; Noorwegen kampioen 6 M. klasse, 7 Aug. 1928.

Zwemmen, Arne Borg kampioen 1500 M., 6 Aug. 1928; Hilda Schröder (Duitschland) kampioene 200 M. schoolslag, 9 Aug. 1928; Norelino, Miss (Amerika) kampioene 400 M. vrije slag, 6 Aug. 1928; Tsuruta (Japan), kampioen 200 M. schoolslag, 9 Aug. 1928; Zorilla (Argentinië) kampioen 400 M. vrije slag, 9 Aug. 1928.

ONTDEKKING.

Aan de Zuidpool nieuw land ontdekt door Byrd, Mary Byrdland genoemd, 21 Febr. 1929.

ONTWAPENINGSCONFERENTIE.

Briand weigert Duitschers uit te noodigen, 24 Jan. 1921.

Voorbereiding voor conferentie begonnen, 14 April 1929.

OORLOG 1914—1918.

Zeventien miljoen menschen gedood, 4 Mrt. 1919.

OORLOGSSCHULDEN.

Zie Herstelbetalingen.

OOSTENRIJK.

Aansluiting bij Duitschland door Geallieerden verboden, 1 Sept. 1919.

Afgescheiden Staten betalen geen oorlogsschuld, wet staatsschuld van voormalige Oostenrijk-Hongaarsche monarchie, 20 Juli 1919.

Begroting 1922, Tekort 150 milliard Kronen, 7 Nov. 1921.

Bela Kuhn uitgewezen, 27 Juli '28.

Diplomatieke betrekkingen met geallieerden hersteld, 22 Sept. 1919.

Disconto 12%, 6 Nov. 1924.

Drievoudig verbond met Tsjecho-Slowakije en Zuid-Slavië, 20 Dec. 1919.

Duitschland, Handelsverdrag onderteeekend, 12 Apr. 1930.

Fried, Alfred, bekend pacifist, te Weenen overleden, 5 Mei 1921.

Hainisch, Dr., president, 9 Dec. 1920; bondsresident, 9 Dec. 1924.

Hoffmannsthal, Hugo von, dramaturg, overleden, 15 Juli 1929.

Hongarije, Arbitrage verdrag gesloten, 12 Apr. 1923; Handelsverdrag gesloten, 13 Jan. 1922; Vriendschapsverdrag onderteeekend, 26 Jan. 1931.

Hötzendorf, C. v., veldmaarschalk, overleden, 26 Aug. 1925.

OOSTENRIJK (vervolg).

Italiaansch crediet van 70 miljoen Lire, 20 Juli 1922.
 Italië, Vriendschapsverdrag te Rome geteekend, 6 Febr. 1930.
 Kabinet, Ender, 20 Juni 1931; Mayer, Prof. Dr. (coalitie) gevormd, 3 Juli 1920; Ramek, 15 Jan. 1926; Renner, gevormd, 25 Juni 1920; Schrober, 5 Nov. 1920; afgetreden, 20 Jan. 1922.
 Karl, ex-Keizer, moet Oostenrijk verlaten, 5 Apr. 1921.
 Levensmiddelen door Entente geleverd, 17 Dec. 1919.
 Polen, Arbitrageverdrag, 17 Apr. 1926.
 Roemenië, Handelsverdrag, 6 Febr. 1924.
 Rusland, Sovjetregeering erkend en diplomatieke betrekkingen hersteld, 22 Febr. 1924.
 Samek, Dr., bondskanselier, 18 Nov. 1924.
 Seipel, minister-president, 30 Mei 1922; afgetreden, 17 Nov. 1924; Bij een aanslag ernstig gewond, 1 Juni 1924; Premier, 19 Mei '27.
 Staking, zie onder letter S.
 Tsjechisch crediet van 175 milliard Kronen, 24 Aug. 1922.
 Verkiezing, Christelijk Socialen winst ten koste der Sociaal Democraten, 18 Oct. 1920.
 Vredesverdrag van St. Germain (zie onder letter V.) geteekend, 10 Sept. 1919.
 Zimmerman, Dr. A. R. oud-burgemeester van Rotterdam, Volkenbondscmissaris van Oostenrijk, 7 Oct. 1922-1926.

OPPERSTE RAAD.

Nederlandsch eigendomsrecht op tijdens den oorlog gekochte Duitse schepen niet erkend, 5 Nov. 1919.
 Wijziging in Duitse Grondwet geëischt, 3 Sept. 1919.

OUSTRIC.

Failliet verklaard, 4 Febr. 1931.

P.**PALESTINA.**

Abrahamson, gouverneur, vermoord, 17 Juni 1925.
 Arabieren verwerpen Engelsch mandaat, 10 Juli 1922.
 Constitutie afgekondigd, 1 Sept. 1922.
 Engelsch mandaat, 26 Apr. 1920; afgekondigd, 12 Sept. 1922.
 Hebreeuwse universiteit te Jeruzalem geopend, 1 Apr. 1925.
 Hoogcommissaris Sir John Chancellor, Engelsch, 6 Juli 1928.
 Joden en Arabieren raken slaags, 2 Febr. 1928.
 Rockefeller schenkt 2 miljoen dollar voor museum, 14 Nov. 1927.

PAN-AFRIKAANSCH CONGRES.

Geopend te Bonssel, 1 Sept. 1921.

PATTI, ADELINA.

Beroemde Italiaansche zangeres, overleden, 29 Sept. 1919.

PEARY, R. E.

Amerik. schout-bij-nacht, Ontdekker van de Noordpool, overleden 16 Febr. 1920.

P.E.N. CONGRES.

Den Haag, 22 Juni 1931.

PERMAN. HOF VAN ARBITRAGE.

Eerste zitting te Den Haag, 22 Juli 1922.

Noorsche civiele vordering op Ver. Staten gr. 12 mill. dollar toegevozen, 14 Oct. 1922.

PERMAN. HOF v. INT. JUSTITIE.

Hubert (Zwitserland) voorzitter, 1925—1927, 5 Sept. 1924.

Loder, Mr., president, 3 Febr. 1922.
 Orgaan van den Volkenbond, Het Hof is samengesteld uit 15 rechters, die voor den tijd van 9 jaar benoemd worden door den Raad en Assemblée van den Volkenbond, Geformeerd, 10 Jan. 1920.
 Weiss (Frankrijk) vice-president 1925—1927, 5 Sept. 1924.

PERU.

Chili, Diplom. betrekkingen na 17 jaar hersteld, Febr. 1929.
 Revolutie, 5 Juli 1919.
 Tacna door Chili, afgestaan, Febr. 1929.
 Valuta stabilisatie, 20 Mei 1931.

PERZIE.

Bolsjewiki door regeeringstroepen verslagen, 15 Aug. 1921.
 Dienstplicht ingevoerd, 30 Oct. '26.
 Kabinet afgetreden, 17 Juli 1922; 30 Jan. 1927.
 Pahlevi, nieuwe Sjah, te Teheran gekroond, 25 Apr. 1926.
 Rusland, Verdrag geteekend, 25 Mrt. 1921.
 Turkije, Grensgeschied 21 Sept. 1923; Onzijdigheidsverdrag gesloten, 7 Mei 1926.

PEST.

Bombay, Oct. 1929.
 Griekenland, 21 Aug. 1925.
 Konstantinopel, Dec. 1923.
 Malaga, 4 Mrt. 1923.

PETROGRAD.

Wordt Leningrad, 1 Mrt. 1924.

PETROLEUM.

Djambi, ontginning goedgekeurd, 1 Juli 1921; Overeenkomst door Kamer goedgekeurd, 24 Dec. 1921.
 Nederlandsche groepen voor levering aan Frankrijk en Engeland, 31 Mei 1919.
 Tsjecho-Slowakije, bronnen aangeboord, 11 Nov. 1921.
 Venezuela, bron ontdekt, 19 Mrt. 1923.

PHILIPPIJNEN.

Cholera epidemie, Juli 1926.

POKKEN.

Duitschland, 5 Febr. 1920.

POLEN.

Bolsjewiki omsingelen leger, 18 Juni 1920.
 Danzig. In- en uitvoerovereenkomst gesloten, 4 Aug. 1922.
 Denemarken, Arbitrageverdrag gesloten, 23 Apr. 1926.
 Duitschland, Conventie i.z. Boven-Silizië geteekend, 16 Mei 1922; Handelsverdrag geratificeerd, 12 Mrt. 1931.
 Frankrijk, Handelsverdrag geteekend, 7 Febr. 1922; zendt 100.000 man troepen voor den strijd tegen de bolsjewieken, 4 Juni 1920.
 Kabinet-Nowack afgetreden, 17

POLEN (vervolg).

Dec. 1922; Bartel, 9 Juni 1926; Pilsoedski afgetreden, 28 Nov. 1930; Pouikowski, 12 Mrt. 1922; Sikorski gevormd, 18 Dec. 1922; Skrrynski, 17 Nov. 1925 Sliwinski, 27 Juni 1922.

Kruitmagazijn te Warschau in de lucht gevlogen, 200 dooden, 500 gewonden, 13 Oct. 1923.

Moscicki, Ignatius, president, 1 Juni 1926.

Naroetowicz, president, vermoord, 16 Dec. 1922.

Nederland, Handelsverdrag geteekend, 30 Mei 1924.

Oost-Gallicië toegewezen, 5 Dec. 1919.

Oostenrijk, Arbitrageverdrag, 17 April, 1926.

Paderewski, eerste minister, 19 Jan. 1919; Premier, afgetreden, 17 Mei 1919.

Pilsoedski, president, 29 Jan. 1921; Afgetreden, 21 Juli 1922; Maarsch, bezet Warschau, 13 Mei 1926; Staatsgreep gelukt, 15 Mei 1926.

Rataj, tijdelijk president, 25 Mei 1926; Voorzitter van den Landdag, 25 Juni 1926.

Roemenië, Bondsgenootschapsverdrag geteekend, 25 Mrt. 1926; Verdrag 4 Juli 1921.

Rusland, Voorloopige verdragen geratificeerd, 1 Nov. 1920; Wapenstilstand geteekend, 13 Oct. 1920; Vrede geteekend, 11 Febr. 1921.

Staking, zie letter S.

Tsjecho-Slowakije, Handelsverdrag geteekend, 23 Apr. 1925.

Vredesverdrag met Duitschland bekrachtigd, 3 Aug. 1919.

Wilna ingelijfd, 4 Mrt. 1922.

Wojciehowski, president gekozen, 21 Dec. 1922; Ontsnapt aan aanslag, 5 Sept. 1924.

Zuid-Slavië, Vriendschapsverdrag, 20 Aug. 1926.

POLO.

Frankrijk wint te den Haag van Holland, 8 Oct. 1922.

PORTUGAL.

Cabecada, Majoor, Minister-president, 31 Mei 1926.

Carmona, president, 30 Nov. 1926; 25 Mrt. 1928.

Costa, Gener. Gomez, minister-president, 18 Juni 1926.

Machado, Bernardus, president, 12 Dec. 1925.

Militaire opstand, 27 Mei 1926.

Mei 1926.

Monarchistische beweging, 23 Jan. 1919.

Nederland, Handelsverdrag geteekend, 24 Aug. 1923.

Opstand, Regeering is de toestand meester, 10 Febr. 1927.

Parlement ontbonden, 13 Juni 1926.

President afgetreden, 1 Juni 1926.

Staatsgreep te Lissabon, 22 Mei 1921.

Valuta-stabilisatie, 31 Mei 1931.

PUCCINI, GIACOMO.

Italiaansch Opera-componist, overleden 28 Nov. 1924.

Q.

QUADRAGESIMO ANNO.

Zie Encyclicle, Paus Pius XI.

R.

RAAD VAN TIEN.

Vervangen door Raad van Vier, Frankrijk, Engeland, Italië en presid. Wilson, 24 Mrt. 1919; Vervangen door Raad van Vijf, 30 Juni 1919.

RADIO.

Intern. Conferentie, Nederland, 16 Sept.-3 Oct. 1929.
Uitzending Bandoeng voor 't eerst in Nederland gehoord, 5 Juni '19.

RAPALLO. (Verdrag v.)

Tusschen Duitschland (Wirth en Rathenau) en Rusland (Krassin) gesloten. Diplom. betrekkingen worden hersteld. - Wederzijdsche Oorlogschulden worden geannuleerd, 16 Apr. 1922.

REIS OM DE WERELD.

Recordtijd van 23 dagen door twee Amerikanen, 23 Juli 1928.

RIJNLAND.

Republiek uitgeroepen, 2 Juni 1919.

ROEIEN.

Diamond-Sculler, Henley, Günther wint, 6 Juni 1929.

Europ. Kampioenschappen, Nederland wint vier-met-stuurman, twee-met-stuurman en het acht-nummer, 2 Aug. 1924.

Eyken wint te Diamond scull te Henley, 3 Juli 1921.

Laga wint de Telegraafbeker, 11 Juni 1930.

Pieterse, Europeesch kampioen skiff, 6 Sept. 1925.

ROEMENIE.

Bessarabië verkregen, 31 Oct. 1920.
Carol II tot Koning geproclameerd, 8 Juni 1930.

Cholera-epidemie uitgebroken, 2 Aug. 1922.

Duitschland, Handelsverdrag gesloten, 27 Juni 1931.

Engeland, Handelsverdrag ondertekend, 6 Aug. 1930.

Ferdinand, koning, overleden, 19 Juli 1927.

Frankrijk, Neutraliteits- en arbitrageverdrag gesloten, 10 Aug. 1926.

Fransch crediet van 100 miljoen francs, 30 Mei 1923.

Grondwet door den Koning bekrachtigd, 30 Mrt. 1923.

Italië, Vriendschapsverdrag, 16 Spt. 1926.

Kabinet Adereescu, 30 Mrt. 1926; Bratiana, 22 Juni 1927; Manioe, 9 Nov. 1928.

Koninklijke familie wordt het vluchten belet, 15 Febr. 1919.

Kroonprins doet afstand van zijn rechten, 31 Dec. 1925.

Oostenrijk, Handelsverdrag, 6 Fbr. 1924.

Polen, Bondsgenootschapsverdrag geteekend, 25 Mrt. 1926; Handelsovereenkomst, 23 Juli 1921.

Revolutionnaire beweging, 15 Fbr. 1919.

Titulescu afgetreden, 29 Juli 1928.

ROENTGEN, VON W. C.

Dt. Natuurkundige, overleden 11 Febr. 1923.

RONDE-TAFEL CONFERENTIE.

Verzoenende vergadering van Engelsche en Br. Indische vertegenwoordigers te Londen, 12 Nov. '30.

ROODE KRUIS.

Internationale Commissie ingesteld, 3 Apr. 1921.

ROOSEVELT (THEODORE).

Ex.-president der Vereen. Staten, overleden, 7 Jan. 1919.

ROTTERDAM.

Koninginnebrug geopend, 14 Juni 1929.

Limburg, Mr. J., burgemeester, 27 Juni 1923.

Zimmerman, Dr. A. R., burgem., neemt ontslag, 9 Mrt. 1921, wordt Volkenbondscommissaris van Oostenrijk.

RUBBER.

(Wereldconsumptie.

(In tons).

Wereld-

productie (In tons).	consumptie (In tons).
1920 ... 338.171	1920 ... 291.272
1921 ... 297.061	1921 ... 275.268
1922 ... 395.600	1922 ... 409.081
1923 ... 390.656	1923 ... 444.494
1923 ... 424.221	1924 ... 473.655
1925 ... 530.470	1925 ... 560.991
1926 ... 621.728	1926 ... 526.132
1927 ... 601.352	1927 ... 587.724
1928 ... 659.079	1928 ... 679.555
1929 ... 858.201	1929 ... 779.828
1930 ... 819.291	1930 ... 699.490
1931 ... 793.728	1931 ... 665.333

RUITERSPORT.

Kruijff, lt. G.. P. de, behaalt eerste prijs in het int. jachtconcours, 4 Juli 1928.

Pahud de Mortanges, lt., wint 2-daagschen afstandsrit van de K. M.S.V., 1 Nov. 1929.

RUSLAND.

Afghanistan, Non-Agressieverdrag geteekend, 2 Sept. 1926; Vriendschapsverdrag gesloten, 21 Apr. 1927.

Amnestie uitgevaardigd.

Amnestie uitgevaardigd, 7 Nov. 1922.

Amoer-Kozakken in opstand tegen bolsjewistische regeering, 7 Juni 1924.

Bolsjewiki, Denikin, offensief (Zd. Rusland), 1919; Engelsche vloot vernietigt bolsjewistische vlootafdeling, 17 Aug. 1919; Joedenitsch, offensief (West Rusland), 1919; Koltsjak, offensief (Siberië), '19; Maatregelen in geheel Oost-Europa (Polen, Oost-Duitschland, Tsjecho-Slowakije) tegen oprindende Bolsjewiki, Warschau door de burgerbevolking ontruimd, 23 Juli 1920; Roemeensche troepen verslagen, 17 Mei 1919; Tsjecho-Slowakije binnengedrongen, 7 Juni 1919; Wrangel (Generaal), defensief in Zd. Rusland, 1 Nov. 1920.

Canada erkent Sowjet-Regeering, 27 Mrt. 1924.

Canadeesche troepen teruggetrokken, 5 Juli 1919.

RUSLAND (vervolg).

China, Diplomatieke betrekkingen verbroken, 2 Juni 1929.

China erkent de sowjet-regeering, 31 Mei 1924; Protocol van Nikolok Ussarysk ondertekend, 3 Dec. 1929.

Cholera-epidemie, 30 Aug. 1921.

Dardanellen, Conventie ondertekend, 15 Aug. 1923.

Denemarken, Verdrag gesloten, 12 Oct. 1921; Voorloopige handels-overeenkomst, 24 Apr. 1923; erkent sowjet-regeering, 18 Juni 1924

Denikin bestrijdt bolsjewiki in Zd.-Rusland, 1919.

Dienstplicht met 2-jarige vooroefening ingevoerd, 13 Sept. 1925.

Duitschland, Handelsverdrag geteekend, 12 Oct. 1925; Verdrag geteekend, 24 April 1926; Verdrag van Rapallo geteekend, 16 April 1922.

Engeland, Betrekkingen verbroken, 24 Mei 1927; Diplomatieke betrekkingen hervat, 20 Dec. 1929; Handelsverdrag ondertekend, 16 Mrt. 1921; 16 Apr. 1930.

Engelsch gezant benoemd, 24 Jan. 1924.

Engelsch offensief tegen Petrograd, 4 Sept. 1919.

Engelsche troepen verlaten Zuid-Rusland, 14 Oct. 1919.

Estland, Vredesverdrag van Dorpat geteekend, 15 Oct. 1920.

Finland,Vrede, 2 Jan. 1921.

Geallieerde strijdkrachten teruggetrokken, 2 Febr. 1919.

Hongersnood, Italië staat crediet v. 6 miljoen lire toe, 10 Febr. 1922; Frankrijk bewilligt 6 miljoen francs crediet, 29 Oct. 1921; Paus schenkt bijdrage 1 miljoen lire, 21 Sept. 1921.

Italië, Handelsverdrag geteekend, 26 Mei 1922; Verdrag geteekend, 7 Febr. 1924.

Japan, Verdrag gesloten, 21 Jan. 1925

Japansche troepenmacht opgerukt, 17 Dec. 1919.

Joedenitsch bestrijdt Bolsjewiki in West-Rusland, 1919.

Kamsjatka vischvangst-verdrag met Japan geteekend, 1 Juli 1923.

Koltsjak bestrijdt Bolsjewiki in Siberië, 1919; Vermoord, 10 Mei 1920.

De Krim, Autonom, 16 Juli 1921.

Lenin en Trotzky besluiten tot het stellen van den industrieelen arbeid onder tucht van bedrijfsleiders, 18 Apr. 1920; Lenin, U. W., Eerste Russische dictator, Voorzitter v. d. Raad v. Volkscommissarissen, overleden 21 Jan. 1924, Rykof opvolger.

Leningrad, naamsverandering voor Petrograd, 1 Mrt. 1924.

Letland. Non-agressie- en arbitrageverdrag gesloten, 22 Oct. 1926; Garantieverdrag ondertekend, 11 Maart 1927.

Lithauen, Neutraliteitsverdrag, 28 Sept. 1926.

Litwinof, volkscommissaris van

RUSLAND (vervolg).

Buitenlandsche Zaken, 21 Juli 1930.
 Mexico erkent Sowjet-regeering, 30 Juli 1924.
 Militiestelsel ingevoerd, 11 Aug. 1923.
 Nansen, Fridjof, ter bevrijding v. gevangenen in Siberië, 29 Juni 1920.
 Ned. banken en Consul te Petrograd beroofd, 13 Jan. 1919.
 Oostenrijk, Diplomatieke betrekkingen hersteld, 22 Febr. 1924.
 Perzië, Verdrag geteekend, 25 Mrt. 1921.
 Petloera, meester van Zd. Rusland, 7 Nov. 1920.
 Petrograd in Leningrad veranderd, 1 Mrt. 1924.
 Polen, Wapenstilstand geteekend, 13 Oct. 1920.
 Rakowsky, zaakgelastigde te Londen, 9 Febr. 1924.
 Randstaten (Westen) sluiten Verbond, 24 Nov. 1919.
 Reval, Nieuwe Regeering voor Nd. Wst. Rusland, 17 Aug. 1919.
 Roebel, waardeloos sinds 1918.
 Rykof, opvolger van Lenin, 3 Fbr. 1924.
 Smirnow, Volkscommissaris van zijn functie ontheven, 13 Nov. '27.
 Stalin, Voorz. der Volkscommissarissen. Invloed in 1923 begonnen. Vervangt Lenin.
 Trotski afgetreden als bestuurder der Communistische Partij, 17 Jan. 1924.
 Trotzki en Rakofski verzoeken weder toelating tot Communistische partij, 11 Oct. 1929.
 Trotzki naar Moskou teruggeroepen, 4 Mei 1925; Verbannen, 20 Jan. 1928.
 Tsjecho-Slowakije, Verdrag gesloten, 1 Juni 1922.
 Turkije, Handelsverdrag geteekend, 12 Mrt. 1927.
 Uruguay erkent Sowjet Regeering, 23 Aug. 1926.
 Vaticaan, Verdrag gesloten, 30 April 1922.
 Vlootvermindering in de Zwarte Zee, 8 Mrt. 1931.
 Wrangel met 20.000 man in Zuid-Slavië ondergebracht, 20 Dec. 1920; Ontbindt zijn organisatie, 10 Juli 1926.
 Zweden, Handelsverdrag gesloten, 17 Mrt. 1924.

SAARGEBIED.
 Mijnen, Fransch eigendom, 9 Apr. 1919.
 Saarlouis, Geweldige ontploffing in dynamietfabriek, 7 Dec. 1921.

ST. GERMAIN.
 Vredesverdrag der Geallieerden m. Oostenrijk, 10 Sept. 1919.

SAN REMO.
 Conferentie geëindigd. Verdrag v. Versailles zal stipt moeten worden nagekomen. Sancties zullen door gemeensch. overleg der geallieerden worden toegepast, 29 Apr. 1920.

SCANDINAAFSCH E LANDE N.
 Schepenconventie geteekend, 29 Jan. 1926.

SCAPA FLOW.

Duitsche vloot, Duitsche bemanning brengt de geheele vloot tot zinken, 22 Juni 1919; Het tot zinken brengen der vloot wordt door Entente niet als oorlogsmisdaad beschouwd, 5 Jan. 1920; Entente eischt uitlevering van 300.000 ton dokmateriaal als vergoeding, 6 Jan. 1920.

SCHAATSENRIJDE N.
 Blaisse verbeterd het record over 500 M., 16 Jan. 1924.
 Boot verbetert Ned. record over 3000 M., 16 Jan. 1924; Wint de 500 M. in 48 sec. te Davos, 31 Jan. 1925.
 Elfstedentocht door Leemburg gewonnen, 12 Fbr. 1929.
 Nielsen, Paul (Noor), verbetert wereldrecord over 1500 meter, 3 Febr. 1925.
 Scheer, Dolf v. d., wint academisch wereldkampioenschap, 11 Jan. 1930.
 Thunberg, wereldkampioen, 22 Fbr. 1925; 5 Febr. 1928.

SCHAKEN.
 Aljechin behoudt zijn titel, 10 Nov. 1929.
 Bogoljubow en Lasker winnen te Moskou, 29 Nov. 1925.
 Bogoljubow wint tournooi te Kissingen, 24 Aug. 1928.
 Capablanca wint tournooi, 19 Aug. 1922.
 Euwe wint van Davidson, 28 Dec. 1924; Eerste prijs van het int. tournooi te Den Haag, 5 Aug. 1928; Wint tournooi te Husting, 7 Jan. 1931.
 Holland-België 5—5, 11 Oct. 1925.
 Holland wint van Duitschland, 15 Sept. 1929.
 Holland-Duitschland 4—0, 18 Juli 1930.
 V.A.S., kampioen van Nederland, 13 Febr. 1927.

SCHEEPSRAMPE N.
 Engelsche duikboot K 5, bij de manoeuvres onder water gebleven. De geheele bemanning (6 officieren en 50 man) verdronken, 21 Jan. 1921.
 Principessa Mafalda vergaat, 26 Oct. 1927.

SCHIEEPVAA RT.
 „Bremen”, volbrengt in 4 dagen en 18 uren van Southampton naar New York, 22 Juli 1929.

SCHELDE.
 Belgische aanspraken, 11 Dec. 1918.

SCHERMEN.
 Boer, Mej. De, Ned. kampioene floret, 10 Dec. 1927; 14 Dec. 1930.
 Ekhardt, Lt., Nederl. kampioen sabel, 11 Dec. 1927.
 Faber, Ned. kampioen sabel, 21 Dec. 1930.
 Holkema, Mej. C. S. van, Nederlandsche kampioene floret, 20 Dec. 1924.
 Jong, Kapit. A. E. W. de, kampioen floret en degen, 14 Dec. 1924; Militair kampioen van Europa op den degen, 2 Juni 1927; Nederl. kampioen degen, 18 Dec. 1927.

SCHERMEN (vervolg).

Kunze wint floretkampioenschap, amateurs, van Nederland, 26 Nov. 1922.
 Scherpenhuysen, Kap., wint degenkampioenschap van Nederland, 30 Oct. 1922.
 Wisselbeker te Parijs door Nederlanders gewonnen, 3 Juni 1922.

SCHEVENINGEN.
 Monument onthuld voor de tijdens den oorlog verongelukte Scheveningsche visschers, 26 Sept. 1922.

SERVIE.
 Albanië, Grens door Gezantenraad vastgesteld, 5 Aug. 1925.
 Alexander, Koning, en Maria van Roemenië gehuwd, 8 Juni 1922.
 Drasjkowitz, Minister van Binnenlandsche Zaken, doodgeschoten, 22 Juli 1921.
 Grondwet door Koning niet in aangenomen, schept orde in den politieke chaos, 7 Jan. 1929.
 Kabinet afgetreden, 16 Juli 1922; 13 Apr. 1924.
 Nederland, Diplomatieke betrekkingen hersteld, 26 Apr. 1922.
 Pasjits, N., overleden, 9 Dec. 1926.
 Peter, Koning, overleden, 17 Aug. 1921.
 Tsjecho-Slowakije, Verbond geteekend, 1 Sept. 1922.

SEVRES (VREDE VAN).
 Vredesverdrag door Entente aan Turkije opgelegd, 10 Aug. 1920. Zie ook Turkije.

SHACKLETON.
 Zuidpool-reiziger, overleden aan boord van de Quest bij Zd. Georgië, 30 Jan. 1922.

SIAM.
 Cholera-epidemie, 9 Juli 1916.
 Nederland, Verdrag geteekend, 8 Juni 1925.

SIBERIE.
 Japansche penetratie, 20 Jan. 1920.

SLAAPZIEKTE.
 In Engeland heerschend, Febr. '21.
 Marshall, Dr. (Oeganda), gunstige resultaten, 21 Mei 1921.

SLEESWIJK.
 Volksstemming ten voordeele van Denemarken uitgevallen, 15 Febr. 1920.

SNELWANDELEN.
 Gubbels Ned. kampioen, 5 Oct. '30.

SOCIAAL-DEMOCRATEN.
 Congres te Bern, 4 Febr. 1919.
 Italiaansche Socialisten brengen 3 miljoen Lire voor Rusland bijeen, 14 Febr. 1922.
 Zürich, Partij treedt toe tot de Derde Internationale, 1 Aug. 1919.
 Zwitsersche socialisten treden tot de derde Internationale toe, 19 Apr. 1920.

S. D. A. P.
 Congres te Utrecht spreekt zich uit voor Ontwapening, 28 Mrt. 1921.
 Massa-meeting, ca. 80.000 personen nemen hieraan deel, 19 Sept. 1926.
 Oudegeest, Jan, bezoldigd voorzitter, 17 Dec. 1927.
 Vliegen, W. H., partijvoorzitter, 16 Febr. 1925.

SOEDAN.

Onafhankelijkheid uitgeroepen, Engeland neemt maatregelen, 14 Mrt. 1920.

SPANJE.

Aartsbisschop van Saragossa vermoord, 5 Juni 1923.

Berenguer, Generaal, opvolger van Primo de Rivera, 28 Jan. 1930.

Dato, minister-president, vermoord, 9 Mrt. 1921.

Denemarken, Handelsverdrag gesloten, 3 Jan. 1928.

Directorium opgeheven, 3 Dec. '25.

Frankrijk, Accoord i.z. statuut van Tanger geteekend, 3 Mrt. 1928; Overeenkomst i.z. Marokko geteekend, 16 Juli 1926.

Griepepidemie, 5 Jan. 1927.

Italië, Vriendschapsverdrag gesloten, 10 Aug. 1926.

Kabinet, Alhucemas, gevormd, 8 Dec. 1922; afgetreden, 14 Sept. 1923; Dato, 1 Sept. 1920; 27 Jan. 1921; Maura, 14 Aug. 1921; Primo de Rivera, 3 Dec. 1925; Sanchez Guerra, 9 Mrt. 1922; afgetreden, 6 Dec. 1922; Sanchez Toca, gevormd, 21 Juli 1919.

Koning Alfonso afgezet, republiek uitgeroepen, 14 Apr. 1931.

Koningin-Moeder, Maria Christina, overleden, 6 Febr. 1929.

Marokko, Overeenkomst met Frankrijk geteekend, 10 Juli '26.

Maura, Antonio, oud minister-president, overleden, 13 Dec. 1925.

Nederlandsche week te Madrid geopend, 10 Mei 1921.

Onlusten uitgebroken, 12 Sept. 1923; 16 Dec. 1930.

Parlement ontbonden, 3 Oct. 1920.

Peres Galdos, vermaard schrijver, te Madrid overleden, 7 Jan. 1920.

Primo de Rivera, dictator 1923 tot 28 Jan. 1930.

Protocol van Genève geteekend, 8 Dec. 1924.

Republiek uitgeroepen, 14 Apr. '31.

Wereldtentoonstelling te Barcelona geopend, 20 Mei 1929.

Weyler, Generaal, hoofd van den generalen staf, neemt ontslag, 4 Jan. 1922.

Zwitserland, Arbitrageverdrag geteekend, 7 Aug. 1926.

SPITSBERGEN.

Noorwegen toegekend, 16 Febr. 1920.

STAKINGEN (enkele grepen).

Argentinië, Buenos Aires, 11 Jan. 1919.

België, Algemeene uitbreiding, 16 Mei 1923; Antwerpen, Havenarbeiders, 18 Juni 1928; Tramperoneel, 25 Mrt. 1924; Borinage, 15.000 mijnwerkers, 18 Febr. 1923; Borinage en Luik, 6.000 glasblazers, 18 Mrt. 1929; Borinage, mijnwerkers, 13 Aug. 1924; Gent, 10.000 man uit de metaalbedrijven, 17 Sept. 1928.

China, Shanghai, 150.000 man, 5 Juni 1925; ca. 60.000 man, 19 Febr. 1927; 150.000 arbeiders, 22 Mrt. 1927.

Denemarken, Transportarbeiders, 15 Mei 1925.

STAKINGEN (vervolg).

Duitschland, Berlijn, Metaalindustrie, reeds meer dan 100.000 arbeiders, 7 Juli 1923; 4 Jan. 1924; Rijngebied en Westfalen, 11 Jan. 1919; Saksen, Spoorwegen, 5 Mrt. 1925.

Elzas-Lotharingen, Spoorwegen, 16 Febr. 1926.

Engeland, Havenarbeiders, 16 Febr. 1924; beëindigd, 25 Febr. 1924; Londen, Tram- en autobuspersoneel, 40.000 man, 22 Mrt. 1924; Ondergrondse spoorwegen, 5 Juni 1924; Opheffing bij de Ondergrondse, 13 Juni 1924; Verkeersstaking opgeheven, 31 Mrt. 1924; Machinisten en stokers (60.000 man), 20 Jan. 1924; Mijnwerkersstaking, 22 Juli 1919; Alg. 1 April 1921; 20.000 mijnwerkers, 1925; 30 Apr. 1926; Spoorwegstaking opgeheven, 29 Jan. 1924; Zuid-Wales, 46.000 mijnwerkers, 5 Apr. 1923.

Frankrijk, Ambtenaren, 5 Mei '26; Bordeaux, Havenarbeiders, 24 Sept. 1928; Cheminots in algemeene staking, 4 Apr. 1920; Havre en Marseille, 23 Sept. 1922; Roubaix en Tourcoing 130.000 arbeiders, 27 Mrt. 1920.

Griekenland, algemeene, 20 Aug. 1923; Athene, Algemeene staking uitgebroken, 10 Mrt. 1927; Spoorwegen, 8 Mrt. 1925.

Ierland, Dublin, Havenarbeiders, 26 Mei 1924.

Nederland, Amsterdam, Metaalwerkersstaking geëindigd, 16 Apr. 1919; Postbeambten en Telegrafisten, 5 Oct. 1920; opgeheven, 9 Oct. 1920; Werkspoor, 1.500 arbeiders leggen het werk neer, 8 Mei 1924; Havenconflict, Stakingen en Sabotage, 18 Febr. 1920; geëindigd, 24 Apr. 1920; Heemaf, 750 personen, 19 Aug. 1926; Sigarenmakersbedrijf, 2 Oct. 1922.

Ned. Oost-Indië, Soerabaja, 2.000 man van de Marine-Etablisseminten, 16 Dec. 1925.

Noorwegen, Havenarbeiders, 17 Jan. 1924; IJzer-, Textiel- en Schoenenindustrie, 12.000 man, 15 Febr. 1927.

Oostenrijk, Bankpersoneel, 19 Febr. 1924; Weenen, 11 Jan. 1919; Bankpersoneel hervat werk, 6 Mrt. 1924; Spoorwegpersoneel, 7 Nov. 1924; Beëindigd, 11 Nov. 1924.

Polen, Textielnijverheid, 70.000 arbeiders staken te Lodz, 29 Nov. 1924.

Roergebied, Mijnwerkers 600.000, 20 Mei 1924.

Spanje, Barcelona, 31 Jan. 1928.

Tsjecho Slowakije, Mijnwerkers, 18 Aug. 1923.

Ver. Staten, bootwerkers, 10 Jan. 1919; mijnwerkers, 158.000, 1 Sept. 1923.

Zweden, Zeelieden, 8 Apr. 1925.

STATUS VAN TANGER.

Conventie door Fransche, Engelsche en Spaansche gevolmachtigden geteekend, 14 Dec. 1923.

STRESEMANN, Dr. GUSTAV.

Duitsch Min. v. Buitenl. Zaken, overleden, 3 Oct. 1929.

SUKER.

Bietsuiker, Wereldproductie:

'13/'14 '29/30 '30/'31

In mill. ton 8.9 9.2 11.50

Rietsuiker, Wereldproductie:

'13/'14 '29/30 '30/'31

In mill. ton 9.4 18.0 16.7

SURINAME.

Heemstra, Mr. A. J. A. A. baron van, Gouverneur, 22 Apr. 1921.

Petroleum aangeboord, 22 Apr. '27.

SYRIE.

Frankrijk neemt gedeelte, 22 Dec. 1919.

Jouvenel, Henry de, Hooge Commissaris te Beiroet gearriveerd, 2 Dec. 1925; afgetreden, 27 Juli '26.

Onafhankelijkheid door Volksraad af, 20 Mrt. 1926.

Opstand tegen Fransch regiem, Aug.-Dec. 1925.

Sarrail, Generaal, Hoog-Commissaris, 28 Nov. 1924.

T.

TABAK.

Jaarlijksche uitvoer in tonnen van Ned.-Ind. tabak uit Nederland:

1927-'31

	Deli	Java	Tot.
Duitschl. *)	9583	24761	26608
België en			
Luxemburg	686	4691	6304
Frankrijk	306	3197	2057
V.S. Amer.	2295	571	1258
Spanje	55	1082	729
Oostenrijk	251	1124	237
Denemarken	501	841	1609
Zwitserland	145	872	1073
Alg. en Tunis	39	331	512
Gr.-Brittannië	71	149	119

Tot. uitvoer 15187 40051 42729

*) Samengevoegd de uitvoeren naar Pruisen, Bremen, Hamburg, Mecklenburg en Lübeck.

TANGERCONFERENTIE.

Londen, 28 Sept. 1923.

TELEFONIE.

Zie Draadlooze Telefonie.

TENNISSEN.

Amerika wint van Frankrijk en behoudt de Davis Cup, 10 Sept. 1926.

Cocket wint de finale te Wimbledon, 2 Juli 1927.

D.D.V. kampioen van Nederland, 20 Juli 1930.

Frankrijk wint de finale in het Davis Cup tournooi, Europeesche zone, 22 Juli 1927.

Holland-Amerika, 1—4, 12 Mei 1927; Holland-Australië (dames), 2—6, 26 Aug. 1928; Holland-Belgie, 9—15, 21 Sept. 1924; id. 20—0, 10 Mei 1925; id. 3—2, 9 Mei 1926; id. 15—9, 11 Juli 1926; id. 11—13, 9 Sept. 1928; id. 14—8, 14 Sept. 1930; id. (dames), 8—4, 21 Sept. 1930; Holland-Denemarken, 1—4, 6 Mei 1927; Holland-Duitschland, 7—10, 13 Sept. 1925; id. 7—12, 29 Aug. 1926; id. (profs), 0—5, 21 Dec. 1930; Holland-Engeland, 10—7, 31 Aug. 1925; id. 10—7, 16

TENNISSEN (vervolg).

Aug. 1926; Holland-Finland, 4—1, 18 Mei 1930; Holland-Frankrijk, 0—10, 21 Aug. 1927; Holland-Hongarije, 3—2, 20 Mei 1928; Holland-Italië, 2—3, 18 Mei 1926; Holland-Tsjecho-Slowakije, 3—2, 17 Mei 1925; id. 2—3, 23 Juni 1928; Holland-Zweden, 5—0, 14 Juni 1925.

Lacoste, kampioen van Amerika Heeren enkelspel, 17 Sept. 1927. Lenglen, Mlle., wint Wimbledon Tournooi, 3 Juli 1925.

Lenglen, Suzanne, beroepsspeelster, 4 Aug. 1926.

Scheveningen-Kopenhagen, 3—2, 3 Febr. 1924.

Tilden wint uit kampioenschappen, 13 Juli 1930.

Timmer, kampioen van Zwitserland, 28 Aug. 1927; wint Festina tournooi, 7 Sept. 1930.

Wills, Helen, wint het dames-enkelspel te Wimbledon, 2 Juli 1927; kampioene van Amerika, 30 Aug. 1927.

THEE (JAVA).

Uitvoer uit Java naar Nederland, Oogstjaar 1 Juli—30 Juni (in kisten van 40 K.G. netto):

Jaren.	Nederland
1920-1921 . .	325,000 kisten
1921-1922 . .	246,000 „
1922-1923 . .	259,000 „
1923-1924 . .	340,000 „
1924-1925 . .	240,000 „
1925-1926 . .	287,000 „
1926-1927 . .	348,000 „
1927-1928 . .	321,000 „
1928-1929 . .	307,000 „
1929-1930 . .	320,000 „
1930-1931 . .	303,000 „

TINGLEY, KATHERINE.

Bekende Zweedsche Theosofo overleden, 10 Juli 1929.

TIROL.

Aansluiting bij Duitschland geëischt, 1 Apr. 1920.

TOET-ANK-AMEN.

Graf door Howard Carter geopend, 25 Jan. 1925.

Mummie onderzocht, 14 Nov. 1925. Sarcophaag blootgelegd, 2 Jan. 1924.

TRIPOLI.

Gevechten tusschen Italianen en Senoessi's, 26 Aug. 1926.

TSJECHO-SLOWAKIJE.

Benesj, minister-president, 27 Sept. 1921.

Drievoudig verbond met Oostenrijk en Zuid-Slavië, 20 Dec. 1919.

Duitschland, Handelsverdrag geteekend, 27 Juni 1921.

Engeland, Handelsverdrag gesloten, 17 Juli 1923.

Engelsch-Tsjechische Bank opgericht te Praag, 7 Apr. 1922.

Frankrijk, Handelsverdrag, 10 Nov. 1920; Verdrag geteekend, 25 Jan. 1924.

Geestelijkheid besluit zich van de Roomsche Kerk af te scheiden, 12 Jan. 1920.

Kabinet, Bechynye, 4 Dec. 1925; Benesj afgetreden, 6 Oct. 1922; Czerny afgetreden, 12 Oct. 1926;

TSJECHO-SLOWAKIJE (vervolg).

Svehla, 12 Oct. 1926; 6 Oct. 1922. Litauen, Vriendschapsverdrag geteekend, 12 Mrt. 1930.

Masarijk, president, 28 Mei 1920; 26 Mei 1927.

Nederland, Handelsverdrag ondertekend, 21 Jan. 1923.

Oekraïne, Verdrag gesloten, 1 Juni 1922.

Oostenrijk, Crediet van 175 milliard Kronen, 24 Aug. 1922.

Petroleum, Krachtige bron aangeboord, 11 Nov. 1921.

Polen, Handelsverdrag geteekend, 23 Apr. 1925.

Rusland, Verdrag gesloten, 1 Juni 1922.

Servië, Verbond geteekend, 1 Sept. 1922.

Staking, zie onder leier S. Verkiezingen, Linksche successen, 15 Nov. 1925.

Zuid-Slavië, Militaire overeenkomst geteekend, 5 Aug. 1921; Verbond, 22 Aug. 1920.

TUNIS.

Bey overleden, 11 Juli 1922.

TURKIJE.

Afghanistan, Vriendschapsverdrag, 28 Mei 1928.

Alcohol-verbod afgekondigd, 2 Apr. 1923.

Angora, Grondwet afgekondigd, 3 Nov. 1922; Zetel der Regeering, 10 Aug. 1923; Hoofdstad, 14 Oct. 1923; Moestafa Kemal Pasja verklaart de regeering te Angora als de eenige Turksche regeering, 30 Jan. 1921.

Ankara (zie Angora). Armenië, Vrede geteekend, 19 Oct. 1921.

Azerbeidsjan, Vrede geteekend, 19 Oct. 1921.

België, Voorloopig handelsverdrag gesloten, 1 Febr. 1926.

Duitschland, Handelsverdrag ondertekend, 27 Mei 1930; Verdrag geteekend, 4 Mrt. 1924.

Engeland, Overeenkomst i.z. Moesol geteekend, 6 Juni 1926.

Fethi bei, premier, 22 Nov. 1924.

Fez en tulband wettelijk afgeschaft, 27 Nov. 1925.

Frankrijk, Verdrag nopens Syrië gesloten, 2 Juni 1926; Vriendschapsverdrag ondertekend, 3 Febr. 1930.

Georgië, Vrede geteekend, 19 Oct. 1921.

Griekenland, Oorlog, gedurende 1922, Engelsche interventie; Overeenkomst gesloten, 15 Apr. 1925;

Protocol i.z. grensregeling geteekend, 6 Nov. 1926; Vredesverdrag van Lausanne geteekend (zie Lausanne), 22 Juli 1923; Vriendschapsverdrag gesloten, 30 Oct. 1930.

Grieksche inwoners van Konstantinopel worden in concentratiekampen geïnterneerd, 19 Oct. 1924.

Grondwet van Angora afgekondigd, Mustapha Kemal, 3 Nov. 1922.

Ismed pasja, afgetreden, 22 Nov. 1924.

Kabinet, Ismed Pasja, 5 Mrt. 1925;

TURKIJE (vervolg).

Moestafa Kemal afgetreden, 14 Juli 1922.

Kemalistenstrijd (aanhangers van Mustapha Kemal), tegen Sultan, 1922.

Khalief en Ottomaansche familie verbannen, 4 Mrt. 1924.

Khalifaat, afscheiding van Sultanaat, 4 Nov. 1922.

Koerdistan, Opstand uitgebroken, 24 Febr. 1925; Opstandelingen roepen het Koninkrijk uit, 26 Febr. 1925; Sjeik Said en 46 aanhangers terechtgesteld, 30 Juni 1925.

Konstantinopel door de pest besmet verklaard, 27 Oct. 1926.

Latijnsche alfabet, Wet tot wijziging door de Nationale vergadering aangenomen, 1 Nov. 1928.

Moestafa Kemal Pasja, Mislukte aanslag te Smyrna, 8 Jan. 1924; Herkozen tot president van de Republiek, 1 Nov. 1927; president, 4 Mei 1931.

Nederland, Handelsverdrag geteekend, 16 Aug. 1926; Vriendschapsverdrag geteekend, 16 Aug. 1924.

Oecumenische patriarch uit Konstantinopel verdreven, 30 Jan. 1925.

Perzië, Grensgeschied, 21 Sept. 1923; Onzijdigheidsverdrag gesloten, 7 Mei 1926.

Pest te Konstantinopel, 16 Dec. 1923.

Rechtbanken, buitengewone, opgeheven, 28 Febr. 1927.

Republiek uitgeroepen, Moestafa Kemal Pasja, president, 30 Oct. 1923.

Rusland, Handelsverdrag geteekend, 12 Mrt. 1927.

Sèvres, Vrede v., door Entente opgelegd (zie vrede), 10 Aug. 1920.

Smyrna, brand, grootendeels verwoest, 15 Sept. 1922; ontruimd door Grieken, 9 Sept. 1922.

Sultan, gevlucht, 19 Nov. 1922; wordt niet meer erkend, 3 Nov. 1922.

Ver. Staten, Diplomatieke betrekkingen hervat, 16 Febr. 1927; Voorloopig handelsverdrag gesloten, 26 Febr. 1926.

Vlootvermindering in de Zwarte Zee, 8 Mrt. 1931.

Vrede (v. Sèvres) door Entente opgelegd, Turkije verliest alles behalve Klein-Azië en Constantinopel met omgeving, 10 Aug. 1920.

Vrouwenkiesrecht ingesteld, 6 Dec. 1929.

Wetboek (nieuw burgerlijk), ingevoerd, 13 Mrt. 1926.

U.

UITVINDING.

Kanon, Fransch ingenieur Delamarre-Maze vindt een nieuw kanon uit. Projectiel heeft een snelheid 40% groter dan die van een gewoon, 14 Mrt. 1920.

ULSTER.

Abercorn, hertog van, Gouverneur van Nd. Ierland benoemd, 11 Dec. 1922.

ULSTER (vervolg).

Gouverneur, hertog van Abercorn, 11 Dec. 1922.

Zie Ierland.

UNIE VAN VOLKENBONDSVEREENIGINGEN.

Treub, Prof. Mr. M. W. F., president, 9 Oct. 1923.

V.**VALENTINO, RUDOLPH.**

Bekend filmartiest, overleden, 23 Aug. 1926.

VATICHAAN.

Beieren, Concordaat gesloten, 19 Mrt. 1924.

Benoist, Fransch gezant, 27 Mrt. 1922.

Dubois, kard., tot Aartsbisschop v. Parijs benoemd, 1 Oct. 1920.

Encyclick Paus Pius XI, zie letter E, 15 Mei 1931.

Frankrijk, Diplomatieke betrekkingen verdraagde, 19 Juni 1920; Betrekkingen hervat, 3 Febr. '20.

Italië, Verzoening tot stand gekomen, 2 Febr. 1929.

Kardinaals, Acht, benoemd, 12 Dec. 1922.

Lateraan-verdragen (met Italië) aangenomen, 25 Mei 1929.

Paus Benedictus XV overleden, 22 Jan. 1922.

Pius XI, Paus, in den St. Pieter gekroond, 12 Febr. 1922.

Pruisen, Concordaat te Berlijn geteekend, 13 Juni 1929.

Ratti, Kardinaal Achille, tot Paus gekozen. Hij neemt de naam van Pius XI aan, 6 Febr. 1922.

Rusland, Verdrag gesloten, 30 Apr. 1922.

VEERTIEN PUNTEN V. WILSON.

De president der Ver. Staten, Woodrow Wilson, heeft in 1918 de volgende veertien punten voorgesteld als basis van den vrede tusschen de Geallieerde mogendheden en de Centrale mogendheden (Duitschland, Oostenrijk-Hongarije, Bulgarije, Turkije):

1. Openbaarheid van alle verdragen;
2. Vrijheid der zeeën;
3. Open deur van den handel tusschen de volken;
4. Algemeene vermindering der bewapening;
5. Billijke verdeeling der Koloniën;
6. Erkenning van Rusland;
7. Herstel van België.
8. Wederopbouw der verwoeste gebieden in het Noorden van Frankrijk en restitutie van Elzas-Lotharingen;
9. Uitbreiding van het Italiaansche grondgebied;
10. Zelfstandigverklaring der volkeren van den Oostenr.-Hongaarsche monarchie;
11. Regeling der Balkanstaten;
12. Regeling van de Turksche kwestie;
13. Herstel van Polen;
14. Oprichting van den Volkenbond.

VENEZUELA.

Nederland, Herstel der betrekkingen, 29 Jan. 1921.

Perez, Juan, President, 31 Mei '29. Petroleumbron ontdekt, 19 Mrt. 1923.

VERDRAG VAN LOCARNO.

Zie Locarno.

VERDRAG VAN TRIANON.

Zie onder Hongarije.

VERDRAG VAN VERSAILLES.

Zie Vredesverdrag van Versailles.

VERDRAG VAN WASHINGTON.

Zie Maritieme Conventie van Washington.

VEREENIGDE STATEN.

Al. Smith, Gouverneur van den Staat New-York, 4 Nov. 1924.

Beurs, Paniekstemming uitgebroken, 28 Oct. 1929.

Burnett, Fr. Hodgson, schrijfster o.a. van de „Kleine Lord”, †, 2 Nov. 1924.

Californië, Uitsluiting der Japaners van grondbezit bij referendum bestendigd, 4 Nov. 1920.

China, Verdrag door Senaat geratificeerd, 31 Mrt. 1922.

Coolidge, president, 4 Nov. 1924.

Curwood, J. A., schrijver van Natuurverhalen, 14 Aug. 1927.

Daugherty, attorney-general, dient zijn ontslag in, 28 Mrt. 1924.

Dawes, Gener., Vice-President, 4 Nov. 1924. (Zie Dawes-plan).

Draafl. verbinding met Ned. Oost-Indië opengesteld, 1 Mei 1921.

Duitsche schepen, tijdens oorlog in beslag genomen, blijven Amerikaansch eigendom, 17 Mei 1919.

Duitschland, Handelsverdrag onderteekend, 8 Dec. 1923.

Duncan, Isadora, danseres, †, 14 Sept. 1927.

Frankrijk, Alliantie, 28 Juni 1919; Arbitrageverdrag geteekend, 6 Febr. 1928.

Harding, presid., geïnstalleerd, 5 Mrt. 1921; †, 2. Aug. 1923.

Hoover, als president geïnstalleerd, 4 Mrt. 1929.

Hughes, afgetreden, 10 Jan. 1925.

Immigratie voor onbepaalden tijd verboden, 15 Dec. 1920.

Immigratiewet door Coolidge geteekend, 26 Mei 1924.

Influenza epidemie, 28 Jan. 1920.

Italië, Arbitrageverdrag geteekend, 19 Apr. 1928.

Japansche werkkrachten, 50.000 werfarbeiders ontslagen, 12 Oct. 1922.

Kellogg, secretaris van Staat, 10 Jan. 1925. Zie Kellogg-pact.

Knox, senator, †, 13 Oct. 1921.

Landbouw Steunwet door Senaat aangenomen, 14 Febr. 1927.

Leening aan Krupp overteekend, 30 Dec. 1924.

Mexico, Ultimatum gezonden, 29 Oct. 1919.

Mijnwerkers verklaren zich voor nationalisatie mijnen, 14 Sept. '19.

Nederland, Verdrag i.z. vervoer van alcoholische dranken geteekend, 22 Aug. 1934.

Sacco en Vanzetti geëxecuteerd, 23 Aug. 1927.

VEREENIGDE STATEN (vervolg).

Spoorwegen (tijdens den oorlog geconfiscieerd) zijn aan vroegere eigenaars teruggegeven, 11 Febr. 1920.

Staking, zie letter S.

Tariefwet geteekend, 22 Sept. '22.

Turkije, Voorloopig handelsverdrag gesloten, 26 Febr. 1926; Diplomatieke betrekkingen hervat, 16 Febr. 1927.

Verkiezingen, Republik. meerderheid, 10 Nov. 1922.

Voedselvoorziening van Europa zal 30 Juni 1919 eindigen, 17 Mei '19.

Werkloozen, 2½ miljoen, 29 Dec. 1920.

Wervelstorm in Illinois, Missouri en Indiana, ongeveer 1200 dooden en 4000 gewonden, 19 Mrt. 1925.

Wilbur, Curtis, staatssecretaris v. Marine, 14 Mrt. 1924.

Wilson, Woodrow, president (1912-1920), †, 3 Febr. 1924.

Veertien punten (zie letter V.).

VERSAILLES.

Zie Vredesverdrag van Versailles.

VIERMOGENDHEDENVERDRAG.

Zie Maritieme Conventie van Washington.

VIJFMOGENDHEDENVERDRAG.

Zie Maritieme Conventie van Washington.

VLOOTCONFERENTIE, LONDEN.

Zittingen, 21 Jan.-22 April 1930.

VLOOTCONFERENTIE TE ROME.

Geopend, 15 Febr. 1924.

VOETBAL (Eenige grepen).

Arsenal wint de Engelsche voetbalbeker, 26 Apr. 1930.

Enschede, kampioen v. Nederland, 30 Mei 1926.

Feyenoord, kampioen van Nederland, 8 Juni 1924; id. 13 Mei '28.

Go-Ahead, kampioen van Nederland, 1 Juni 1930.

Heracles, Ned. kampioen, 19 Juni 1927.

Holland-België, 1—1, 15 Mei 1921; id. 0—4, 26 Mrt. 1922; id. 1—2, 7 Mei 1922; id. 1—1, 29 Apr. 1923; id. 1—1, 23 Mrt. 1924; id. 1—1, 27 Apr. 1924; id. 1—0, 15 Mrt. 1925; id. 5—0, 3 Mei 1925; id. 1—1, 14 Mrt. 1926; id. 1—5, 2 Mei 1926; id. 0—2, 13 Mrt. 1927; id. 3—2, 1 Mei 1927; id. 1—1, 11 Mrt. 1928; id. 0—1, 1 Apr. 1928; id. 1—1, 4 Nov. 1928; id. 1—0, 8 Dec. 1929; id. 2—2, 4 Mei 1930; id. 1—3, 18 Mei 1930; id. 1—4, 14 Sept. 1930.

Holland-Denemarken, 2—0, 2 Apr. 1920; id. gelijk spel, 12 Juni 1921; id. 2—0, 18 Apr. 1922; id. 4—2, 24 Oct. 1925; id. 1—4, 13 Juni 1926; id. 2—0, 22 Apr. 1928; id. 1—1, 12 Juni 1928.

Holland-Duitschland, 0—1, 21 Apr. 1924; id. 2—1, 29 Mrt. 1925; id. 2—4, 18 Apr. 1926; id. 2—3, 31 Oct. 1926; id. 2—2, 20 Nov. 1927; id. 1—1, 26 Apr. 1931.

Holland-Egypte, 1—2, 14 Juni '28.

Holland-Frankrijk, 5—0, 14 Nov. 1921; id. 8—1, 2 Apr. 1923.

Holland-Hongarije, 6—2, 8 Juni '30.

Holland-Italië, 2—2, 8 Mei 1921; id. 1—1, 6 Apr. 1930.

VOETBAL (vervolg).

Holland-Noorwegen, 1—4, 3 Nov. 1929.
Holland-Tsjecho Slowakije, 8—1, 18 Apr. 1927.
Holland-Zuid Afrika, 2—1, 2 Nov. 1924.
Holland-Zweden, 1—0, 13 Nov. '27.
Holland-Zwitserland, 2—0, 28 Mrt. 1921; id. 5—0, 19 Nov. 1922; id. 4—1, 25 Nov. 1923; id. 1—4, 19 Apr. 1925; id. 5—0, 28 Mrt. 1926; id. 1—2, 6 Mei 1928; id. 3—6, 2 Nov. 1930.
H.B.S., kampioen van Nederland, 22 Mrt. 1925.
Troost-Tournooi, Chili-Mexico, 3-1, 5 Juni 1928; Holland-België, 3—1, 5 Juni 1928; Holland-Chili, 2—2, 8 Juni 1928.
Zwaluwen-Roode Duiwels, 2—2, 16 Febr. 1926.

VOLKENBOND.

Vereeniging van Staten, die zich onderling plechtig hebben verbonden om geen oorlog te beginnen voordat zij de geschillen, die zij hebben met elkaar of met niet-leden van den Bond, hebben onderworpen aan arbitrage en aan een uitstel van 3 tot 9 maanden. Iedere Staat, die zich niet aan deze afspraak houdt, vindt onmiddellijk alle andere Staten tegenover zich, terwijl deze verplicht zijn, alle politieke relaties met den overtreder te verbreken. De leden van den Bond hebben zich verbonden zooveel mogelijk samen te werken ten opzichte van economische, humanitaire, sociale en arbeidsvraagstukken.
De voornaamste organen van den Volkenbond zijn: De Raad, De Assemblée, het Secretariaat, De Internationale arbeidsorganisatie (zie Letter I), Het Permanente Hof van Internationale Justitie te den Haag (zie letter P.).
De Volkenbond heeft het toezicht over de mandaten (zie letter M.).
Abessinië toegetreden, 28 Sept. 1923.
Albanië, toegetreden, 16 Dec. 1920.
Argentinië, toegetreden, 18 Juli 1919.
Australië, toegetreden, 10 Jan. 1920.
België, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Bolivia, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Bouw van het Volkenbondspaleis goedgekeurd, 3 Mrt. 1929.
Britsch-Indië, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Bulgarije, toegetreden, 16 Dec. '20.
Canada, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Chili, toegetreden, 4 Nov. 1919.
China, toegetreden, 16 Juli 1920.
Colijn, Minister H., voorzitter der Technische Commissie, 10 Sept. 1930.
Columbia, toegetreden, 16 Febr. '20.
Cuba, toegetreden, 8 Maart 1920.
Denemarken, toegetreden, 8 Mrt. 1920.
Duitschland, toegetreden, 8 Sept. 1926.
Einstein, Prof., benoemd tot lid van

VOLKENBOND (vervolg).

de commissie voor intellectueele samenwerking, 16 Juni 1924.
Engeland, toegetreden, 10 Jan. '20.
Estland, toegetreden, 22 Sept. '21.
Finland, toegetreden, 16 Dec. '20.
Frankrijk, toegetreden, 10 Jan. '20.
Griekenland, toegetreden, 30 Mrt. 1920.
Guatamala, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Haiti, toegetreden, 30 Juni 1920.
Honduras, toegetreden, 3 Nov. '20.
Hongarije, toegetreden, 18 Sept. 1922.
Ierland, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Iersche Vrijstaat, toegetreden, 10 Sept. 1923.
Italië, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Karnebeek, Jhr. van, benoemd tot voorzitter, 6 Sept. 1921.
Japan, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Kroatië, toegetreden, 10 Febr. '20.
Letland, toegetreden, 22 Sept. '21.
Liberië, toegetreden, 30 Juni 1920.
Lithauen, toegetreden, 22 Sept. '21.
Luxemburg, toegetreden, 16 Dec. 1920.
Meulen, ter, voorzitter der financiële commissie, 27 Aug. 1924.
Nederland, toegetreden, 9 Mrt. '20.
Nicaragua, toegetreden, 3 Nov. '20.
Nieuw Zeeland, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Noorwegen, toegetreden, 5 Mrt. '20.
Oostenrijk, toegetreden, 16 Dec. '20.
Panama, toegetreden, 9 Jan. 1920.
Paraguay, toegetreden, 26 Dec. '19.
Peru, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Perzië, lid van den Raad, 10 Sept. 1928; toegetreden, 21 Nov. 1919.
Polen, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Portugal, toegetreden, 8 Apr. '20.
Roemenië, toegetreden, 8 Apr. '20.
Salandra treedt af als president van de Italiaansche delegatie, 5 Jan. 1924.
San Domingo, toegetreden, 29 Sept. 1924.
San Salvador, toegetreden, 10 Mrt. 1924.
Servië, toegetreden, 10 Febr. 1920.
Siam, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Slovenië, toegetreden, 10 Febr. '20.
Spanje, lid van den Raad, 10 Sept. 1928; toegetreden, 10 Jan. 1920.
Tsjecho Slowakije, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Uruguay, toegetreden, 10 Jan. '20.
Venezuela, lid van den Raad, 10 Sept. 1928; toegetreden 3 Mrt. '20.
Vorming Volkenbond, 10 Jan. '20.
Zahle (Deen) tot voorzitter gekozen, 3 Sept. 1928.
Zuid-Afrika, toegetreden, 10 Jan. 1920.
Zweden, toegetreden, 9 Maart '20.
Zwitserland, toegetreden, 8 Mrt. 1920.

VOLKENBONDSVEREEN., CONGR.

Opening, 5 Juni 1922.

VREDE VAN NEUILLY.

Zie onder Bulgarije.

VREDESCONFERENTIE.

Annexaties, niet berustende op strategische overwegingen, geëischt, 1 Febr. 1919.
Bestrafing der voor den oorlog

VREDESCONFERENTIE (vervolg)

verantwoordelijke personen geëischt, 17 Juni 1919.
Bolsjewiki nemen niet deel, 22 Jan. 1919.
Clemenceau, voorzitter, 18 Jan. '19.
Duitsche Koloniën, Aanvaarding beginsel mandatarissen, 31 Jan. 1919.
Economischen raad ingesteld, 9 Febr. 1919.
Georganiseerd, 15 Jan. 1919.
Japan eischt Sjantunggebied, de Carolinen en de Marshall-eilanden, 11 Febr. 1919.
Luxemburg, 11 Aug. 1921.
Militaire voorwaarden door Generaal Foch samengesteld, 3 Mrt. 1919.
Opening te Versailles, 18 Jan. '19.
Paus dringt op verzachting aan, 20 Mei 1919.
Schadevergoeding, zie Herstelbetalingen van Duitschland.
Sovjet-Rusland niet erkend, 20 Febr. 1920.
Volkenbondsvraagstuk door pres. Wilson ingeleid, 26 Jan. 1919.
VREDESVERDRAG VAN DORPAT.
Zie Dorpat.
VREDESVERDR. v. St. GERMAIN.
Door de verdragen van St. Germain (1919), Trianon (1920) en de volksstemming in Odenberg (1921) verloor Oostenrijk (zonder Hongarije) aan Italië 23.410 K.M.², aan Tsjecho Slowakije 78.534 K.M.², aan Polen 79.562 K.M.², aan Roemenië 10.388 K.M.², aan Zuid-Slavië 28.441 K.M.² en Fiume 6 K.M.².
Leger moet op 15.000 teruggebracht worden; alle oorlogsvoorraden en wapens moeten aan Geallieerden worden uitgeleverd. Schadevergoeding 5 milliard mark in goud.
VREDESVERDR. v. VERSAILLES.
Vredesverdrag gesloten tusschen Duitschland en 26 mogendheden waarmede het in oorlog was geweest. De Duitse regeering vond de voorwaarden eerst onaannemelijk, nam deze ten slotte 22 Juni 1919 aan, de ondertekening had op 28 Juni 1919 te Versailles plaats door de Duitse afgevaardigden Bell en Müller.
Met de Vereenigde Staten werd door Duitschland op 25 Aug. 1921 een afzonderlijke vrede gesloten. De oorspronkelijke voorwaarden werden gevormd door de veertien punten van president Wilson (Amerika) (zie onder V.), waarvan echter de door den Raad van Vier (Clemenceau (Frankrijk), Lloyd George (Engeland), Wilson (Amerika), Orlando (Italië), voorgestelde latere voorwaarden aanmerkelijk afweken.
Voornaamste bepalingen zijn: Duitschland staat Elzas-Lotharingen aan Frankrijk af, het grootste deel van Polen en W. Duitschland aan Polen (O.-Pruisen wordt van W.-Pruisen gescheiden, Pool-schen Corridor), het gebied Memel aan de Entente, Danzig wordt

VERDR. v. VERSAILLES (verv.)

vrijstaat en vrijhaven van Polen, Moresnet, Eupen en Malmédy komen aan België, N. Sleeswijk (Noordelijk gedeelte) aan Denemarken, Saargebied tot 1935 onder het beheer van den Volkenbond, na volksstemming in 1935 met een gunstig verloop voor Duitschland zouden de kolenmijnen in het Saargebied van Frankrijk moeten worden teruggekocht. Duitschland's aansluiting bij Oostenrijk is verboden, Tolverbond met Luxemburg wordt opgeheven. Alle koloniën moeten worden afgestaan aan Volkenbond. Duitschland's leger zal tot 100.000 man verminderd worden, mag alleen uit vrijwilligers bestaan en geen zware artillerie, giftgassen, tanks, noch vliegtuigen bezitten. Alle versterkingen binnen 50 K.M. van rechter Rijn-oever moeten worden geslecht, zoome de versterkingen van de kust van de Oostzee en Helgoland. De geheele Deutsche oorlogsvloot, behalve eenige kleinere schepen moeten uitgeleverd worden, benevens een enorme hoeveelheid oorlogsmateriaal. Uitlevering van de koopvaardijvloot en afstand van de onderzeesche kabels. Duitschland is verplicht de verwoeste gebieden in Frankrijk en alle verdere aangerichte schade te herstellen, het daartoe vereischte bedrag zal later worden vastgesteld (zie Herstelbetalingen). Uitlevering van de door de Geallieerden als oorlogsmisdadigers gekwalificeerden. Eenzijdige meestbegünstiging der geallieerde landen op economisch gebied gedurende 5 jaar. Internationale controle over de Deutsche waterwegen. De levering van een jaarlijksche hoeveelheid steenkolen, vee en andere producten. Ter waarborging van de nakoming van het verdrag worden de linker-Rijnoever en eenige bruggenhoofden (Keulen, Mainz, Koblenz) bezet. Geleidelijke ontruiming in 5, 10 en 15 jaar. Sancties bij niet-nakoming dezer voorwaarden. België, Weigert onderteekening mits onmiddellijk crediet van 100 miljoen pond sterling, 30 Apr. '19; ratificeert, 10 Aug. 1919. Brazilië teekent, 13 Nov. 1919. Cuba ratificeert, 9 Febr. 1920. Duitschland, onderteekent, 28 Juni 1919; Weigert aan te nemen, afwijkend van Wilson's 14 punten, 12 Apr. 1919. Engeland ratificeert, 11 Oct. 1919. Frankrijk ratificeert, 15 Oct. 1919. In werking getreden, 10 Jan. 1920. Italië ratificeert, 14 Febr. 1920. Japan ratificeert, 11 Oct. 1919. Publicatie, 7 Mei 1919. Roemenië teekent, 14 Nov. 1919. Servië teekent, 7 Dec. 1919. Tsjecho-Slowakije teekent, 9 Nov. 1919. Ver. Staten, ratificeeren, 17 Mei 1920.

VROUWENBEWEGING.

Congres te Weenen, 10 Juli 1921.

W.**WAPENSTILSTAND** (Wereldoorlog 1914—1918).

Geteekend, 11 Nov. 1918.

Verlengd, 17 Febr. 1919.

WASHINGTON.

Zie Maritieme Conventie van Washington.

WATERPOLO.

Het „Y“, Nederlandsch kampioen, 25 Aug. 1924; id. 8 Aug. 1930.

Holland-België, 4—5, 2 Aug. 1925; id. 3—2, 15 Aug. 1926; id. 4—7, 10 Aug. 1924; id. 9—4, 6 Juli 1930.

WEIMAR.

Grondwet v. Duitschland afgekondigd, 6 Febr. 1919.

WERELDOORLOG 1914—1918.

Geëindigd, 11 Nov. 1918.

WIELINGENKWESTIE.

Engeland wenscht oplossing door vertegenwoordigers van Engeland, Frankrijk, Holland en België, 11 Sept. 1920.

WIELRIJDEN.

Bosch van Drakesteyn, Jhr., kampioen van Nederland, amateurs, 17 Juni 1928.

Frantz, N., wint de „Tour de France“, 17 Juli 1927.

Holland verliest van Duitschland, 6 Juni 1926; id. van Frankrijk, 15 Juli 1928.

Kaufman, wereldkampioen profs, 16 Aug. 1925.

Kempen, van—Van Nek, winnen 6-daagschen te Brussel, 3 Jan. 1925.

Kempen, P. van, Ned. kampioen sprint, 21 Juni 1925.

Kempen, v.—Beyl, winnen 6-daagschen te Parijs, 5 Apr. 1925.

Linart, verbetert 6 wereldrecords, 22 Juni 1924; wereldkampioen stayers, 1 Aug. 1926; wereldkampioen achter motoren, 24 Juli '27.

Mazairac, wereldkampioen amateurs, 11 Aug. 1919.

Meyer, wereldkampioen amateurs, 16 Aug. 1925.

Moeskops, kerstprijs te Parijs, 25 Dec. 1922; wereldkampioen, Koppenhagen, 7 Aug. 1921; wereldkampioen sprinters, 17 Sept. '22; id. 3 Aug. 1924; id. voor profs, 25 Juli 1926; Ned. kampioen sprint, 6 Juni 1927.

Nek, van, Nederl. kampioen langen afstand, 6 Juni 1927.

Peeters (Nederland), wereldkampioen amateurs te Antwerpen, 7 Aug. 1920.

Rousse, wereldkampioen profs op den weg, 16 Aug. 1928.

WILSON, WOODROW.

President van de Ver. Staten (1912—1920), †, 3 Febr. 1924.

Veertien punten (zie letter V.).

WLADIWOSTOCK.

Japanners landen en bezetten haven, 9 Febr. 1920.

Y.**YAP.**

Japan wenscht annexatie, Vereen.

YAP (vervolg).

Staten weigert definitief, 24 Apr. 1921.

Overeenkomst Japan en Ver. Staten geteekend, 13 Febr. 1922.

YOUNG-PLAN.

Twee conferenties in Den Haag (Aug. 1929 en Jan. 1930) onder voorzitterschap van Young tot regeling der Deutsche herstelbetalingen, Zie **Herstelbetalingen van Duitschland.**

YSLAND.

Regeering afgetreden, 29 Juli 1927

Z.**ZEEBRUGGE.**

Haven officieel geopend, 16 Juni 1919.

ZEILEN.

Carp. Mr. J. R., wint het „Scheldesjuweel“, 3 Sept. 1927.

Engeland wint de Que Tou Cup, 29 Aug. 1926.

Hollanders winnen alle prijzen bij de Int. wedstrijden te Antwerpen, 21 Sept. 1924.

„Hollandia“, de, wint in de 8-meter klasse te Antwerpen, 18 Aug. '28.

ZESMOGENDHEDENVERDRAG.

Zie Maritieme Conventie van Washington.

ZIONISTISCH WERELDCONGRES.

Geopend te Bazel, 1 Sept. 1927.

ZUID-AFRIKA.

Goudvelden ontdekt, 2 Aug. 1922.

Kabinet, Hertzog, 1 Juli 1924; Smits afgetreden, 22 Juni 1924.

Kieswet, nieuwe, ingevoerd, 15 Apr. 1926.

Mandaat over Duitsch-Zuid West-Afrika aanvaard, 17 Sept. 1919.

Parlement ontbonden, 10 Mei 1924.

ZUIDERZEERAAD.

Colijn, H., voorzitter, 19 Febr. '29.

ZUIDERZEEWERKEN.

Proefpolder bij Andijk drooggelgd, 18 Aug. 1927.

Wieringermeerpolder, Afsluiting volbracht, 27 Juli 1929.

Zie uitvoerige en chronologische opsomming in Keesings Hist. Archief.

ZUIDPOOL.

Byrd ontdekt nieuw land, Mary Byrdland genoemd, 21 Febr. 1929.

ZUID-SLAVIE.

Cholera-epidemie uitgebroken, 2 Aug. 1922.

Drievoudig verbond met Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije, 20 Dec. 1919.

Frankrijk, Vriendschapsverdrag geteekend, 11 Nov. 1927.

Italië, Accoord i.z. haven van Fiume gesloten, 23 Febr. 1922; Vriendschapsverdrag en conventie over Fiume geteekend, 27 Jan. 1924.

Kabinet, Korosetsj, 28 Juli 1928; Oezoenowitsj afgetreden, 28 Jan. 1927; Pasjitsj gevormd, 10 Dec. 1922; 28 Mrt. 1924; 21 Mei 1924; Voekitsjiwitsj, 23 Febr. 1928.

Parlement ontbonden, 22 Dec. 1922, Polen, Vriendschapsverdrag, 20 Aug. 1926.

ZUID-SLAVIE (vervolg).

Trinkowits, minister-president, 16 Mei 1922.
Tsjecho-Slowakije, Militaire overeenkomst geteekend, 5 Aug. '21.
Verkiezingen, Nederlaag der Regeeringspartijen, 22 Jan. 1927; Regeeringsmeerderheid, 11 Sept. 1927.

ZWEDEN.

Branting, premier, afgetreden, 22 Jan. 1925; ex-premier, †, 24 Febr. 1925.
Duitschland, Arbitrageverdrag gesloten, 30 Aug. 1924.
Gustaaf, Koning, viert 20-jarig regeeringsjubileum, 8 Dec. 1927.
Kabinet, Branting, een socialistisch Kabinet, 13 Mrt. 1920; id. 15 Oct. 1924; Ekman, 2 Juni 1926; Lindman, 29 Sept. 1928; Trygger afgetreden, 14 Oct. 1924.
Rusland, Handelsovereenkomst gesloten, 3 Mrt. 1922; Erkend en handelsverdrag gesloten, 17 Mrt. 1924.
Sandler, premier, 24 Jan. 1925.
Staking, zie onder letter S.

ZWEMMEN.

Baron, Mej., verbetert wereldrecord schoolslag 200 M., 24 Oct. 1926; verbetert wereldrecord 400 M. schoolslag, 20 Mrt. 1927.
Braun, Mej., Europ. kampioene 400 M. vrije slag, 3 Sept. 1927;

ZWEMMEN (vervolg).

verbetert wereldrecord 100 meter rugzwemmen, 20 Apr. 1929; verbetert Europeesch record 400 M., 19 Febr. 1930; verbetert Europ. record 200 M. vrije slag, 2 Mrt. 1930; verbetert wereldrecord voor dames 500 M. vrije slag, 23 Mrt. 1930.

Clemington Corson, Mrs., zwemt in 15½ uur het Kanaal over, 28 Aug. 1926.

Den Turk, Mej., Europeesch kampioene 100 M. rugslag, 3 Sept. '27.
Duncan, Mej., zwemt in 16 uur en 17 min. over het Kanaal, 10 Sept. 1930.

Ederle, Miss Gertr., slaagt er in als eerste vrouw het Kanaal over te zwemmen, 6 Aug. 1926.

Huybers, Mej., verbetert Zd. Afrikaansch record 200 yards, 14 Dec. 1930.

Leibbrand, Mej., zwemt de Zuiderzee over, 18 Juli 1928; zwemt over het meer van Genève in 35 uur en 13 min., 14 Aug. 1929.

Michel zwemt in 11 uur 6 min. het Kanaal over, 10 Sept. 1926.

Scheveningen-Hoek van Holland, Martha Snel volbrengt de tocht in 6½ uur, 14 Juli 1929.

Toth, Charles (Amerik.), zwemt het Kanaal over, 9 Sept. 1923.

Vierdag, Mej., Europeesch kam-

ZWEMMEN (vervolg).

pioene 100 M. vrije slag, 3 Sept. 1927.

Vierköltter zwemt in 12 uur en 42 min. het Kanaal over, 29 Aug. '26.
Weismüller (Amerik.), verbetert wereldrecord 100 M. vrije slag, 5 Aug. 1924.

ZWITSERLAND.

Begrooting, Tekort van 100 miljoen francs, 3 Nov. 1921.

België, Arbitrageverdrag geteekend, 8 Febr. 1927.

Chuard, Ernest, bondspresident v. 1924, 13 Dec. 1923.

Frankrijk, Arbitrageverdrag geteekend, 7 Apr. 1925.

Haab, Dr., bondspresident, 16 Dec. 1921.

Häberlin, bondspresident voor 1926, 17 Dec. 1925.

Heffing in eens op vermogen door socialisten voorgesteld, verworpen, 3 Dec. 1922.

Motta, vice-president voor 1926, 17 Dec. 1925.

Nederland, Pasvisum afgeschaft, 8 Apr. 1922; Luchtvaart-conventie geteekend, 19 Mei 1925.

Scheurer, president voor 1923 gekozen, 15 Dec. 1922.

Schulthess, bondspresident voor 1928, 15 Dec. 1927.

Spanje, Arbitrageverdrag geteekend, 7 Aug. 1926.